NAJER FOLKSBLAT
Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

פרייז 15 גראשען

ציהונג פון דער מלוכה־לאטעריע–זעה 11. זייט

הײַנט 12 זײַטען

נײַער פאלקסבלאט

№ 18 | Łódź, Czwartek, 21 stycznia 1937 | אדרעס: לאדז, פעטריקאווער 21 טעל. 224-71 Adres Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. Skrz. pocz. 1.06 | לאדז דאנערשטאג פ׳ בשלח ט׳ שבט תרצ״ז | 15·טער יאהרגאנג

דער פראקוראר וועט פאדערן

טויט־שטראף פאר ראדעקן

אויך די איבריגע בעשולדיגטע אין נייעם גרויסען פראצעס אין רוסלאנד, וועלכער הויבט זיך אן היינטיגען שבת

מאסקווע, 20 (ספ. טעל.)

מיט׳ן דערנעהנטערען זיך פון פראצעס פון ראדעק׳ן, פיאטאקאוו׳ן, סאקאלניקאוו׳ן, סערעבריאקאוו, מיראלאוו ,ליפשיץ, דראבניס, באגוסלאווסקי, קניאזיעוו, ראטאיטשאק, נארקין, שעסטאוו א. א. האט זיך איצט אין סאוויעט־רוסלאנד אנגעהויבען א געוואלדיגע קאמפאניע געגען די בעשולדיגטע. די פרעסע, דער ראדיא און אויך די פאבריק־פערזאמלונגען וועט „געפאדערט" טויט־שטראף פאר די בעשולדיגטע.

מען גרייט שוין צו די עפעקטיבע מיטינג אין סאוויעט־רוסלאנד צו א נייער גרויסער עקזעקוציע פון די אלטע אויסגעדינטע באלשעוויקעס פון לעניניס חדר.

די אנגעקלאגטע ווערען בעשולדיגט אויסער אין געהערען צו דער טראצקיסטישער אפאזיציע, אויך אין טרייבען שפיאנאזש לטובת פרעמדע מלוכות.

דעם 23־טען, ד. ה. שבת וועט זיך שוין אנהויבען דער גרויסער פראצעס. ווי מען טיילט מיט פון גוט־אינפארמירטע קרייזען, וועט ראדעק נישט קאנען אנוועזענד זיין אויפ׳ן פראצעס, ווייל ער איז איצט געפעהרליך קראנק און געפינט זיך אין תפיסה־שפיטאל.

ווי אויפ׳ן זינאוויעוו־פראצעס, וועט אויך אויף דעם דאזיגען פראצעס, דער פראקוראר ארויסטרעטען מיט א פאדערונג וועגען פערמשפטען צום טויט אלע אנגעקלאגטע.

ווין, 20 (ספ. טעל.)

פון מאסקווע מעלדעט מען איינצעלהייטען וועגען נייעם פראצעס, וואס ווערט דורך דער סאוויעט־רעגירונג פערפיהרט געגען די אמאליגע אנגעזעהענע באלשעוויסטישע פיהרער ראדעק, פיאטאקאוו, בו־כא״ין, סאקאלניקאוו (געוועזענער אמבאסאדאר אין לאנדאן), סערעבריאקאוו, מיכאלאוו, גנאזעוו, ראטאיטשיק, שעסטאוו, נארקין, ליפשיץ, דראבניס, סטראילאוו. ארנאלד, גראספושין, טוראק און באגוסלאווסקי. עס ווייזט זיך ארויס, אז עס ווערט זיי פארגעווארפען, אז זיי האבען אין אויפטראג פון טראצקי געהאלט ארגאניזירען א בונט אין דער רויטער ארמעע און ערמארדען סטאלינען, ווארא־שילאוו׳ן און א רייהע אנדערע איצטיגע רעגירונגס־פיהרער. דער פראצעס וועט פארקומען שוין שבת. מען ווייסט שוין אין פאראויס, אז אלע בעשולדיגטע וועלען זיך מודה זיין אין דער בעשולדיגונג, וואהרשיינליך וועט ארויסגעגעבען ווערען א טויט־אורטייל ,וועלכער וועט אויסגעפיהרט ווערען, פונקט ווי עס איז אויסגעפיהרט געווארען אויף דער גרופע פון זינאוויעוו און קאמענעוו.

פאריז, 20 (ספ. טעל.)

די ידיעה וועגען דעם פראצעס געגען ראדעק, סאקאלניקאוו, פיאטאקאוו, און אנדערע, וואס הויבט זיך אן שוין שבת אין מאסקווא האט ארויסגערופען א געדריקטע שטימונג אין די אנפיהרענדע ארבייטער קרייזען אין פראנקרייך. קיינער גלויבט נישט אין דער גאנצער בעשולדיגונג וועגען שפיאנאזש לטובת פרעמדע מלוכות, פלאן צו ערמארדען סטאלינען וכדומה. עס איז אויך זיכער, אז מען וועט זיי אלע דערשיסען. א גרופע ארבייטער־פיהרער האט זיך געווענדעט טעלעגראפיש קיין מאסקווא, אז מען זאל צולאזען פערטיידיגער ארויס פון אויס־לאנד, אבער די ווענדונג איז געווארען אפגעווארפען.

פראפ. ווייצמאן ביים פרעמיער בלום

א קאנפערענץ וועלכע וועט האבען א אויסערגעוועהנליכע וויכטיגע בעדייטונג

לאנדאן, 20 (יט״א טעל.)

די לאנדאנער אווענט־צייטונג „סטאר" שרייבט, אז דער פרעזידענט פון דער יידישער אגענץ פראפ. ווייצמאן, וועט בעת זיין דורכרייזע דורך פאריז אפהאלטען א קאנפערענץ מיט׳ן פראנצויזישען פרעמיער לעאן בלום, די צייטונג גיט צו דער דאזיגער קאנפערענץ א זעהר גרויסע בעדייטונג און ווי זי שרייבט וועלען דארט אויסגעארבייט ווערען אויסער־געוועהנליך וויכטיגע זאכען. וועגען וואס דארא ענינים ס׳וועט אויף דער דאזיגער קאנפערענץ צווישען פראפ. ווייצמאן און לעאן בלום, גערעדט ווערען שרייבט נישט די דערמאהנטע צייטונג.

אראבער שיקען א נייע דעלעגאציע קיין לאנדאן

כדי צו בעארבייטען די עפענטליכע מיינונג פאר׳ן בעריכט פון דער קעניגליכער קאמיסיע

ירושלים, 20 (יט״א טעל.)

די אראבישע פרעסע פערשפרייט פערשידענע קלאנגען אין צוזאמענהאנג מיט דעם פערענדיגען די ארבייט דורך דער קעניגליכער קאמיסיע, לויט די דאזיגע קלאנגען זאל דער הויך־קאמיסאר וואוקאפ ארויספאהרען קיין לאנדאן צוזאמען מיט דער קאמיסיע און זאל זיך שוין מעהר נישט אומקעהרען קיין ארץ־ישראל. די דאזיגע קלאנגען זעהען אבער אויס צו זיין גרונדלאז.

ירושלים, 20 (יט״א טעל.)

דער ארגאן פון ירושלימ׳ער הויפט־מופטי „אל ליוואא" עצה׳ט די אראבער צו שיקען קיין לאנדאן א „שטארקע אראבישע דעלעגאציע" נאך ביז סוף מערץ ה. י.

פון לאנדאן טיילט מען מיט דער „אל־ליוואא", אז מען רעכענט, דאס די קעניגליכע קאמיסיע וועט דערלאנגען איהר בעריכט מיט די מסקנות סוף מערץ. די רעגירונג וועט דעם בעריכט פערטיילען צווישען די מיטגלידער פון ענגלישען פארלאמענט נאך די פסח־פעריען. מען ערווארטעט, אז נאכדעם וועט די רעגירונג פערעפענטליכען א וויס־בוך וועגען איהר קינפטיגער פאליטיק אין א״י.

די זעלבע צייטונג טיילט מיט, אז די מאטער־יאלען אין דאקומענטען, וואס די קעניגליכע קאמיסיע נעהמט מיט קיין לאנדאן אין רעזולטאט פון איהרע אויספארשונגען, ווערען אפגעשיקט אין צעהן גרויסע האלץ־קאסטענס.

ווידער א יודישער קרבן פון אראבישען טעראר

ירושלים, 20 (יט״א טעל.)

אין היגען שפיטאל איז היינט געשטארבען דער תימנער יוד דוד חממי, וועלכער איז דעם 5 יאנואר בעפאלען און פערוואונדעט געווארען דורך אראבער נעבען חדרה.

אראבער בעווארפען יודען שטיינער

ירושלים, 20 (יט״א טעל.)

אין צפת זענען בעווארפען געווארען מיט שטיינער עטליכע יודען ,ס׳זענען פערהאן עטליכע לייכט פערוואונדעטע ,דער פאליציאנט, וועלכער האט געוואלט בעשיצען די יודען איז שווער פערוואונדעט געווארען, די פאליציי־אישע פאטרולען זענען פערשטארקט געווארען.

ווידער א באמבע אין ווילנא

זי האט אויפגעריסען נעבען א יודישען קאלאניאל־געוועלב

ווילנא, 20 (יט״א טעל.)

ארום האלב איינס בייבאכט פון דינסטאג אויף מיטוואך האט ווידער אין ווילנא אויפגעריסען א באמבע נעבען דעם קאלאניאל־געשעפט אליהו הא־אס דאמבראוואסקיעגא 5, די מאטעריעלע שאדענס זענען זעהר בעדייטענדע.

צוליב די לעצטע אפטע באמבען־אויפרייסען זענען אדורכגעפיהרט געווארען רעוויזיעס צווישען די נארא־לייט, א טייל פון זיי זענען פערהאלטען געווארען.

דעפעשע פון זשורנאליסטען־סינדיקאט צום „ווילנער טאג"

ווארשא, 20 (יט״א טעל.)

דער ווארשעווער זשורנאליסטען־סינדיקאט, יודישע סעקציע, האט צוליב׳ן אנגריף אויפ׳ן „ווילנער טאג", איבערגעשיקט דער רעדאקציע פון דער צייטונג א דעפעשע מיט אויסדריקען פון מיטגעפיהל און סימפאטיע.

אפעלאציע־געריכט בעשטעטיגט דעם אורטייל

געגען שימיקן, וועלכער האט דערשאסען דעם דירעקטאר פון „אובעזפיעטשאלניע" גאשעווסקי

ווארשא, 20 (טעל.)

אין אפעלאציע־פראצעס געגען שימיקן ,וועלכער האט דערשאסען דעם דירעקטאר געשעווסקי, האט דער פראקוראר פערלאנגט טויט־שטראף. די פער־טיידיגונג האט פארגעלעגט צו מילדערען דעם אור־טייל פון קרייז־געריכט ,לויט וועלכען שימיק איז פערמשפט געווארען אויף אייביגער טורמע, די פער־טיידיגונג האט פערלאנגט א פסיכיאטרישע עקס־פערטיזע, צוויי עקספערטען האבען ערקלעהרט, אז שימיק איז א סימולאנט, דאס אפעלאציע־געריכט האט בעשטעטיגט דעם אורטייל פון דער ערשטער אינסטאנץ.

מיר זענען מוחל דעם כבוד

מיטארבייטער פון יודען־פרעסערישער צייטונג „יוטרא" פיאסעצקי און וואשוטינסקי זענען יודען

ווארשא, 20 (טעל.)

די צייטונג „וואלקא לודו" האט היינט פערעפענטליכט בעווייזען, אז די מיטארבייטער פון דער יודען־פרעסערישער צייטונג פון ערגסטען מין „יוטרא" פיאסעצקי און וואטושינסקי שטאמען פון יודען און זייערע פאטערס זענען באה געווען יודען, פיאסעצ־קי זאל הייסען זילבערפעלד און וואשוטינסקי־בוכבינדער, פון אונזער זייט זענען מיר מוחל דעם כבוד.

האלענדישע קעניגין ווילהעלמינא

קומט קיין זאקאפאנע צוזאמען מיט דער טאכטער און איידעם

קריניץ, 20 (ספ. טעל.)

די פערוואלטונג פון האטעל „פאטריא" מאכט פארברייטונגען אויפצונעהמען די האלענדישע קעניגין ,וועלכע קומט קיין זאקאפאנע. קיין זאקאפאנע וועט אויך קומען די פרינצעסין יוליאנא און איהר מאן, וועלכע ווילען איצט אין קריני־

עס פעהלט קאָרן און מעהל

נייע פעראָרדנונג אין דייטשלאַנד וועגן באַקען נאָר פון טונקעל מעהל און וועגן פערווערען צו באַקען פריש אוונד = געבעקס

בערלין, 20 (ספ. טעל.) אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן פערקלענערען זיך פון די זאַפּאַסן קאָרן און מעהל, זענען אַרויס־געגעבן געוואָרן פעראָרדנונגען וועגן אויסבאַקען נאָר טונקעל מעהל. מ'טאָר אויך נישט אויסבאַקען פריש אָוונד־געבעקס, כדי דער עולם זאָל נישט דאַרפען צופיל עסען, ווייל, ווי די פעראָרדנונג זאָגט, איז פריש געבעקס נאָר פאַר פיינשמעקער.

שווערע האַלז=קראַנקהייט פון היטלער'ן

דעם 30=טען יאַנואַר זאָל היטלער רעזיגנירען פון קאַנצלער-אַמט

פּראַג, 20 (ספ. טעל.) לויט די ידיעות פון בערלין ווערט אין בערכטעסגאַדען אין שנעלן טעמפּאָ געבויט אַ פּאַלאַץ אין וועלכען עס וועלען זיך געפינען די פּריוואַט־וואוינונג פון קאַנצלער און גרויסע ביוראָס. דער בוי פון דער דאָזיגער רעזידענץ זאָל שטעהן אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם שלעכטען געזונט־צושטאַנד פון היטלער'ן. ער ליידט לעצטענס אַלץ שטאַרקער פון זיין האַלז־ווערטאָג און מען קען ערוואַרטען אויך ערנסטע קאָמפּליקאַציעס. דער געזונטהייטס־מצב פון היטלער'ן ווערט געהאַלטען שטרענג בסוד. אין צוזאַמענהאַנג דערמיט האָבען זיך אין בערלין ווידער־אַמאָל פערשפּרייט קלאַנגען, אַז דעם 30־טען יאַנואַר וועט היטלער רעזיגנירען פון קאַנצלער־אַמט, אויפהערענדיג נאָר די פונקציעס פון רייכס־פּרעזידענט.

—✕—

אונטערגעגאַנגען אַ דייטשע קריגס־שיף

מיט דער גאַנצער מאַנשאַפט

בערלין, 20 (ספ. טעל.) די דייטשע קריגס־שיף „וועללע" איז בעת אַ שניי־שטורם אויף מערב פון „זעהמאַרן" אונטערגעגאַנגען מיט דער גאַנצער מאַנשאַפט, וועלכע איז בעשטאַנען פון 25 אָפיצירען און מאַטראָזען.

ערנסטער געזונד-צושטאַנד פון פויבסט

רוים, 20 (ספ. טעל.) דער געזונד־צושטאַנד פון פויבסט האָט זיך זעהר פערערגערט. טייל איטאַליענישע צייטונגען מעלדען זאָגאַר, אַז עס האָט זיך אָנגעהויבען די גסיסה. פון אַנדערע קוועלען מעלדעט מען, אַז די לאַגע איז ווירקליך זעהר ערנסט, אָבער די האָפענונג איז נאָכנישט פערלוירען.

אַ בריליאַנט פאַר 300 דאָלאַר

האָט מען געפונען אין אינגעווייד פון אַ קיה

וואַרשאַ, 20 (טעל.) דער שניאַדאָווער שוחט ר' חיים אַלטשטאַדט האָט בעת'ן שעכטען מאָנטאָג אין אָרטיגען שעכט־הויז אַ קיה געפונען בעת דער בדיקה אין אינגעווייד אַ ייערע בריליאַנטענע רינג, וואָס איז געוואָרען אָבגעשאַצט אין ווערטה פון 300 דאָלאַר. מען איז זיך משער, אַז די קיה האָט דעם בריליאַנטענעם רינג אַראָפּגעשלונגען בעת'ן עסען. פּאָליציי האָט דעם רינג צוגענומען, ביז עס וועט זיך ווענדען דער פאַקטישער אינהאַבער.

בעשלוסען פון צ. ק. פון דער אָרגאַניזאַציע פון אַל־געמיינע ציוניסטען

וועגען ארץ-ישראל, לאַנדעס-פּאָליטיק און קהלה

וואַרשאַ, 20 (טעלעפּאָניש)

דער יט"אַ ווערט מיטגעטיילט:

דער צענטראַל־קאָמיטעט פון דער אָרגאַניזאַציע פון אַלגעמיינע ציוניסטען אין פּוילען האָט אויף זיינע פּלענאַר־זיצונגען, וועלכע זענען פאָרגעקומען אין די טעג פון 12־טען און 18־טען יאַנואַר ה. י. מיט דער בעטייליגונג פון די וואַרשאַווער מיטגלידער פון פּאַרטיי־ראַט, נאָך אויסהערען די בעריכטען פון פּרעזעס ל. לעווייטע, און סיים־דעפּוטאַט ד"ר גאָטליב און נאָך אַן אויספירליכער דיסקוסיע, אָנגענומען פאָלגענדע בעשלוסען:

1) דער צ. ק. שטעלט פעסט, אַז די היסטאָרישע רעכט פון יודישען פאָלק אויף א"י, וואָס זענען בעשטעטיגט געוואָרען דורך דער באַלפור־דעקלאַראַציע און אָנערקענט דורך דעם מאַנדאַט, קענען נישט גע־מינערט ווערען דורך קיין שום אינסטאַנץ און אומ־אָפּהענגיג פון דעם אויסגאַנג פון די פאָרשונגען פון דער קעניגליכער קאָמיסיע. וועט די ציוניסטישע בע־וועגונג אומבויגזאַם שטרעבען צו דער רעאַליזאַציע פון דעם ציוניסטישען אידעאַל, ד. ה. צו דעם ווידער־אויפבוי פון אַ יודישער מדינה. אין צוזאַמענהאַנג דערמיט פאָדערט דער צ. ק. אויף זיינע חברים צו פערשטאַרקען די אַרבייט לטובת דעם אויפבוי־ווערק.

2) דער צ. ק. דריקט אויס זיין הסכמה מיט דער פּאָליטישער ליניע, וואָס איז רעפּרעזענטירט דורך דעם יודישען סיים־קאָלאָ און וועלכע שטיצט זיך אויף דעם פּרינציפּ פון אַ יודישער אומאָפּהענגיגער פּאָליטיק, פּאָדערט אויף די יודישע פּאַרלאַמענטאַרי־שע רעפּרעזענטאַנץ, אַז זי זאָל, שטיצנדיג זיך אויף דעם פּערטרויען פון די יודישע מאַסען, אויסדרויערן אויף איהר פּאָסטען, טראָץ די בעגרעניצטע פערטיידיגונגס מעגליכקייטען פון די יודישע אינטערעסען.

דער צ. ק. שטעלט פעסט, אַז דער ציוניזם איז שטענדיג געשטאַנען אויף דעם שטאַנדפּונקט, אַז די בירגערליכע גלייכבערעכטיגונג און די קולטורעל־נאַציאָנאַלע רעכט פון די יודען זענען געוועזען און זע־נען ווייטער פערבונדען מיט דער הערשאַפט פון די פּאָרשריטליך־דעמאָקראַטישע פּרינציפּען אין דעם געזעלשאַפטליך־פּאָליטישען לעבען אין די לענדער ווי יודען לעבען. דאָך שליסט אויס דער ציוניזם אַלס אַן אַלגעמיין־נאַציאָנאַל פּראָגראַם אַן און פאַר זיך, דאָס פערבינדען די אַלגעמיין־נאַציאָנאַלע אָריענטאַציע מיט די איינזייטיגע פּאָליטישע צילען פון וועלכע עס איז אַנדערע ריכטונגען.

3) צוליב דער טראַגישער פּאָליטישער און ווירט־שאַפטליכער סיטואַציע פון דער יודישער בעפעלקערונג אין פּוילען און דער צעפּרעקלונג פון איהרע כחות, פּאָדערט אויף דער צ. ק. דאָס פּרעזידיום אָנ־צורופען די איניציאַטיוו, כדי צו שאַפען ווי אַמ־שנעלסטע די אויפערשטע רעפּרעזענטאַנץ פון פּוי־לישען יודענטום.

4) דער צ. ק. שטעלט פעסט, אַז טראָץ דעם, וואָס דער אויסגאַנג פון די לעצטע וואַהלען צו דער יודי־שער קהלה אין וואַרשאַ האָט צעשטערט אין אַ גרוי־סער מאָס די רעאַליזירונג פון די שטרעבונגען און צילען פון דעם ציוניזם אין די נייגעוועהלטע אָר־גאַנען פון דער קהלה, האָט דאָך די בערוהיגענ־דע טאַקטיק פון די ראַדיקאַלע, סיי נישט־ציוני־סטישע און סיי ציוניסטישע גרופּירונגען, ביינג־טראָגען צום פערלירען פון די רעאַלע מעגליכקייטען איבערצונעהמען דורך אַ ציוניסט די לייטונג פון דער קהלה ביי דער מיטווירקונג פון די איבריגע גרו־פּירונגען.

דער צ. ק. גלויבט, אַז די איצטיגע צייטווייליגע צוזאַגנס – פערוואַלטונג, אין וועלכער עס נעהמען נישט קיין אָנטייל די מיטגלידער פון אונזער אָרגאַ־ניזאַציע, וועט דויערן מעגליכסט אַמקירצעסטען, אַלס אַן איבערגאַנגס – פערוואַלטונג צו נייע אומאָפּהענ־גיגע וואַהלען, וועלכע וועלען רעסטיטואירען די נאָר־מאַלע זעלבסטפערוואַלטונג פון דער וויכטיגסטער יודישע אינסטיטוציע.

אין משך פון 2 יאָהר

האָט זיך די יודישע בעפעלקערונג אין סאַאַר פערקלענערט אויף 80 פּראָצענט

די פעראַרימונג פון דער יודישער בעפעלקערונג אין לייפּציג

סאַאַרבריקען, (יט"אַ). אין דעם „נאַכריכטען בלאַט פון דער סינאַגאָגען־געמיינדע פון סאַאַרלאַנד" זענען פערעפענטליכט געוואָרען ציפערען, וועגען דער יודישער בעפעלקערונג – בעוועגונג. אין אָנהויב 1935 האָבען געלעבט אין סאַאַרלאַנד 4,500 יודען, זייער צאָהל איז ביז סוף 1935 געפאַלען ביז 2000. דעם 1־טען מערץ 1936 האָבען נאָך גע־וואוינט אין סאַאַרלאַנד קוים 1000 יודען און די דאָזיגע צאָהל איז שוין געבליבען אומפערענדערט. אין משך פון יאָהר 1936 איז אין סאַאַרלאַנד נישט פאָרגעקומען קיין איין חתונה, די צאָהל געבורטען איז געוועזען פונקט אַזוי גרויס ווי די צאָהל טויטפאַלען.

אין משך פון 2 יאָהר האָט זיך די יודישע בע־פעלקערונג אין סאַאַרלאַנד פערקלענערט אויף 80 פּראָצענט.

לייפּציג (יט"אַ) אין דעם „געמיינדעבלאַט" פון דער אָרטאָדאָקסישער געמיינדע" אין לייפּציג איז ערשינען אַן אָפּהאַנדלונג, וואָס שילדערט די איצ־טיגע לאַגע פון די לייפּציגער יודען. די פינאַנציעלע לאַגע פון דער קהלה האָט זיך שטאַרק פערערגערט, ווייל צוליב דער אויסוואַנדערונג האָט די קהלה פער־לוירען פיל שטייער צאָהלענדע מיטגלידער. דאַגעגען איז בעדייטענד געשטיגען, די צאָהל הילפסבעדערפטי־גע. מעהר ווי אַ העלפט פון אַלע קהלה מיטגלידער זענען בכלל בעפרייט פון קהלה שטייערן ווייל זיי זענען נישט פערמעגליך. מעהר ווי 50 פּראָצ. פון די קהלה הכנסות קומט פון אַ גאַנץ קליינער צאָהל שטייער־צאָהלער.

דאָס קהלה שולוועזען האָט זיך לעצטענס שטאַרק ענטוויקעלט און נעהמט שוין איצט אַרום 85 פּראָצ. פון אַלע יודישע שולקינדער אין לייפּציג.

קיין ארץ = ישראל
דורך טריעסט און קאָנסטאַנץ.

אויספלוג קיין וויען
19 — 29 יאַנואַר 1937 130 זל.

פּעקלער קיין רוסלאַנד
פּינקטליך און שנעל
ערלעדיגט
דאָס וועלט־רייזע־ביוראָ
Union Lloyd
42 פּיעטריקאָווער 42
טעל. 107-87.

אַכטונג! ווער ס'וויל, אַז די מצות אויף פּסח קיין סאָוויעט־רוסלאַנד זאָלען אָנקומען צו דער צייט, דער זאָל שוין זיך פערשרייבען אין „אוניאָן לויד" פּיעטריק. 42.

ווייבטיג פאַר דאַמען
נאָר פאַר 2 זל. ווערען איבערגעפאַרבט
מאַכט די עלטעסטע הימען!
אויף גאַנץ נייע און אויף נייע הימען צו
3.50
„TOLA"
25 Zawadzka 25

כסמיש־באַקטעריאָלאָגישע אַבאָראַטאָריום
פּ. שאַץ
37 פּיעטריקאָווער

געדענקט, ביי
שטשעשליווי
אַ גרויסער אויסוואַהל פון אָריגינעלע בילליגער און טאָמאַשאָווער סחורות
אויף אַנציגער און פּאַלטענס
פון די בעסטע קוואַליטעטען
אויף פערשידענע רעשטען
קומט אַ איבערצייגט אייך
R. Szczęśliwy
לאָדז, 5 נאַוואָמיעסקאַ 5
טעל. 156-09.
נעדענקט פּראַנט II שטאָק.

בעקאַנטמאַכונג.
ריקל צאַלע
יאַטקע אויף גלובנאַ 43
האָט אַ הכשר אויפ'ן חודש שבט
לאַדזער ראַבינאַט.

אַ בעשייניגונג פאַר דעם קצב
ציגעל־גאַס 20,
אַז ער האָט פערלאָנגענומען דעם הכשר אויפ'ן חודש שבט באַלד דעם ערשטען טאָג און דאָס וואָס ער איז נישט גע־שטאַנען אין דער צייטונג איז געוועזען פער־זעהען דורך אַ טעות און ער איז ביי דעם ראַבינאַט פון אייביג אַ קצב, וואָס האָט די פערשריפטען. מיט אַכטונג
ועד הרבנים לעדת לודז

הזכרה.
היינט, דאָנערשטאָג.
פ' בשלח (ד. 21/I), 6 אַ זייגער אָוונט וועט אין „מחזיקי הדת" (סאַלאָנאַ 7) געמאַכט ווערען אַ הזכרה להמנוח
עמנואל שקלאַ
ב"ר ירחמיאל ע"ה
קרובים און בעקאַנטע ווערען געבעטען צו קומען.
די פערוואַלטונג.

Dr.
Wajnberg
ספּעציאַליסט פאַר לונגען האַרץ און ספּעציעל קראַנקהייטען
פּיעטריקאָווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אָן פון 9-10 פריה, 3-5 און 8-9 אָוו.

אוירען, נאָז און האַלז און לונגען-קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. RAKOWSKI
פּיעטריקאָווער 67. טעל. 127-81
נעהמט אָן שטענדיגע קראַנקע (צוועס אָפּעראַציע א. אַז. וו. ווי אויך אַמבולאַטאָרישעס פון 9-2 און פון 4-8 אָוונט
ביי דער קליניק איז טעטיג
אַ רענטגען־גאַבינעט
פאַר דורכלייכטונגען און אַלערליי פאָטאָגראַפיעס

Dr. med. Niewiażski
ספּעציאַליסט פאַר טריפּער, סיפילים און הויט - קראַנקהייטען. בעהאַנדלונג פון מענער - שוואַכע
אַנדזשעיאַ 5, טעל. 159-40
פּראָנט, 1טער שטאָק
נעהמט אָן פון 8-11 און פון 5-9 אָוונט. זונטאָג און יום טוב פון 9-1 נאָכמיטאָג. ספּעציעלער וואַרטע - זאַל פאַר פרויען. נעמט אָן פון 9-11 און פון 6-8 אָוונט

Doktór
Klinger
ספּעציאַליסט
פאַר ווענערישע, הויט, האָאַר און סעקסואַל־קראַנקהייט
Andzrzeja 2, tel. 132-28
נעמט אָן פון 9—11 פאַרם. און פון 4—8 אָוו.

Dr. B. Hurwicz
Choroby skórne i weneryczne
Piotrkowska 10
telefon 26-553.
נעמט אָן פון 8—11 און פון 5—9 אָוו. זונטאָג און יום־טוב – פון 8 ביז 1 בייטאָג

Dr. med.
M. TAUBENHAUS
ספּעציאַליסט
פאַר אַקושעריע און פרויען קראַנקהייטען
פערהיטונג בעגען שוואַנגערשאַפט
שער 11, טעלעפאָן 246-09
נעמט אָן פון 8—9 פריה און פון 4—8 אָוו.

Dr. med.
Michoł Eljasberg
CHIRURG
przeprowadził się
na ul. Zachodniej 63
tel. 117-87.

Dr. med. LEON FAMILIER
אינערליכע און קינדער - קראַנקהייטען
6. שערפּליען 37 בענעדיקטאַ
נעהמט אָן פון 5—7 נאָכמ.

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראָלאָג
ספּעצ. פאַר נירען בלאָז און אורין־קראַנק.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95

Doktór
A. S. TENENBAUM
אינערליכע קראַנקהייטען
(ספּעציעל לונגען)
Piotrkowska 109
tel. 220-25.
נעהמט אָן פון 6—8 אָוונער

Dr. med
J. Nadel
ספּעציאַליסט פון אַקושעריע און פרויען־קראַנקהייטען.
אַנדזשעיאַ 4, טעל. 228-92
נעמט אָן פון 10—12 און פון 5—7 אָוו.
אין דער לעטשניצע בזשעזשינער 11 פון 12 ביז 1 בייטאָג.

רעדע פון פרעמיער סקלאדקאווסקי

וועגן דער בעציהונג פון דער רעגירונג צום סיים און סענאט

אויף דער נעכטיגער זיצונג פון דער בודזשעט-קאמיסיע ביים סענאט

וו א ר ש א, 20 (טעלעפאניש)

אויף דער היינטיגער זיצונג פון דער בודזשעט־קאמיסיע ביים סענאט האט גענומען א ווארט דער פרעמיער סקלאדקאווסקי. וועלכער האט געענטפערט אויף די נעכטיגע רעדעס פון די סענאטארען ראד־דזשיוויל און עווערט וועגען דעם, אז די רעגירונג שעצט גרינג דעם סיים און סענאט.

דער פרעמיער האט דעמאנט, אז דער ראזיגער פארוואורף איז שוין געמאכט געווארען דורך סענ. ראסטוואראווסקי אויף דער סענאט־זיצונג פון 14 דעצעמבער.

דעמאלט, זאגט דער פרעמיער, האב איך געענט־פערט און נאכדעם האט מיר סענ. ראסטוואראווסקי געדריקט די האנט און דער גאנצער סענאט האט דאס אויפגענומען מיט אפלאדיסמענטען און דאס איז געווען א בעווייז, אז דער סענאט האט מיר גע־גלויבט, אז די רעגירונג שעצט נישט גרינג דעם פאר־לאמענט. איך האב דעריבער געמיינט, אז פון דער זייט וועל איך מעהר נישט אנגעגריפען ווערען, בע־זונדערס אין מיין אפוועזענהייט. ווען איך האב אבער בעקומען דעם בעריכט פון דער נעכטיגער זי־צונג אין דער בודזשעט ־ קאמיסיע פון סענאט און די רעדעס פון די סענאטארען ראדזשיוויל און עווער־טט, האט מיך געוואונדערט.

קודם כל וויל איך ערקלערען, האט דער פרע־מיער געזאגט, אז איך בין אליין א דעפוטאט און איך האב שוין געגעבען אנ'אויסדרוק פון פרייד און שטאלץ צוליב דעם, וואס איך ערפיל די ראזיגע מי־סיע. די סענאטארען האבען מיך אבער אטאקירט אלס פרעמיער, דעריבער וועל איך איבערחזר'ן מיין בעציהונג צו דעם פארלאמענט אלס פרעמיער.

פאר דער ערעפנונג פון דער סיים־סעסיע האב איך אויס אייגענער איניציאטיוו וויזיטירט די מאר־שאלקעם פון סיים און סענאט. מיר האבען ארומ־גערעדט די מאכ־ארדנונג, די דעקרעטען פאליטיק און די געזעצען, וועלכע די רעגירונג וויל אריינטראג־ען אין פארלאמענט. **איך האב בעשלאסען צו ענטפערן אויף אלע אינטערפעלא־ציעס פון די דעפוטאטען און סענאטא־רען**, וואס האט זיך ביז איצט נישט פראקטיצירט, כדי צו געבען אנ'אויסדריק וואס פארא געוויכט איך לעג אויף דער רעכט פון אינטערפעלאציעס. אין א ריהע פראגען זענען ניט־געפען געווארען מינדליכע ענטפערן ווי אין דער פראגע פון מישלעניץ און די באהן ־ קאטאסטראפעס. **דאס איז דער העכס־טער אויסדרוק פון קורטואזיע און אכ־טונג פון דער רעגירונג** צו די רעכט פון די דעפוטאטען און סענאטארען צו אינטערפעלירען. בעת די דעבאטען איבער בודזשעט פון פרעזידיום פון מיניסטארען ראט בין איך אנוועזענד און נעם אנטייל אין דער דיסקוסיע תמיד די פריהערדיגע פרעמיערען האבען דאס נישט געטון.

איך בין זעהר פיהלבאר אויף אלע רעדעס פון די דעפוטאטען און סענאטארען און מיין ביבעלע האב איך 16 זייטלעך פערשריבען אויף דער בוד־זשעט־קאמיסיע פון סיים, נאטירענדיג נעווי אלץ, וואס ס'האבען געזאגט די דעפוטאטען, כדי דערנאך ארומצורעדעו די פראגען מיט מיינע בעאמטע און ווי אייפצוקלערען, איך בין פיהלבאר אויף יעדען אפרוף זיך פון די דעפוטאטען און סענאטארען און א בעווייז איז מיין **געוואלדיגע רעאק־ציע אויף דער רעדע פון סענ. הייזמאן יארעצקי** א רעאקציע וואס איז דערלאזבאר אין יע־דען פארלאמענט. אויב איהר וועט זיך צוקוקען צום פראנצויזישען פארלאמענט וועלכער איז א קלאסי־שער טיפ פון א פארלאמענט, וועט איהר זיך איבער־צייגען, אז אזא רעאקציע איז א געוועהנליכע ערשיי־נונג און האט נישט קיין איינפלוס אויף דער בע־ציהונג פון פארלאמענט צו דער רעגירונג, אזא רע־אקציע איז א בעווייז פון צוזאמענארבייט. **צי וואלט איהר געוואלט האבען א פארלא מענט, וועלכער זאל זיצען און וועלכען ס'זאל זיין אלץ איינס וואס איהר רעדט?**

איך האב געהאלטען און האלט נאך איצט די דע־מאלסדיגע פראגען פון סענ. הייזמאן־יארעצקי פאר אומגליקליכע און האב געמוזט דערויף רעאגירען. מיין רעאקציע איז נאר א בעווייז וואס פאר א בע־דייטונג איך גיב צו צו דעם, וואס טוט זיך אין פאר־לאמענט. א בעציהונג פון זייגען זיך און שמייכלען איז נאר אן אויסערליכע זאך, קען זיין אפט אנ'אנ־שטעל און קען טאקע בעווייזען א גרינגשעצונג, דאס קענט איהר אין מיין אפפיהרען זיך נישט זעהן, **איך רעאגיר שטארק, אפשר היציג, אבער אויפריכטיג און אין הסכם מיט מיין טעמפעראמענט.**

א ווייטערדיגער בעווייז פון מיין בעציהען זיך צום פארלאמענט איז דאס נישט אויסנוצען די פול־מאכטען, וועלכע דער סיים און סענאט האט גע־געבען דעם פרעמיער קאשטשאלקאווסקי, איך האב געווארט ביז איך וועל זיי אליין בעקומען, ווייל איך גיב צו א גרויסע בעדייטונג צו אזא אקט פון צוטרוי צווישען דעם פארלאמענט און רעגירונג.

איך געה איבער **צו דעם וואלד-דעקרעט,** וועלכער איז אזוי געוואונשען פאר די אלע, וואס ווי־לען אטאקירען די רעגירונג דאס זאל זיין דער דעק־רעט, וועלכער זאל בעווייזען דאס פעהלען פון אכ־טונג מצד דער רעגירונג צום פארלאמענט. מיט'ן דאר־זיגען דעקרעט האט מען נישט געוואלט געבען קיין שנעל דעם סיים און סענאט, דער אגראר־מיניסטער האט שוין איבערציינט דער קאמיסיע, אז ס'האנדעלט זיך וועגען א זאכליכער טעטיגקייט און די סיים־קא־מיסיע האט טאקע מספים געווען טיילווייז מיט די אויספיהרונגען פון מיניסטער, אויסגעשוועהלט א סוב־קאמיסיע, וועלכע ארבייט צוזאמען מיט'ן מיניסטער און מיט די בעאמטע, איך האלט, אז די פראגע פון וואלד־דעקרעט געפינט זיך אויף א גוטען וועג.

עטליכע הערען סענאטארען זענען עמפינדליך אויפן פונקט פון דער בעציהונג פון דער רעגירונג צום פארלאמענט, זיי זענען אבער נישט עמפינדליך אויף דער בעציהונג פון פארלא־מענט צו דער רעגירונג די הערען האבען מיך נעכ־טען אטאקירט בעת מיין אפוועזענהייט, הגם זיי האָ־בען געוואוסט, אז אין פערלויף פון 24 שעה וועל איך דא זיין. איך האלט **אז ס'וואלט געווען ריכטיגער צוווארטען די 24 שעה און אטאקירען די רעגירונג. פאר וועמענס פאליטיק איך בין פעראנטווארטליך אויף דער היינטיגער זיצונג.** ווען איך וואלט געווען א צו להכעיס'ניק וואלט איך דערין געזעהן א ווילען גריטנצוטשעצען די רעגירונג, אבער איך וויל קיינעם נישט בעשולדיגען. אלס שעף פון דער רעגי־רונג ערקלער איך, אז איך האב א טיפען סענטימענט פאר לאיאליטעט און ווילען צוזאמענצוארבייטען מיט'ן פארלאמענט.

נאך דער רעדע פון פרעמיער נעמט א ווארט סענ. רעציקעוויטש, וועלכער רעדט ארום די פראגע פון אנ'אוקראאיניש ־ פוילישער צוזאמענארבייט, ער לעגט פאר צו שאפען א מיניסטעריום פאר אוקראאינישע ענינים.

די סענאטארען מאלינאווסקי און פעלוואשיצקי רעדען ארום די פראגע פון פראפאגאנדע.

סענ. זאוושיצקי רעדט ארום די פראגע וועגען דער בעציהונג פון דער רעגירונג צום פארלא־מענט, ער האלט, אז די צוזאמענארבייט איז לויט דער קאנסטיטוציע נאך נישט געפונען געווארען, פאר מאי 1926 האט דער סיים געמאכט דעם איינ־דרוק פון א קרעטשמע, מ'דארף נישט צוריקגעהן צו די דאזיגע צייטען און נייע פערברייטערן די פארלא־מענטארע איינריכטונגען, הגם א קאנטראל פון פאר־לאמענט איז נויטיג.

סענ. עווערט ערקלערט, אז מיט זיין נעכטיגער רעדע האט ער לגמרי נישט געוואלט אטאקירען די רעגירונג, מ'קען קריטיקירן די רעגירונג אויף דעם אדער יענעם געביט, דאס הייסט אבער נישט קיין אנגריף, ווייל הא זענען נישט פאראן קיין פיינדליכע לאגערן.

סענ. פוראקאווסקי האלט, אז דער וואלד־דעקרעט איז געגען דער קאנסטיטוציע. קיינער וויל נישט אנ־גרייפען די רעגירונג, אבער דאס איז א רעכטליכער ספק.

דאן האט נאכאמאל גערעדט דער פרעמיער סקלאדקאווסקי, וועלכער האט געזאגט, אלס מענש, וועלכער הייט זיך שוין איין דער אדער אנדער אופן ארום דער רעגירונג, האלט איך די ראל פון פארלא־מענט צו וויכטיג אין יעדען מאמענט דורך דעם עצם פאקט פון זיין עקזיסטענץ אויסצודריקען קריטיק און אונצופרידענהייט צו דער מאכט, דער פארלאמענט מעג אויך קאנטראלירען, אבער דער קאנטראלירטער מוז אויך האבען צייט צו ווייזען זיין אינדיווידואליטעט און נישט שטענדיג זיין א קאנטראלירטער אביעקט. דאך קאנטראלירט דער פארלאמענט דורך גאנצע 5 חדשים דאס, וואס מיר טון דורך צוועלף חדשים. 7 חדשים מוזען בלייבען פאר דער רעגירונג צו ארבייטען אין נישט אליין קאנטראלירט צו ווערען, ווייל אנדערש וואלט יעדען מיניסטער בע־קומען יאהר־קלאפעניש. איך וויל נישט קיין אפלא־דיסמענטען נאר פאר מיר, אויפריכטיגקייט נאר פאר מיין ארבייט.

דער סענ. פעטראזשיצקי האט געזאגט, אז ער גלויבט מיר, אבער איהם אי־ט מיין טאן ,איך וואלט זיכער געוואלט זיין אזא פרעמיער, אז איהר זאלט מיר גלויבען און מיין טאן זאל אייך נישט ארען, אבער איך קען דאס נישט, איך בין שוין אזעלכער דעריבער וויל איך אז איהר זאלט ... גלויבען, אידער צו האבען א זיסען טאן און איהר זאלט מיר נישט גלויבען.

דער פרעמיער דערצעהלט דאן אנ'אנעקדאט, ווי א 50־יעהריגער מאנספערשוין האט זיך פער־ליבט אין א 20־יעהריג מיידעל, וועלכע האט ליב געהאט צו טאנצען, כדי צו געפעלען דעם מיידעל האט דער אלטער זיך אנגעהויבען לערנען טאנצען, ער איז אבער געווארען אזוי לעכערליך דערביי, אז דאס מיידעל האט איהם אוועקגעוואָרפען, פאר לאנגט נישט פון מיר, אז איך זאל זיך איצט אויס־לערנען טאנצען, אויב סענ. פעטראזשיצקי געפעלט נישט מיין טאן זאל ער נעהמען מיינע פליכטען און זוכען א זיסען טאן.

דאן רעדט ווידער סענ. ראדזשיוויל, וועלכער פערזיכערט, אז ער האט נישט געוואלט אנגרייפען די רעגירונג, אויסנוצענדיג די אפוועזענהייט פון פרעמיער.

ס'רעדט דאן דער וויצע־מארשאלעק קוואש־ניעווסקי און דאן סענ. ראסטווארָאווסקי, אויך ער זאגט, אז ער האט קיינמאל נישט בדעה געהאט צו אטאקירען די רעגירונג. ס'רעדט נאך דאן דער לעצטער רעדנער דער רעפערענט שליווינסקי און דערמיט ענדיגט זיך די זיצונג.

בילדונגס-מיניסטער ענטפערט

אויף די אריינגעטראגענע אינטערפעלאציעס

גרויסע דיסקוסיע אויף דער נעכטיגער סיים-זיצונג

וו א ר ש א, 20 (טעלעגראפיש)

די פלענאר־זיצונג פון סיים האט זיך אנגעהויבען 4 נאכמיטאג. אין אנהויב מעלדעט דער מאר־שאלעק, אז אין צוזאמענהאנג מיט די פרעסע־ידיעות אז דעפ. פאכאלטשיק זאל האבען פאהרענדיג אין צוג פערשעפעט א פרוי האט דער דעפוטאט זיך גע־ווענדעט וועגען א מארשאלעק־געריכט. דער ענין איז איבערגעגעבען געווארען אין אזא געריכט.

דאן זענען אדורכגעלייענט געווארען די ענטפערן אויף די אינטערפעלאציעס פון די דעפוטאטען ראוור־נא לובעלסקי און פרוי פריסטאר צום בילדונגס־מי־ניסטעריום וועגען צוזאמענפאהר פון די פוילישע לעהרער אין סוועציאן, וועלכער האט געזאלט אנפאַר־לען אויף דער קאטאלישער ערציהונג אין די שולען און אויפ'ן קלער און אייך וועגען דער דאקטוירים־אונטערזוכונג פון די שילער אין די שולען, בעת וועלכער די קינדער ווערען פאר א קאמיסיע אויסגע־טון נאקעט און ס'קומט צו פארנאגראפישע סצענעס.

ס'נעמט א ווארט דער בילדונגס ־ מיניסטער שוויענטאסלאווסקי, וועלכער ערקלערט, אז די גאנ־צע השצע, וואס א טייל פרעסע מיט דעם „מאלי דזשענניק" בראש האבע געפיהרט וועגען דעם ענין איז א שענדליכע. די אויספארשונג האט בעוויזען, אז אלץ איז ליגען, די שילער ווערען אונטערזוכט, טראגענדיג גימנאסטישע אנצוגען, יונגלעך ווערען בעזונדער אונטערזוכט און מיידלעך בעזונדער. קיין מאנספערשוינען אונטע־זוכען נישט קיין מיידלעך. דער „מאלי דזשענניק" וועט זיך דערפאר מוזען פערענטפערן אין געריכט.

דאן האט דער מיניסטער געענטפערט אויף דער אינטערפעלאציע וועגען לעהרער ־ צוזאמענפאהר אין סוועציאן.

נאך דער רעדע פון מיניסטער רעדען נאך וועגען די אינטערפעלאציעס די דעפוטאטען פריסטאראווא, גלח לובעלסקי, וועלכע ראיקען דעם מיניסטער פאר'ן ענטפערן. אין זיין ווייטערדיגע רעדע בעקלאגט זיך דער גלח, אז אין דער שול ־ ביבליאטעק געפינט זיך די „וויאדאמאשטשי ליטעראצקי" (רעפ. וואיטא־וויטש שרייט: די „וויאדאמאשטשי ליטעראצקע גע־פעלען אייך נישט, נאר דער „מאלי דזשענניק"), ער זאגט זיך ארויס געגען בעזייטיגען דעם גלח גראמן, וועלכער האט נאר מיט די שילער ארומגע־רעדט די יודישע פראגע אין ליכט פון דער קאטוי־לישער עטיק (א שטימע: דאס דארף נישט רעדען קיין רעליגיע־לעהרער) דער רעדנער זאגט, אז דער גלח גראמן האט געהאנדעלט ווי א פאלאק און א קאטאליק

דעפ. האפמאן טרעט ארויס געגען דער פאליטיק, וואס דער קלער פיהרט אין די שולען.

צום סוף ווערען נאך אריינגעטראגען איינגע אינטערפעלאציעס, צווישען וועלכע ס'געפינט זיך אויך אנ'אינטערפעלאציע פון דעפ. מרוז, וועלכער פרעגט אן, צי די רעגירונג ווייס וויעל ס'האט ארויס־געפיהרט די קאפיטאלען קיין אויסלאנד. ער לעגט פאר צו רעגיסטרירען די פוילישע בירגער, וועלכע האבען ארויסגעפיהרט און לאקירט זייערע קאפיטא־לען אין אויסלאנד.

מוסאליני קומט קיין בערלין

ער האט אנגענומען די איינלאדונג פון געהרינגען

פ א ר י ז, 20 (ספ. טעל.)

דער בערלינער קארעספאנדענט פון „אינ־פארמאציאן" מעלדעט, אז געהרינג האט בעת זיין וויזיט אין רוים בעקומען אנ'אויפטראג צו פער־בעטען מוסאליניען קיין דייטשלאנד. מוסאליני זאל האבען אנגענומען די איינלאדונג און וועט קומען קיין דייטשלאנד זיך זעהען מיט היטלערן.

ב ע ר ל י ן, 20 (ספ. טעל)

דאס דייטשע אינפארמאציע־ביורא טיילט מיט פון קאפרי: געהרינג האט אויפגענומען די פארשטעהער פון דער איטאליענישער און דייטשער פרעסע און האט פאר זיי אויסגעדריקט זיין פרייד צוליב דעם, וואס ער קען ערקלערען, אז אין די געשפרעכען מיט מוסאליניען און גראף משאנא איז פעסטגעשטעלט געווארען אנ'איינשטימיקייט אויף די לויפענדע פראבלעמען און אז די אקס רוים — בערלין וועט זיין א שטארקער פונדאמענט פון שלום-בנין. איטאליען און דייטשלאנד האבען דעם אונבויגזאמען ווילען צו לעזען די אינטערנאציא־נאלע לאגע און פערפעסטיגען דעם שלום אין אייראפא, וועלכער איז בעדראהט דורך דעם באל־שעוויזם. געהרינג האט ערקלערט, אז ער וועט צוריקקומען קיין דייטשלאנד מיט דער איבערציי־גונג, אז זיין וויזיט האט פערפעסטיגט די בעצי־הונגען צווישען איטאליען און דייטשלאנד.

פארן 1-טען קאנגרעס פון די „פריילאנד"-ליגעס איז וויען

פלאן פון יודישער קאלאניזאציע אין אויסטראליען

וו י ע ן, (י.ט.א.) פון 10־טען ביז דעם 16־טען מערץ ה.י. וועט אין ווין פארקומען דער ערשטער קאנגרעס פון די „פריילאנד" ליגעס. צום קאנגרעס וועלען קומען דעלעגאטען פון פוילען, ענגלאנד, האָ־לאנד, פראנקרייך, און אמעריקע.

אין צענטער פון די בעראטונגען וועט שטעהן א פלאן צו בעזעצען אין משך פון די נאהענטסטע יאה־רען אין אויסטראליען 50.000 יודען, וועגען וואס עס פיהרען זיך שוין פערהאנדלונגען מיט די מאסגעבענ־דע פאקטארען אין לאנדאן און סידני.

אין דעם קאנגרעס וועלען זיך בעטייליגען צוו. אנד. דער פיהרער פון דער על־אסיש־עקספעדיציע, וואס איז זיינער צייט נעיש־קט געווארען דורך הערצ־לען קיין מיניסלעצפאלר קעסלער, דער פיהרער פון די אמעריקאנער טעריטאריאליסטען הר. לוזאוויטש, ארוו. טשעריכאוו פון ווילנע און רעד. יוסף לעפטוויטש.

מיט 25 יאהר צוריק איז, ווי בעקאנט, אין וויען אונטער'ן פארזיץ פון ישראל זאנגוויל פארגעקומען די ערשטע אינטערנאציאנאלע קאנפערענץ פון דער יודישער טעריטאריאליסטישער ארגאניזאציע (יט.א.)

יודישע ווירטשאפטלער אויף אנ'אויפנאהמע ביי פאן פאפען.

וו י ע ן, (יט"א). אין צוזאמענהאנג מיט דער בעגייאונג פון די דייטש ־ עסטרייכישע ווירטשאפטס־פערהאנדלונגען איז ביים דייטשען געזאנדטען פאן פאפען פארגעקומען אנ'אפיציעלע אויפנאהמע פאר עסטרייכישער ווירטשאפטלער, חוץ דעם פרעזידענט פון דער עסטרייכישער נאציאנאל ־ באנק קינפעס, וועלכער איז פון יודישער אפשטאמונג, זענען ערשי־נען אויך איינינע יודישע באנק ־ דירעקטארען און ווירטשאפטלער.

Doktór Z.

HENRYKOWSKI

ספעציעל-ארצט פאר מענער - שוואכע, ווענערישע און הויט-קראנקהייטען

טראוגוטא 9, טעל. 262-98

נעהמט אן פון 8—1 און פון 4—9 אוועגר.
זונטאג פון 9 פריה ביז 11 בייטאג.
פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזן

נייע באמבארדירונג פון מאדריד

רעגירונגס-מיליטער זיגט אבער אויף אלע פראנטען

מאדריד, 20 (ספ. טעל.)

האוואס־אגענטור מעלדעט: די ארטילעריע פון די אויפשטענדישע האט היינט אנגעהויבן צו באמבארדירן מאדריד, די קוילן זענען געפאלן אין מיטן שטאט, די שאדנס זענען גרויס, די צאהל דערהרגעטע און פערוואונדעטע איז נאך נישט פעסט געשטעלט.

די שטאט איז באמבארדירט געווארן דורך 3 מאטאדיגע דייטשע אעראפלאנען, ביז איצט זענען פעהאן 20 טויטע און 80 פערוואונדעטע.

דאס רעגירונגס־מיליטער שלאגט אפ די וואקסנדיגע אנגריפן פון פראנקאס מיליטער.

לאנדאן, 20 (יט"א טעל.)

רייטער־אגענטור טיילט מיט פון גיבראלטאר: דעם 19־טען ה. ח. האט דאס רעגירונגס־מיליטער אנגעהויבן פון מאלאגע א שטארקע קאנטער־אפענסיווע. דער אויסגאנג פון דער אפענסיווע איז נאך נישט בעקאנט.

די שלאכט איז א גאנץ פארביטערטע, און שוין ביז איצט זענען אלע שפיטאלן פון די אויפשטענדער אין אלכעסירעס און סאן ראקווע פול מיט פערוואונדעטע. ביידע צדדים האבן ביז איצט פערלוירן ארום טויזענד דערהרגעטע.

דאס רעגירונגס־מיליטער האט אנגעהויבן דעם אנגריף אין דעם מאמענט, ווען די אויפשטענדער האבן ארויסגעריהרט פון מאַרבאַלא קיין פענכי א א און האבן זיך געפונען אויף דער העלפט וועג פון מארבעלא צו מאלאגי. צוויי אעראפלאנען פון דער רעגירונג האבן געצוואונגען די שיפן פון די אויפשטענדער, וועלכע האבן אינטערשטיצט דעם מארש פון פראנקאס חייל אויף מאלבי צו אנטלויפען.

פאריז, 20 (ספ. טעל.)

די שלאכט פאר מאלאגי האט זיך פערענדיגט מיט א גרויסען נצחון פון רעגירונגס־מיליטער.

די אויפשטענדער וועלכע האבן געליטען מוראדיגע היזקות און זייערע רייהען זענען צופערטעלט געווארן זענען געוואונגען געווארן זיך צוריקצוציהען. דאס אנטלויפען פון די אויפשטענדישע איז פערוואנדעלט געווארן אין ממש א בהלה.

אויך אויפ'ן מאדרידער פראנט האט דאס רעגירונגס־מיליטער פערנומען די וויכטיגסטע סטראטעגישע פאזיציעס.

גיבראלטאר, 20 (ספ. טעל.)

די אויפשטענדיגע האבן אפגעשטעלט דעם מארש אויף מאלאגא צוליב דער קאנטער־אפענסיווע פון רעגירונגס־מיליטער.

די רעגירונגס־אעראפלאנען האבן היינט באמבארדירט צעאוטא און געמאכט גרויסע שאדענס.

„פרייהייט, גלייכהייט און ברידערליכקייט"

זענען יודיש-קאמוניסטישע בעגריפען

זאגט גענ. פראנקא אין א ראדיא-רעדע

סאלאנקא, 20 (ספ. טעל.)

געכטען איז געעפענט געווארן די נייע פאשיסטישע ראדיא־סטאנציע „ראדיא־נאציאנאל". די ערשטע רעדע האט געהאלטען גענ. פראנקא געווענדעט צום שפאנישען פאלק און צו דער גאנצער וועלט. ער האט פארגעלייענט דאס מלוכה־פראגראם פון „נייעם ווידערגעבוירענעם שפאניען". צווישען אנדערע האט ער געזאגט פאלגענדעס: „דאס נאציאנאלע שפאניען וואַרפט אפ מיט עמפערונג די „יודיש קאמוניסטישע" בעגריפען: „פרייהייט, גלייכהייט און ברידערליכקייט"!... די בעגריפען האבן געפיהרט דערצו, אז שפאניען איז ביז איצט געווען אהן גאט און די שפאניער האבן נישט געליבט זייער פאטערלאנד. דאס נייע שפאניען וועט זיין פריי פון יודען און פון די יודיש־מאַרקסיסטישע אכזריות און מערדערייען... שפאניען וועט ווערען א לאנד, וואס וועט אפשטויסען פון זיך דאס „אומגליק", וואס רופט זיך ליבעראליזם און דעמאקראטיע און וועט די דאזיגע בעגריפען בעגראבען לעולם ועד...

סעסיע פון פעלקער-ליגע-ראט

עפענט זיך היינט אין גענף

מ'וועט רעדען וועגען א שלום אין שפאניען און וועגען דער דאנציגער פראגע

פאריז, 20 (ספ. טעל.)

היינט עפענט זיך די סעסיע פון פעלקער־בונדס־ראט.

צו דער זיצונג זענען שוין געקומען, די אויסערן־מיניסטארען פון ענגלאנד, פראנקרייך, פוילען, טערקיי, שפאניען, שוועדען א. א. איטאליען האט צו דער סעסיע נישט געשיקט קיין דעלעגאט.

אויף דער סעסיע וועט צווישען אנדערע בעטראכט ווערען די דאנציגער פראגע.

ווי מען טיילט מיט פון גוט אינפארמירטע קרייזען, וועלען די דעלעגאטען אונטערנעהמען א פערמיטלונגס־אקציע אין דער שפאנישער פראגע.

די אויסערן־מיניסטארען פון פראנקרייך ענגלאנד, פוילען און שוועדען זאלען האבן געביטען אויף זיך די מיסיע א סוף צו מאכען צו דער בלוט־פערגיסונג אין שפאניען.

דאנציג, 20 (ספ. טעל.)

אין די פאליטישע קרייזען האט זיך פערשפרייט א קלאנג, אז אויף דער איצטיגער סעסיע פון דער פעלקער־ליגע זאל ליקווידירט ווערען דער קאנפליקט צווישען דער פעלקער־ליגע און דאנציג. די פעלקער־ליגע זאל מסכים זיין, אז איהר הויך־קאמיסאר זאל זיך נישט קיינמאל ארייגמישען אין די אינערליכע אנגעלעגענהייטען פון דאנציג און דערפאר וועט דאנציג אנערקענען דעם הויך־קאמיסאר פון דער ליגע.

דאנציג, 20 (ספ. טעל.)

דער פרעזידענט פון דאנציגער סענאט איז אפגעפאהרען קיין גענף כדי איבערצונעהמען אין דער סעסיע פון פעלקער־בונד־ראט.

ווארשא, 20 (טעלעפאניש)

דער אויסערן מיניסטער בעק איז אפגעפאהרען קיין זשענעווא צו דער זיצונג פון פעלקער־בונד, ווי די פוילישע צייטונגען מעלדען וועט דער מיניסטער בעק אויך בעהאנדלען דארט די פראגע וועגען קאלאניעס.

וו.-אינערן-מיניסטער קאוועצקי

גענעהט איבער אין עמעריטור

ווארשא, 20 (טעלעפאניש) ווי מיר דערוויסען זיך, וועט פון 1. פעברואר ה. י. דער וויצע־אינערן - מיניסטער קאוועצקי איבערגעהען אויף עמעריטור.

דראהענדע שרפה אין גדיניער האלץ-פארט

גדיניע, 20 (ספ. טעל.)

נעכטען איז אויסגעבראכען א שרפה אין האלץ־פארט אין בנין פון דער פירמע פאוטער. צוליב דעם גרויסען ווינד איז געווען א מורא, אז די פלאמען זאלען זיך א בערטראגען אויף די גרויסע זאפאסען האלץ, וועלכע זענען בעשטימט אויף עקספארט.

די פארט פייערלעשער און די שטאטישע אפטיילונגען האט זיך אבער איינגעגעבען צו לאקאליזירען דאס פייער, אזוי אז ס'איז פערברענט געווארן נאר דער דאך. די סיבה פון דער שרפה איז נישט בעקאנט.

ריפערס נייער מארש קיין א"י

איז ווידער דורכגעפאלען

מען מעלדעט, אז דער בעקאנטער אזוואקאט ריפעל, וועלכער האט מיט א קורצער צייט צוריק ווידער ארגאניזירט א צופיס־מארש קיין ארץ ישראל איז מיט זיינע עולי רגל אנגעקומען [illegible] ביז פולאווו (נעבען לובלין) און [illegible] זענען זיי צוריק געקומען קיין ווארשא ווערענדיג פערוועהרט דורך דער פאליציי.

200 עולים קיין ארץ-ישראל

ווארשא, 20 (טעל.)

קומענדיגען מאנטאג, דעם 11 ביינאכט געהט אפ א ספעציעלער צוג מיט 200 עולים קיין טריעסט.

„OSMAN"

גילזען

פון

וועלט-רוהם

נאך דער שטארקער רעדע פון אידען'ס געגען דייטשלאנד

צופרידענהייט אין פראנקרייך, קאצעניאמער אין דייטשלאנד

לאנדאן, 20 (ספ. טעל.)

דער פערלויף פון דער דיסקוסיע אין ענגלישן פארלאמענט דעם 19. יאנואר איז געווען פאלגענדע: נאך דעם ליבעראליסט, אטלי וועלכער האט גערעדט דער ערשטער נאך מיני. אידען, האט בעקומען א ווארט ארטשיבאלד סינקלער (ליבעראל). ער האט ערקלערט: ענגלאנד מוז קלאר זאגען די דייטשען און איטאליענער, אז די גערולד שעפט זיך אויס. דעם פערבאט פון פרייוויליגע האט שוין לאנג געדארפט איינגעפיהרט ווערען.

גראסלי (קאנסערוואטיסט) האט אפגעגעבען א לענגערע ערקלערונג וועגען דעם, וואס ער האט געזעהען אין שפאניען. די אנהענגער פון גענ. פראנקא, האט ער געזאגט, האבן אויך געמארדעט א גרויסע צאהל געפאנגענע און זאקלאדניקעס. אין סעווילא און קאדיקס געפינען זיך אנ'ערך 10 טויזענד דייטשען, קיין איטאליענער האב איך נישט געזעהן. די דייטשען ווילען פאר זייער אינטערעסען בעקומען בעצאהלט. ס'איז מעגליך, אז זיי ווילען נישט קיין טעריטאריעס, אבער זיי ווילען בעקומען געוויסע רויהשטאפען.

מעקסטאן (אונאפהענגיגע לייבאר - פארטיי) ער קלערט, אז ער רעדט אין נאמען פון „פאלקס־פראנט" אפראבירענדיג די פאליטיק פון דער רעגירונג, אויב זי שטרעבט צו ליקווידירען דעם קאנפליקט, דאגעגען פעראורטיילט ער יעדען פרוב אפצושלעפען דעם ענין, פערלענגערנדיג די מלחמה אנשטאט צו פערקירצען. דער רעדנער ווארנט פאר דער רעגירונג, אז זי האט אפגעזאגט דער שפאנישער לעגאלער רעגירונג די רעכט, וועלכע ס'קומט יעדער לעגאלער רעגירונג.

די דיסקוסיע האט געשלאסען דער וויצע־מיניסטער לארד קראנבארן. ער האט ערקלערט: דער ענגליש־איטאליענישער אפמאך איז מצד ענגלאנד א בעווייז פון איהר גייסט און טאלעראנץ. די ענגלישע רעגירונג איז מסכים מיט די אויספיהרונגען פון פרעמיער בלום אין דעם דאזיגען ענין.

גענף, 20 (ספ. טעל.)

מיני. דעלבאס האט היינט אויפגענומען די פארשטעהער פון דער פראנצויזישער פרעסע און זיי ערקלערט, אז די נעכטיגע רעדע פון מיני.

אידען האט אויף איהם געמאכט א שטארקען איינדרוק און דאס איז דער איינדרוק פון דער גאנצער פראנצויזישער עפענטליכער מיינונג. די רעדע פון אידען, האט דעלבאס געזאגט, ענטשפרעכט דעם כאראקטער פון די געזונדסטע דעמאקראטישע פעלקער.

בערלין, 20 (ספ. טעל.)

די בערלינער און רוימער פרעסע איז שטארק נישט צופרידען פון אידענס רעדע

מיניסטער בעק אין בערלין

ער האט קאנפערירט מיט'ן דייטשען אויסערן-מיניסטער

בערלין, 20 (ספ. טעל.)

א גרויסען איינדרוק האט געמאכט די ידיעה, אז אויפ'ן וועג קיין גענף האט זיך פערהאלטען אין בערלין דער אויסערן - מיניסטער בעק, וועלכער האט אפגעהאלטען א קאנפערענץ מיט'ן דייטשען אויסערן מיניסטער נויראט.

פערוועהרט צו טיילען אויפרופען

אויף דער טעריטאריע פון די הויכשולען

ווארשא, 20 (טעלעפאניש)

צוליב דעם, וואס אין די ווארשאווער הויך־שולען ווערען פערשפרייט פערשידענע אויפרופען און פראקלאמאציעס פון סטודענטישע ארגאניזאציעס און מאנכעסמאל איננאנצען אונלעגאלע, האבן די רעקטאראטען ארויסגעגעבען א ווארנונג צו די סטודענטען, אז עס ווערט פערוועהרט צו פערטיילען וועלכע ס'איז אויפרופען אויף די טעריטאריעס פון די הויכשולען. פאר דאזיגען פערברעך זענען שוין 4 סטודענטען צוגעצויגען געווארן צו פעראנטווארטליכקייט.

עסטרייכישע נאצים פרובי'ן ווידער ארויס-שווימען אויף דער אויבערפלאך

ווין, (יט"א). [illegible] קאמענטארען אין די פאליטישע קרייזען רופט ארויס אן ארטיקעל, וואס איז לעצטענס ערשינען אין די „וויענער נייעסטע נאכריכטען" וועגען ערלויבען צו גרינדען א זעלבסט־שטענדיגע ארגאניזאציע אזוי גער. „בעטאנט נאציאנאלער" אפאזיציע, הינטער וועלכע עס שטעהען די עסטרייכישע נאצים. דער דאזיגער ארטיקעל דעקט זיך מיט דעם לעצטענס פערעפענטליכטען אונטערוויאו מיט דעם מיניסטער גוישטעטער־שטירמער וועלכער בעצייכענט אויך אלס „וויכטיגסטען עסט רייכישען פראבלעם" די שווייצונג פון די א.ג. „בעטאנט נאציאנאלע" פאר א פאזיטיווער צוזאמענארבייט מיט דער מלוכה".

דאגעגען צווישען די עסטרייכישע ארבייטער־שאפט פערשטארקט זיך אלץ מעהר דער קאמף געגען דער דראהענדער „ברוינער אינוואזיע", וואס עס קומט צום אויסדרוק צ.וו. אנ.ה. אין דעם ארגאן „פרייע ארבייטערשטימע".

דעלעגאטען-קאנפערענץ ביי דער יודישער עמיגראציע-געזעלשאפט „יעאס"

ווארשע (יטא') דעם 1־טען און 2־טען פעברואר דאס יאהר קומט פאר אין ווארשע די דעלעגאטען קאנפערענץ פון דער יודישער צענטראלער עמיגראציע געזעלשאפט יעאס" אין פוילען.

די קאנפערענץ עפענט זיך דעם 1־טען פעברואר 8 אווענד אין לאקאל פון די האנדעלס־פארשטעהער, קרולעווסקא 16.

דעם 1־טען פעברואר 5 נאכמ. וועט אויך פארקומען די ראט־זיצונג פון דער צענטראלער פערוואלטונג פון „יעאס".

ווי אזוי איז ענטשטאנען דער פלאן
צו עפענען פאר דער יודישער עמיגראציע די פראנצויזישע קאלאניעס

דער פאריזער קארעספאנדענט פון דער צייטונג ,,סעוואדניא" פערעפענטליכט פאלגענדע קארעספאנדענץ וועגען דעם ווי אזוי עס איז ענטשטאנען דער פלאן פון עפענען די פראנצויזישע קאלאניעס פאר דער יודישער עמיגראציע

דער קארעספאנדענט שרייבט פאלגענדעס:

,,פראנקרייך איז גרייט צו עפענען די טויערען פון איהרע קאלאניעס פאר דער יודישער קאלאניזאציע.

די דאזיגע ידיעה האט ארויסגערופען אין די קרייזען פון פאריזער יודענטום אן אויסערגעוועהנליכען אינטערעס. עס איז דערווייל נאך פריהצייטיג צו רעדען וועגען דער רעאקציע פון די פעראנטווארטליכע יודישע ארגאניזאציעס. מען קען אננעהמען, אז וועגען דעם פלאן פון פראנצויזישען קאלאניען מיניסטער מאריוס מוטע וועלען זיך שמערציש אפשטעלען די ציוניסטען — צוליב מאטיווען פאר אלע פערשטענדליכע, און וועלכע קומען איצט נישט בעטראכט ווערען. אבער א חוץ די ציוניסטען זענען פאראן אנדערע יודישע ארגאניזאציעס, בעזונדערס די פערשידענע קאלאניזאציע געזעלשאפטען וואס פערנעהמען זיך מיט קאלאניזירען יודען אין דרום-אמעריקע. די דאזיגע ארגאניזאציעס, וועלען געפינען אין מוטע'ס פלאן א כח אנרעגענדעס און וועלען נישט ארויסלאזען די געלעגענהייט אויסצונוצען די געלעגענהייט, וואס איז זיי איצט געגעבען געווארען.

גאנץ צופעליג בין איך געווען עדות פון דעם, ווי אזוי דער דאזיגער פלאן איז געבוירען געווארען.

אויף א מיטאג אין הויז פון א בעקאנטען רוסיש-פראנצויזישען פילאנטראפ איז אנוועזענד געווען דער קאלאניען מיניסטער, מוטע, וועלכער איז נאר וואס געקומען אריין אין דער רעגירונג פון ,,פאלקס-פראנט". מען האט דארט אויך אנגעהויבען צו רעדען וועגען פאלעסטינע און מוטע האט זיך ענטציקט מיט די רעזולטאטען וואס די יודען האבען דערגרייכט אין דאזיגען לאנד.

דער בעל-בית פון הויז האט נישט געטיילט די מיינונג פון פראנצויזישען מיניסטער. א פראקטישער מענש, א רעאליזאטאר, האט ער ערקלערט, אז לויט זיין מיינונג, האבען פאלעסטינע נישט בעשטעטיגט די האפנונגען וואס מען האט אויף דעם לאנד געלייגט, אז די קאלאניאלע קאפיטאלען זענען אנגעווענדעט געווארען אויף צו בעארבייטען א מדבר און, אז סוף כל סוף קענען ווייט נישט אלע יודען עמיגרירען קיין פאלעסטינע.

— מען לאזט זיי דארט אריין בוכשטעבליך לויטן רעצעפט פון ,,יעדע שעה אנ'עם לעפעל"... אין דייטשלאנד, אין פוילען און אויך אין אנדערע לענדער ווארטען צעהנדליגער טויזענטער יודען אויף זייער רייזע. פארוואס זאל פראנקרייך נישט עפענען איהרע קאלאניעס פאר די יודישע אימיגראנטען? פלאץ איז פאראן גענוג אין איבעריג, די נייטיגע מיטלען וועלען זיך געפינען און די נייע קאלאניסטען וועט ערווארטען א גלענצענדע צוקונפט.

דער מיניסטער האט א ווייל א טראכט געטאן און געענטפערט:

— דאס וועט געמאכט ווערען. אין די פראנצויזישע קאלאניעס וועט זיך געפינען ארט פאר יודישע קאלאניסטען.

דאס דאזיגע געשפרעך איז פארגעקומען אונגעפעהר מיט א האלב יאהר צוריק.

זייט דאן איז מיניסטער מוטע נישט געזעסען מיט פערלייגטע הענד. קודם כל האט ער אנגעקניפט געשפרעכען מיט פארשטעהער פון איניגע יודישע קאלאניזאציע ארגאניזאציעס און גלייכצייטיג האט ער פעראָרדענט צוויי פון זיינע דירעקטארען אויסצוארבייטען א גענויען קאלאניזאציע פלאן.

אלע גענעראל-גובערנאטארען פון די פראנצויזישע קאלאניעס זענען פון פאריז אויפ'ן אנגעפרעגט געווארען וועגען דער מעגליכקייט צו קאלאניזירען אין זייערע געביטען יודישע עמיגראנטען. עס האבען אנגעהויבען אנצוקומען די ענטפערס — דאס רוב גינסטיגע.

עס דארף בעמערקט ווערען, אז לכתחילה האט מיניסטער מוטעס פלאן פארגעזעהען פאר דער יודישער קאלאניזאציע דאס בערגיגע הויכלאנד פון מאדאגאסקאר. שפעטער איז אבער דער דאזיגער פלאן אויסגעברייטערט געווארען. עס איז מעגליך צו ברענגען יודישע קאלאניעס אויף די העברידען אינזלען, אין ניי-קאלעדאניען אין גוזיאנא און אינדאכינע — עס פערשטעהט זיך אין די געזונדסטע ערטער מיט א קלימאט וואס איז גינסטיג פאר אייראפעער.

אבער דאך שטעלט מאדאגאסקאר אויך ווייטער מיט זיך פאר די מאקסימאלסטע מעגליכקייטען פאר קאלאניזאציע. די אינזעל וואס האט 600.000 קוואדראט קילאמעטער, מיט א בעפעלקערונג פון 3 מיליאן מאן איז בעקאנט מיט זיין פרוכטבארקייט און נאטירליכע רייכטימער — דאס איז א אמתע פערל אין דער קרוין פון דער פראנצויזישער קאלאניאלער אימפעריע. נאר דער דרימדיגער טייל פון אינזעל איז פייכט און פלאטיג און האט א נישט געזונדען קלימאט. אבער די טאהלען פון עמעלין, די צענטראל און צפונדיגע פראווינצען, דאס בערגיגע פלאכלאנד איז 2.600 מעטער הויך איז פילשטענדיג פאסיג פאר קאלאניזאציע פון אייראפעער. די קאלאניסטען קענען דארט פערלייגען רייז פלאנטאציעס, האדעווען צוקער-ראהר, זאמלען קויטשוק, בעארבייטען טייערע האלצמינים א.א.וו. מאדאגאסקאריא און א רייה אנדערע שטעט פערזיכערען דעם קאנטאקט מיט דער קולטורעלער וועלט.

מאריוס מוטע געפינט זיך איצט נישט אין פאריז און איך האב צום בעדויערען איהם נישט געטראפען אין מיניסטעריום. אבער ווי עס איז שוין מיטגעטיילט געווארען האט דער קאלאניען מיניסטער ערטיילט א גרעסערען אינטערוויו אין דער האזיגער פראגע א מיטארבייטער פון ,,פטי פאריזיען".

ווי בעוואוסט, האט דער מיניסטער אין דאזיגען אינטערוויו געמאכט א רייה בעווארענישען, ער האט געזאגט אז מען דארף נישט האבען קיין צו גרויסע אילוזיעס וועגען דער מעגליכקייט פון א מאסען-איינוואנדערונג אין די פראנצויז. קאלאניעס. קודם כל דארף מען דערצו האבען גרויסע מיטלען. דאן אין יענע געגענדען, וואו דער קלימאט איז א פאסיגער פאר אייראפעער איז פאראן צו ווייניג פרייער באדען. וועלענדיג פערווירקליכען א מאסען קאלאניזאציע, ריזיקירט מען ארויסצורופען שוועריגקייטען פון פאליטישען כאראקטער אזעלכע ווי עס זענען ענטשטאנען אין פאלעסטינע.

מאכענדיג די דאזיגע בעווארענישען האט אבער דער מיניסטער צוגעגעבען:

— האך, אויב איך האב אפילו געהאלטען פאר מיין חוב צו ווארנען פאר צו גרויסע אילוזיעס, האלט איך אבער, אז מען קען דערגרייכען ערנסטע רעזולטאטען — איך וועל זיין צופרידען — האט דער מיניסטער פערענדיגט — מיטצוווירקען פון איין זייט פאר די אינטערעסען פון דער פראנצויזישער קאלאניזאציע און פון דער אנדערער זייט קומען צו הילף די מענשען, וואס ליידען אהן שולד, וואס זענען קרבנות פון פאליטישע ליידענשאפטען, אדער פון רעליגיעזע און ראסען פאראורטיילען.

די לאגע איז אלזא, ווי מיר זעהען גאנץ קלאר, וועגען א מאסען קאלאניזאציע קען נישט זיין קיין רייד אבער טויזענדער, צעהנדליגער טויזענדער יודען פאר וועלכע די טויערען פון פאלעסטינע זענען איצט געשלאסען וועלען געפינען ערד און ברויט אין די פראנצויזישע קאלאניעס, וואו עס וועלען פאר זיי געזיכערט ווערען — אין דעם קען נישט זיין קיין שום ספק — אלע רעכט און די מאקסימאלסטע הנחות".

פיין, געמיטליך און פריילִיך

נאך די טרויעריגע סצענעס פון יענער וואך האט דאס בילד אין פוילען זיך געביטען עטוואס צום בעסערען. עס איז געקומען א שטימונג פון אפטימיזם, פון שלום, פון זאכליכע שמועסען. נאך בעווייזען אין גאלענדזינאוו ווי פאליציי אין געשלאסענע רייהען טרייבען פונאנדער א המון, נאך דער פאָדערונג פון דעפוטאט האלינסקי צו פערשטארקען די הוצאות אויף דער פאליציי, איז מען צוגעטראטען צו בעטראכטען דעם בודזשעט פון מיניסטעריום פאר פאסט און טעלעגראף.

דער שמועס איז געגאנגען אין געמיטליכער שטימונג. דער פארשטעהער פון פאלעסיע, דעפוטאט האלינסקי, האט ווידער גענומען א ווארט און האט זיך געשטעלט אין פערטיידיגונג פון זיין וועהלער, ער האט געפאדערט א ראדיא-סטאנציע אין פינסק, אדער אין בריסק, בארונאוויטש, נישט אזוי צוליב פערוויילען זיך אין דער פרייער צייט, נאר כדי צו בעקעמפען דעם באלשעוויזם.

מען האט דיסקוטירט כמעט אזוי ווי ביים בודזשעט פון קריגס-מיניסטעריום. בכלל גענומען, זענען קיין דראסטישע טעמעס נישט בעריהרט געווארען. וועגען פאסט! (די טעלעפאנען-געזעלשאפט אין ווארשע) קיין ווארט נישט. קיינער וויל זיך נישט אריינלאזען אין קיין מלחמה מיט די שוועדען. אפשר וועט אין דער פראגע בעמען א ווארט אין סענאט דער געוועזענער מיניסטער פאר אינדוסטריע און האנדעל, גענעראל זאושיצקי.

דער ה' מיניסטער האט געבראכט א ליבע מתנה אין געשטאלט פון אנ'אומזיסטער קאנווערט צו בריף פאר 25 גראשען, האט אפילו אנגעזאגט א עקוויוואלענטע ענדערונג אין פאסט-טאריף אין אפריל אדער מאי.

עס איז אלזא נישט געווען קיין סיבה איז כעס צו זיין. נאך מעהר, ווייל אין דער סאמע דראסטישער פראגע איז געקומען א מאסגעבינע אויפקלערונג. דעפוטאט כמיעלנסקי האט געהאט די העזה צו מיינען, אז מען הערט אונטער טעלעפאן-געשפרעכען. אזוי האט זיך אויך ארויסגעדוכט דעם אוקראינישען דעפוטאט פעלענסקי. און דא, ווי עס ווייזט זיך ארויס פון ה' מיניסטערס אויפקלערונגען, איז דער געדויש אין אפאראט גאר א רעזולטאט פון טעכנישע שוועריגקייטען, די טעלעפאניסטינס האבען נישט קיין צייט אונטערצוהערען. ווער, אלזא, הערט אונטער?

אט די ידיעה האט אלעמען בערוהיגט. דער טעלעפאן אלזא האט נישט קיין אויערען. דא האבען זיך אבער אויסגעמישט די רעסארטען. עס וואלט געווען געווארנישען, אז אין דער פראגע פון אונטערהערען זאלען נעמען א ווארט אנדערע מיניסטארען און מאכען קאטעגארישע אויפקלערונגען. אפשר וואלט דער ענין פון א בעזעהערע אויסגעקומען אנדערש. די צוהערער זענען אבער געווארען בערוהיגט די טעלעפאניסטין הערט נישט אונטער.

דעפוטאט סמאינסקי האט זיך געפייהלט עטוואס פערשעהמט, ער, אנ'אלטער עלעקטריקער, אמאליגער מיטגליד פון ב. ב. זאל איבערחזרן די שטותערייען פון דער אפאזיציע, גלייבען אין די פאראווארפען פון מענשען פון גאס. די ווערטער פון פאסט-מיניסטער האבען איהם געוויס איבערצייגט.

שוין מיט א טאג פריהער האט געהערשט א געמיטליכע און פריילִיכע שטימונג. דער מיניסטער פאר סאציאלער פערזארגונג קאשציאלקאווסקי האט גערעדט אין דער קאמיסיע נאך פאר'ן סוף פון דער דיסקוסיע, ווייל ער האט געמוזט אוועקגיין אויפ'ן דיפלאמאטישען מיטאג אין שלאס. די אויפנאמע האט א ספעציעלע בעדייטונג. די פאטאגראפיעס אויף צו מארגען אין דער פרעסע געבען א גרונד פאר געמיטליכע מחשבות.

דער ,,עקספרעס פאראנני" האט געבראכט דאס בילד פון ה' פרעמיער צוזאמען מיט'ן אמבאסאדאר פון פראנקרייך, ביידע זיצען פערקוקט איינער אין אנדערען, פערברידערט, אזוי ווי שמועסענדיג וועגען א געמיינזאמען ציל, [illegible] און דערציילען זיך איינער דעם אנדערען אינטימע זאכען.

אין ,,קוריער פאראנני" זענען געבראכט געווארען מעהר סענסאציאנעלע בילדער. דער ה' פרעמיער פיהרט אונטער דער האנט די פרוי פון איטאליענישען אמבאסאדאר. אין דער ווייטער רייה גייט דער דייטשער אמבאסאדאר מאלטקע מיט דער פרוי פון סאוויעטישען אמבאסאדאר דאווטיאן, א פולשטענדיגע צוריקשטעלונג: הייסט עס פון טראקטאט אין ראפאלא. שלום און צוזאמענלעבען א דאנק דער פערמיטלונג פון פוילען.

אנ'אומדערהערטע רעוואלוציע. דער ה' אמבאסאדאר פיהרט אונטער דער האנט די בעוואוסטע אקטריסע, פרוי מאקסאקאווא, א ליבע און שיינע פרוי, אבער מיט עטוואס טאטערישע שטריכען, אלס נישט קיין אויסדריקליכע אריערין.

געמיטליך איז אויך דער ארטיקעל פון דער אגענטור פאליפ וועגען רויהווארג. דער אויטאר גיט א קורצע היסטארישע איבערזיכט וועגען די פראטענציעס אויף קאלאניעס נאך דער מלחמה, דערווייזענדיג צווישען אנדערען, אז די איניציאטיווע אין פוילען געהערט צום מיניסטער פאר אויסלענדישע ענינים, אז די עפענטליכע מיינונג האט איינשטימיג אונטערשטיצט זיינע שטרעבונגען. דער בעסטער בעווייז איז — די דיסקוסיע אין סיים.

עס שטעלט זיך נאר די פראגע, צי דער ארטיקעל איז א צופעליגער אדער — אנ'אוּבערטיורע צו דער נאהענטסטער סעסיע פון פעלקערבונד-ראט, וואו עס קלויבט זיך ארויסצופאהרען דער אויסלאנד-מיניסטער ה' בעק.

עס האט זיך אפילו אויסגעדוכט, אז ערב דעם ארויספאהר וועט זיך בעווייזען אנ'ארטיקעל וועגען דאנציג, וועגען דער נייער לאגע וואס האט זיך דארטען געשאפען, וועגען דער רעפארם פון דער פאליציי, וואס פיהרט אויס די פונקציע פון געריכט און מאכט ענטגילטיג א סוף צו די רעשטלעך פון דעם דאנציגער קאנסטיטוציע. מען האט אבער ווייזט אויס געוואלט איינהאלטען דעם סוף וואך אין א שטימונג פון געמיטליכקייט, מיטאג-בייט און שלום, לויט'ן מוסטער פון דער אויפנאהמע אין שלאס, אויסמיידענדיג דראסטישע מאמענטען.

אלצדינג אלזא זעהט אויס צו זיין גוט און פריילעך. דער ה' וויצע-פרעמיער איז געקומען פון זאקאפאנע א צופרידענער, זיין ראפארט איז ווייזט אויס אויפגענומען געווארען מיט דער געהעריגער אויפמערקזאמקייט. קיין זאקאפאנע זענען געקומען פאלקאווניק אדאם קאָץ און דער וויצע-מארשאלעק באגוסלאוו מיעדזינסקי, אפשטאטענדיג א וויזיט דעם דעצידירענדיגען פאקטאר.

עס ווערט שוין אנגעזאגט דער דריטער אקט אויף לעצטער אקט אין דער שאפונג פון ביים לאגער. לאמיר זיך אלזא פרייען. דער טעלעפאן האט נישט קיין אויערען, אין בארנאוויטש וועט מען בויען א ראדיא-סטאנציע, א מארקע מיט א קאנווערט וועט קאסטען 25 גראשען, אין דער דיפלאמאטיע הערשט פולשטענדיגער שלום. האלב פעברואר וועט פערעפענטליכט ווערען א דעקלאראציע וואס וועט — ווי מען גיט איבער — נישט איינפיהרען קיין באהן-קאטעגאריעס צווישען די בירגער (סליפינג—עליטע, ערשטער קלאס — פאליאקען, צווייטער קלאס — סלאווישע פעלקער, דריטער קלאס — יודען), די אויטארען פון דער דעקלאראציע בעהויפטען, אז דער א צושטאנד וועט נישט דערפיהרען צו קיין שום באהן-קאטאסטראפעס. און ווען ברויט וואלט נישט טייערער געווארען אויף א גראשען, ווען נישט אנדערע אומשטאנ'ען וואס זענען ארומגענומען מיט'ן אנזאג פון שוויגען, — וואלט אלץ אויסגעקוקט פיין, געמיטלעך און פריילעך.

רעגניז.

בעריכט פארן ,,באורד אף דעפיוטיס"
וועגען דער לאגע פון די יודען אין פערשידענע לענדער
דייטשלאנד – טריפאלי – מאנדזשוריען

ל א נ ד א ן, (יט"א). אונטערן פארזיץ פון ה' ליאנעל קאהען, אין דער אבוועזענהייט פון ה' נעוויל לאסקי, איז פארגעקומען די מאנאטליכע סעסיע פון דעם ,,באורד אף דעפיוטיס", אויף וועלכער עס איז בעריכטעט געווארען די לאגע פון די יודען אין פערשידענע לענדער. דער פארזיצער האט אין זיין רעדע שארף פעראורטיילט די אנטי-יודישע העצע, וואס איז לעצטענס געטריבען געווארען דורך די פאשיסטען אין ענגלאנד און האט זיך דערביי פעררופען אויף דער ערקלערונג פון בישאף פון קענטערבורי, וועלכער האט שארף געטאדעלט דעם אנטיסעמיטיזם. ה' קאהען האט אויך געמאלדען, אז אין קורצען וועט ערשיינען א בראשור א.ק. ,,אנדערטהאלבען יאהרהונדערט פון יודישער געשיכטע", וואס קלערט אויף די טעטיגקייט פון ,,באורד אף דעפיוטיס".

נאכדעם האט ה' לעאנארד מאנטעפיארע אפגעגעבען אין נאמען פון חוץ-אינט פאריין קאמיטעט א בעריכט, וואס האט בעהאנדעלט הויפטזעכליך די לאגע פון די יודען אין דייטשלאנד, איטאליען, מאנדזשוריען און פוילען וועגען וואס יט"א האט שוין געמאלדען.

דער בעריכט וועגען דייטשלאנד פערנעהמט זיך בעזונדערס מיט דער ווילדער יודען-העצע, וואס ווערט געטריבען צווישען קינדער אין די שולען. עס ווערען דערביי געבראכט ציטאטען מיט עקעלהאפטע אויסערונגען פון דעם ,,נאצי-פעדאגאג" הר. האבערס, פראפ. פון לעהרער סעמינאר אין עלבינג. דער דאזיגער הר. דאבערס עמפעהלט צו לעזען מיט די קינדער דעם פארנאגראפישען ,,שטירמער" און בענוצט זיך מיט געפעלשטע ציטאטען פון כלומרשט יודישע קוועלען.

דער פרושווינגער פרעמיער דיטריך קלאגעס האט פערעפענטליכט א לעהר-בוך פון געשיכטע, וואס ענטהאלט קורץ-געפאסטע כללים, לויט וועלכע די לעקציעס דארפען געפיהרט ווערען. קלאגעס לעגט פאר צו בעהאנדלען פאלגענדע כללים: נר. 1. דאס לעבען איז א קאנפליקט, בלויז א משוגענער אדער א קראנקער גלויבט אין אנ'אייביגען שלום. נר. 15. נישט קיין גלייכהייט פון ראסען, פערקעהרט עס זענען פארהאן ראסען פון פערשידענע שטופען. די ערשטע שטופע פערנעהמט די דייטשע ראסע, נר. 17. ווער עס פרעדיגט די אינטערנאציאנאלע ענטוויקלונג פון דער מענשהייט, איז א ליגנער און אפנארער, נר. 25. יודען זענען אונזער אומגליק.

אין דעם בעריכט ווערט ווייטער בעהאנדעלט דער פיינליכער אינצידענט מיט שמיד-שטראף פאר יודען אין טריפאלי, וועלכע האבען נישט געוואלט האלטען אפען זייערע געשעפטען יום שבת. חוץ דאזיגער אינצידענט — ווערט געזאגט אין דעם בעריכט — צוזאמען מיט איניגע אנטיסעמיטישע ארטיקלען אין דער איטאליענישער פרעסע געבען א גרונד צו מיינען, אז דאס פאשיסטישע איטאליען וויל איבעררייסען מיט די אידעלע איטאליענישע טראדיציעס פון טאלעראנץ לגבי יודען, בנוגע דעם געזעץ אין טריפאלי וועלען אונטערגענומען ווערען ענטשפרעכענדע שריט ביי די געהעריגע פאקטארען.

אימפאזאנטע סאציאלע הילפס-טעטיקייט
פון די אמעריקאנער יודען

נ י ו - י א ר ק, (יט"א). פון דעם נאר וואס ערשינענעם יאהר-בוך פון יודישער סאציאל-ארבייט איז צו זעהן, אז דאס גרויסצאהליגע סאציאלע הילפסווערק פון אמעריקאנער יודענטום איז אין פערגאנגענעם יאהר נאך מעהר פערברייטערט געווארען. די אלגעמיינע סומע אויסגאבען אויף סאציאלע הילפס צוועקען, וועלכע האט אין יאהר 1935 בעטראפען 40 מיליאן דאלאר, איז אין יאהר 1936 געשטיגען ביז 48 מיליאן דאלאר. פון דער דאזיגער סומע זענען 43.700.000 דאלאר ד.ה. 91 פראצ. פערוועדעט געווארען אין אמעריקע גופא און דאס איבעריגע איז אויסגעגעבען געווארען אויף הילף און אויפבוי-ארבייט אין אויסלאנד.

דעם גרעסטען טייל פון די אינלענדישע הוצאות, נעמליך 16.786.000 דאלאר (39 פראצ.) פערשלינגט די אויסהאלטונג פון שפיטאלען און הייל-אנשטאלטען. אויף פאמיליען אינטערשטיצונגען ווערען פערוועדעט 4.179.000 דאלאר, אויף קינדער - שוץ 5.422.000 דאלאר, אויף זקנים - פערזארגונג — 2.322.000 דאלאר, אויף יודישע ערציהונגס צוועקען 825.000 דאלאר, אויף קולטורעלע צענטערען 4 מיליאן דאלאר.

אין דער אויסלאנדס-הילף פערנעהמען דעם ערשטען ארט די א"י ארבייט מיט 1.675.000 דאלאר, הילף און אויפבוי ארבייט אין אייראפעאישע לענדער 1.050.000 דאלאר, אנדערע אויסלאנדס-צוועקען — 526.000 דאלאר. די 89 פעדעראציעס פאר סאציאלער הילף האבען געזאמעלט 11.894.000 דאלאר, 3 ארגאניזאציעס האבען דורכגעפיהרט נויט-אקציעס וועלכע האבען אריינגעבראכט 690.596 דאלאר.

אַ בעזוך ביי דיעגאָ ריווערא

וועלכער האָט אויסגעווירקט די ערלויבניש פאַר טראָצקי'ן צו וואוינען אין מעקסיקאַ

פון מרדכי דאַנצים

לויט די ידיעות וועגען טראָצקי'ן, וועט ער אַ שטיקעל צייט זיין אַ גאַסט ביים בעריהמטען מעקסיקאַנער מאָלער דיעגאָ ריווערא*), וואָס זיצט אין מעקסיקאַ־סיטי.

ווי בעקאַנט איז דיעגאָ ריווערא געווען דער, וואָס האָט אויסגעווירקט ביים פרעזידענט קאַרדענאַס אַ מיאוס דערלויבעניש טראָצקי'ן צו געפינען אַ מקום מנוחה אין מעקסיקאַ.

איז מיר גראָד אויסגעקומען צו בעזוכען דיעגאָ ריווערא, ווען איך האָב פאַרבראַכט אין מעקסיקאַ, און צו פאַרברענגען דאָרט אַ גאַנצען טאָג.

איז כדאי דאָ צו דערצעהלען ווי אַזוי דיעגאָ ריווערא לעבט אין מעקסיקאַ, ווי זיין היים זעהט אויס.

ריווערא האָט זיך אַריינגעניסטעלט מיט שטיינערנע געשטאַלטען פון אַלטע אָפּגעטער פון די אַמאָליגע אַצטעקען און מאַיאַס. ער האָט זיי אוועקגעשטעלט ווי שומרים אין גאָרטען פון זיין הויז, ביי די טויערען און מויערען, אויף אינוועניג אַרום די ווענט, אין די ווינקלען און אויסגעהאַקטע נישעס.

קוקען זיי אַרויס מיט זייערע פאַרגליווערטע פנימ'ער, ווער מיט אַן אויסזעהן פון וואַסער, וואָס איז פלוצים פאַרפרוירען געוואָרען, אין מיטען אויסגעזאַנג איבער שטיינדלעך פעקאָוועט געוואָרען; ווער מיט אַ גרימאַסע פון אַ סאַטיר, אַ מיכטיגער אויסלאַך, אַ שפּילקעדיגער אָפּשפּאַט, און ווער שטיל פאַרטראַכט, אַריינקוקענדיג מיט די אויגען העט־ווייט אין דער אייביגקייט אַריין.

און ער אַליין, ריווערא — צווישען זיי, ווי איינער פון זיי.

ער אַליין, דיעגאָ ריווערא — אַן אַלטער אַצטעקישער אָפּגאָט, וואָס מען האָט פון די טיפענישען פון דער ערד אויסגעגראָבען, פון די ערד־פּלאַסטען פון טויזענדער יאָהרען אויף דער ליכט אַרויסגעבראַכט און אַריינגעבלאָזען אַ לעבעדיגען אָטעם אין זיינע נאָזלעכער.

ער — דער ברייט־פּלייציגער, שמאָל־אַקסעלדיגער, געשטרעקט־הויכער, מיט זיין מיאוס וואונדערליך פנים, אַ בראָנזיג, ווייך־צעשוואומען פנים פליישיגע ליפּען, וואָס אַ דאָס מויל צעעפענט זיך אין אַ שמייכעל, פאַרקרייזלען זיך די דיקע ליפּען און גאָר נישט קיין חנ'עוודיגער גרימאַסע: דערפאַר אָבער — די אויגען. וואָס פאַרא אויגען! די גאַנצע נשמה פון דעם דאָזיגען ריז לויכט אַרויס פון זיינע טיפע, שוימיגע שוואַרצאַפּלען און אילומינירט נישט נאָר דאָס פנים, נאָר אַלץ אַרום דעם מענשען, ווי ער וואָלט געווען אַן אַקס, אַרום וועלכען די זון דרעהט זיך און שפּרייט איהרע שטראַהלען.

ריווערא'ס הויז געפינט זיך ווייט אַרויס פון מעקסיקאַ סיטי, וואו די פעלדער נעמען זיך שפּרייטען און די שנייאיג־צעוויהטע האָר פון די ווולקאַנען „פּאָפּאָקאַטעפּיטל" און „איסטאַטשאַוטעל" פלאַטערען ביים האָריזאָנט און פלאַנטערען זיך אַריין צווישען די וואָלקען.

ער לעבט מיט די דאָזיגע געטער, אָטעמט מיט דעם אָטעם, וואָס שלאָגט פון זייערע שטיינערנע־פאַרגליווערטע געשטאַלטען. וואָרום פאַר איהם, פאַר ריווערא'ן, זענען זיי נישט קיין קאַלטער, טויטער שטיין, נאָר לעבעדיגע, מיט בלוט־און־עטרוקענע מיט קרעפטיגען אָטעם צאַפּלענדיגע און פולסירענדיגע.

יעדע געטשקע רעדט צו איהם מיט איהר אַלט־מיסטעריעזער לשון, וואָס נאָר ער פאַרשטעהט.

וואָרום ער אַליין, דיעגאָ ריווערא, איז איינער פון זיי — אַ פאַרצייטיגער אַצטעקישער גאָט, וואָס האָט אַראָפּגענידערט אויף דער ערד, געשיקט געוואָרען פון די הימלען צום אויפוואַכען אין יאַנואַר

וועמעס בלוט עס רינט אין זיינע אָדערן

ער אַליין, דיעגאָ ריווערא, איז אַ פאַרצייטיגער אַצטעקישער גאָט, וואָס רעדט צו די, וואָס קומען קניען פאַר איהם נישט דורך דונער און בליץ, ווי די אַלטע געטער פון אַמאָל, נאָר דורך פּינזעל און פאַרב, געשטאַלט און בילד.

וואָרום אויך פון זיין פּינזעל און פאַרב שיסען בליצען און עס קנאַלען דונערן.

און פונקט ווי די אַלטע געטער טראָגען זיך נאָך אום איבער די בערג פון מעקסיקאַ, שיידען אָפּ פון זייער גייסט אויפ'ן לעבען און שאַפען פון די מענשען. אַזוי אויך די ריזען פיגור פון דיעגאָ ריווערא, זיין שאַפונגס־גייסט, וואָס שוועבט אום איבער'ן גאַנצען לאַנד.

ריווערא איז פאַר דער רעוואָלוציאָנערער מעקסיקא. וואָס מיקעל אַנזשעלא איז געווען פאַר דעם קאַטוילישען רענעסאַנס פון מיטעלאַלטער.

ריווערא האָט שוין אויפגעשטעלט אַ גאַנצען דור פון תלמידים, וואָס געהען אין זיינע פוסטריט נאָכגעהן איהם נאָך ווי אַ פּייער־זייל.

* * *

בין איך אַ זונטאָג אין דער פריה אַוועק בעזוכען דעם דאָזיגען אַצטעקישען אָפּגאָט אין זיין טעמפּעל אונטער מעקסיקאַ.

מיך האָבען אַהין גענומען צוויי פון ריווערא'ס יודישע פריינד, מאַרטין טעמפּעל און מיכלין.

דאָס הויז, וואָס ריווערא האָט פאַר זיך אַליין געבויט, שטעהט ווי אויף שטאָלצען. אַ בלויז־פאַרביגער, צוויי־שטאָקיגער בנין, וואָס איז נישט הויז, נישט אויסגעצויבערט קינדער־שטיבעל פון עפּעס אַ פאַנטאַסטיש מעשה'לע. די פענסטער גרויסע, ברייטע, אַזוי, אַז מען זעהט מעהר שויבען, ווי ווענט, געהען אַרויס אין אַ גאַרטען, וואָס איז אַרומגעגרויזט מיט קאַקטוס־ביימלעך. אַ טיער, ווי אין דער פאָרם פון אַ בויגען, פיהרט אַריין אין דעם גאַרטען און אין מיטען פון געפּלאַסטערטען הויף. אַ מאַלפּע אויף אַ קייט טאַנצט אַרום, קלעטערט איבער אַ סלופּ, לאָזט זיך אַראָפּ, בעגעגנט זיך לאַשטשען צו מיינע פיס און אַריינקוקט מיר אין די אויגען מיט אַ קלוגען, אינטעליגענטען אויסדרוק אויף דעם איינגעשרומפּענעם פּנימ'על.

אַנאַ נאַנעס פרעגט אונז, וועמען מיר ווילען. מיר דערקלערען איהם. ער פאַרשווינדט, קומט באַלד צוריק און פיהרט אונז שטומערהייט איבער שטיי־נערנע, שלענגעלדיגע טרעפּ.

מיר דערזעהן זיך אין אַ גרויסען, ליכטיגען חדר, וואָס געהט אַרויס מיט די שפּיגעלדיגע פענסטער אין גאָרטען. די ווענט בעהאָנגען מיט בילדער. ביי דער זייט אַ מאָל־ברעט, אַ פּינזעל און פרישע פאַרבען, וואָס מען האָט אַפּנים נאָר וואָס בענוצט. אַרום די ווענט אָפענע הילצערנע שאַפעס. אויף זייערע פּאָליצעס די געטער, וואָס ריווערא האָט אַהער געבראַכט פאַר זיין טעמפּעל.

קוקען אויף אונז די געטער מיט זייערע אויגען־לעכער, בעטראַכטען אונז ווי פרעמדע, אומגעבעטענע, וואָס האָבען זיך אַריינגעריסען אַהער און פאַרשוועכען די טעמפּעלדיגע שטילקייט, וואָס ליגט אויסגעגאָסען אויף דעם חדר. קליינע געטער און גרויסע, מיניאַטור־געשטאַלטען און געוויקסיגע פיגורען, אויסגעהאַקט פון רויטען קיזעל־שטיין, וואָס זעהט אויס ווי נישט־פּאָלירטער שטאָל, און גלאַטע פיגורען פון אַמאָליגע אַצטעקען און מאַיאַס, וואָס מען האָט אין דער ערד געפונען בעגראָבען. ווי לאַנג זיי זענען אינטער די ערד־פּלאַסטען געלעגען, ווייסט נישט קיינער, אָדער אפשר ווייסט עס די געצעהלטע אַרכעאָלאָגען, וואָס גיבען זיך אָפּ מיט דעם ענין. און ווער עס זענען געווען די קינסטלער, וואָס האָבען זיי אַזוי וואונדערליך אויסגעהאַקט פון דעם רויהען קיזעלשטיין, אַזוי פיל לעבען, שוואונגיגען אויסדרוק געגעבען — דאָס ווייסט מען אויך נישט. זיי בעלאַנגען אָבער צו אַן אַנדער וועלט און אַן אַנדער ראַסע. די וועלט, אין וועלכער זיי האָבען געלעבט, איז שוין לאַנג פאַרשוואונדען. נישט מעהר ווי פיראַמידען זענען פון איהר פאַרבליבען, פיראַמידען, איבער וועלכע טויזענדער יאָהרען האָבען מיט זייער בליציגען רייטוואַגען דורכגעריטען און אפילו קיין האָר פון זייער קאָפּ נישט געקרימט, און פון דער ראַסע, וואָס האָבען די פיראַמידען געבויט, זענען פאַרבליבען אָט די פיגורען, וואָס קוקען אויס שוויגענדיג־מיסטעריעז פון די שאַפעס אין דיעגאָ ריווערא'ס גרויסער, ליכטיגער סטודיאָ מיט איהרע שפּיגעלדיגע פענסטער.

* * *

מיר דערהערען שטילע טריט הינטער זיך. איך דריי אויס דעם קאָפּ און דערזעה אַ מיטעל־געוויקסיגע דינע, לופטיגע פרוי, וואָס איז דאָ פלוצים אויסגעוואַקסען. זי איז נישט אַריינגעקומען, נאָר זיך אַריינגעשליכט. זי צושמייכעלט זיך ברייט, מאַרטין רופט אויס:

— פרידאַ!

זי דערלאַנגט איהם די האַנד ווי אַן אַלטען פריינד און מאַרטין שטעלט אונז פאָר. ווי'ס איך, איז דאָס איז מאַדאַם ריווערא. ווען איך זאָג אָבער אַרויס מאַדאַם ריווערא, פאַרקנייטשט זי מיטאַמאָל דעם הויכען שטערען און דריבנינקע קנייטשעלעך מאַכט אַ ליב־אומצופרידענע מינע און גיט אַ זאָג:

— נישט מאַדאַם ריווערא, נאָר פרידאַ.

פרידאַ זעהט אויס ווי אַ „מעטסיזאַ" — אַ געמיש פון שפּאַניש און אינדיאַניש בלוט. זאָגט זי אָבער, אַז זי איז פון אידישען אָפּשטאַם. מיר דוכט זיך, אַז איהר מאַמע איז געווען אַ יודישע און איהר פאָטער אַ דייטש, און אויב איך האָב קיין טעות נישט, לעבען נאָך איהרע עלטערן אין מעקסיקאַ.

עס דויערט נישט לאַנג און ריווערא קומט אַריין. זיין הויכע פיגור הויבט זיך בעריש שווער אויף די טרעפּ. וואַקסט אויס אַלץ מעהר פאַר אונזערע אויגען, ביז זי בלייבט שטעהן אין איהר פולער זעקס־פוסיגקייט.

ער גיט דעם איינדרוק פון אַ מענשען מיט אַ געוואַלדיגער ענערגיע, זיין ריזען־גוף טראָגט אין זיך אַ דינאַמאָ, וואָס רוהט קיינמאָל נישט. זיינע פריינד האָבען מיר דערצעהלט, אַז עס טרעפט וואָכען און חדשים, ווען ער אַרבייט טאָג און נאַכט אָהן אַ רוהע.

אויך פון זיין יודישען אָפּשטאַם האָט ריווערא צו מיר גערעדט. ער קען זיין יודישע יחוס נישט נאָכפּאָלגען קלאָר און גלייך. ער ווייסט אָבער, אַז ער האָט יודיש בלוט אין זיך, עס לעבט אַ טראַדיציע אין זיין משפחה, אַז זיי שטאַמען פון יודען.

ער גיט דערביי צו מיט אַ שמייכעל:

— אפשר האָב איך צו פאַרדאַנקען מיין יודישען אָפּשטאַם אַט דאָס, וואָס איהר זעהט! — ער האָט אויסגעשטרעקט זיין האַנד צום מאָל־ברעט מיט די פרישע פאַרבען און אַ פּינזעל אַריינגעשטעקט ביי דער זייט. ער האָט זיך פאַרטראַכט אַ ווייל און פאַרענדיגט:

— און אפשר נעמט זיך אויך דערפון מיין שנאה צו קנעכטשאַפט און ליבע צו פרייהייט.

*) ריווערא האָט פּרעכטיג אילוסטרירט דאָס אויסגעצייכענטע בוך פון דיכטער יצחק בערליגער אין מעקסיקע (בערליגער איז אַ לערער) „שטאָט און פּאַלאַצען".

מיט פאַלשע באַהן־בילעטען

געפאָהרען פון לובלין קיין קאַטאָוויץ — פּראָצעס געגען אַ לובלינער באַהן־קאַסירער און געגען אַ פונקציאָנער פון דער לובלינער האַנדעלס־קאַמער

לובלין.

די באַהן־דירעקציע האָט דערהאַלטען אַ פּער־טרויליכע ידיעה, אַז מיטן פּערזאָנען־צוג, וואָס פאָהרט אַרויס פון לובלין וועט פאָהרען אַ פּערזאָן מיט אַ פאַלשען באַהן־בילעט, איינגעשטעלט צו דער סטאַציע זשעבזשידאָוויץ.

נאָהענט פון וואַרשע איז אין צוג דורכגעפיהרט געוואָרען אַ קאָנטראָל און ווירקליך האָט מען געטראָפען אַ פּערזאָן מיט אַזאַ בילעט. האָט מען איהם פאַרהאַלטען און על האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז עס דאָס איז אַ געוויסער ווינצענטי פּאָלינסקי, אַ פונקציאָנער פון דער לובלינער האַנדעלס־קאַמער. דעם געפעלשטען בילעט האָט ער בעקומען פון העכריק ראַדאָמסקי, וועלכער פאַרקויפט באַהן־בילעטען אויף דער סטאַציע ביסטזשיצאַ, הינטער לובלין ביי לובאַרטאָוו. ער האָט דאָס פּאָלינסקין אויסגעשטעלט אַ פּלאַג־קעט פון אַ באַהן־בילעט צווייטע קלאַס אויף אַ מהלך פון 590 קילאָמעטער, וואָס בעטרעפט 45 זל. מיט 40 גראָשען און אין זיין קוויטאַריוש פאַרצייכנט, אַז ער האָט פאַרקויפט אַ פאַר־בילעט דריטע קלאַס, צום הנחה־פּרייז, בלויז ביז דער נאָהענטסטער סטאַציע מאָרלאַ, וואָס עס בעטרעפט 30 גראָשען. אַן אָרדענטלישען בילעט, דעם צווייטען לויט דער רייה האָט ראַדאָמסקי אַרויסגעשיקט פּאָלינסקין קיין קאַטאָוויץ און ווידער ביי זיך אין קוויטאַריוש פאַרצייכנט, אַז ער האָט פאַרקויפט אַ בילעט קיין לובאַרטאָוו אויך פאַר 30 גראָשען.

פּאָלינסקי און ראַדאָמסקי זענען געוואָרען אַרעסטירט און דערנאָך בעפרייט אויף קויציע.

די טעג איז זייער פּראָצעס בעטראַכט געוואָרען דורכן לובלינער קרייז־געריכט. ראַדאָמסקי האָט זיך מודה געווען, אַז ער האָט געפעלשט די צוויי בילעטען, ווייל פּאָלינסקי האָט איהם דערצו אָנגערעדט, און אַלס געווען. באַהן־קאַסירער האָט ער איהם גע־לערנט ווי אַזוי נאָכצומאַכען בילעטען. ער האָט לגבי פּאָלינסקין געהאַט געוויסע פליכטען, ווייל זיינער צייט, האָט ער זיך פאַר איהם בעמיהט וועגען אַ פּאָסטען אין דער לובלינער האַנדעלס־קאַמער.

פּאָלינסקי האָט דאָס אַלץ קאַטעגאָריש אָפּגעלייקנט.

ראַדאָמסקי איז בעשולדיגט געוואָרען אין פעלשען די בילעטען און פּאָלינסקי אין בענוצען זיך מיט אַזעלכע בילעטען, דאָס געריכט האָט פאַרמשפט ראַדאָמסקין אויף 2 יאָהר תפיסה און פּאָלינסקין בעפרייט צוליב מאַנגעל אין בעווייזען.

אַביסעלע קיביץ
(הומאָר פון טאָג)

אַמביציעזער שרייבער: דאָס מאָל האָב איך אָנגעשריבען אַזוינס וואָס די צייטונג וועט זיכער אָננעמען.
סקעפּטישער פריינד: טאַקע? וואָס איז עס אַ סקיצע?
אַמביציעזער שרייבער: ניין, אַ טעקסט פון אַן אַנאָנס.

* * *

ער: אָבער איך האָב דאָך דיר געזאָגט, אַז דאָס וואָס מיר זענען חתן־כלה מוז בלייבען אַ סוד.
זי: נו, יאָ, מיין שוועהער, דאָס איז טאַקע וואָס איך זאָג אַלעמען.

* * *

אַנאָנס אין אַ צייטונג: פאַרלוירען לעצטען זונטאָג, נאָך בּ'וווּס נישט ווען און וואו, אַ לעדיגען פּאַרטפּעל מיט עטליכע וויכטיגע דאָקומענטען. אויפ'ן פּאָרטפּעל זענען דאָ די בוכשטאַבען ג. ב. זיי זענען אָבער אַזוי אָפּגעריבען אַז מען קאָן זיי נישט דערקענען.

אין אַ אונטערגייענדיגער שטוב

(נאָוועלע) פון ב. גאָלדקאָרן

(סוף)

אָבער וואַרט! דער געטש איז שוין געשוואָלען פון איבערפרעסען זיך. ער פוילט און שטינקט, ער האָט שמאַלץ ביים האַרץ. זעה! שוין שיינט אויף אַ פלאַקערדיגע זון איהרע מעכטיגע שטראַהלען בע־שיסען דאָס חשכות־פעסטונג פון דער נאַכט.

„גיי שוין, גיי!! זי קען דיין שפּראַך נישט פאַרשטיין" זאָגט צו זיך ברוך סעגאַל הויך אויפ'ן קול, ס'ווערט איהם אַזוי באַנג פאַר דער מוטער, פאַר איהרע איינגעפאַלענע, גרינע אויגען, פאַר איהר בלייך פאַרוועלקט פנים און מעהר פאַר אַלעס — פאַר איהר אומענדליכען, שטומען צער פון נישט פאַרשטיין...

— „און דו? דו? !" — הערט ער פלוצים אַ האַרט, טרוקען קויל, — דו זעהסט שוין די אויפגייענדיגע זון?

— „אוודאי, יאָ!!" — ענטפערט ער, קלאַפּט דען נישט מיין האַרץ צום טאַקט פון די זינגענדיגע שטור־כוואַליעס וואָס וועלען אַראָפּשווענקען אַלדאָס קליינע, קריכערישע און ווערעמדיגע...

— „אוודאי יאָ?" — צעלאַכט זיך יענער באַזכקרו־מענדיג, און פלוצים ערנסט, דו געגנאַרסט דיך!

ער זעהט נישט יענעמס פנים אין דער פינסטערניש, נאָר זיין שטיל, פליסטערנדיג קול בעוועל־טיגט איהם ווי אַ כישוף־שפּראַך. און עס ציטערען איהם די קניען.

— „דו געגנאַרסט דיך אַליין... די פלאַקערדיגע זון!! הע, הע! האָסטו דען נישט כורת־ברית געווען מיט דער נאַכט?

און ווי אַ פישער איהר שוואַרצער רחבות זיך איבערגעגעבען צו פאַנגען גאָלדענע פישלעך פון איהרע טיפסטע תהומות, דו האָסט זיך איבערגעגעבען דער נאַכט ווי אַ הפקר'דיגער רייטער אויף אַ ווילדען שטורם־פערד. פליהסט אין גאַלאָפּ איבער אָפּגרינטען אָן צוים, אָהן ציל.

גלויבסטו דען טאַקע אין דער אויסלייזונג, פון וואָס וועט אויפשיינען, דו וואָס ספּיקות־אַדלער פרע־סען דיין ברוסט??

איז דאָך דיין ניגון אַ ציטעריגע האַרפע; נישט אַ גאוה'דיגע זעלבסט־זיכערע פּויק. אַלע זאַכען וועלען יוערען ענטהילט פון זייערע סודות ווי אַ פנים פון שלייערן... די שיינקייט פון אַ פאַרשלייערטער שיינקייט ליגט אין איהרע שלייערן... נישטער־טער דען נישט צווישען די פראַזאַאישע זאַנגען דאָס ביסעל קאַרן־בלומעלע פון דער ראָמאַנטיק? ס'וועלען זיין צעטרעטען, אויסגעריסען, פאַרשעהמט... די טיפע שטילקייט וועט ווערען פאַרטריבען און איהר אָרט וועט פאַרנעמען אַ טעמפּער געפילדער ווי אַ מוראַש־קעס היאַיד...

די געהאַסט דיך אַליין, ברוך! דו לויפסט ווי אַ פאַרבלענדעטער מיט געשטרעקטע הענט זוכענדיג זיך אַליין. זוכסט גערעכטיגקייט?

די וואָרצלען פון די ביינער געשוויר זענען נישט אויסגעוואַקסען מיט דער האַנט ווי ליגען אין בלוט. זוכסט שיינקייט? — זי איז נישטאָ, — די שיינקייט איז נישטאָ...

ברוך סעגאַל בלייבט זיצען איינגעהויקערט, ער מורמעלט מיט כעס: ווער ביסטו דאָס, אַ מעקעניש?

— „איך בין ליכטיגער דו, און דו ביסט פינסטערער איך... דו לויפסט אַ פאַרבלענדעטער מיט געשטרעקטע הענט און זוכסט דיך אַליין.

ער בלייבט שטום, אַ קאַלטער שווייס זעצט איהם אַרויס אויפ'ן שטערן. דער בייזער גייסט האָט איהם בעזיגט.

„אַ, ווי אַלץ איז פאַרטאָגיג־בלאַס, געשפּענסטיג און שפּינגעוועבן!! איז יענער דען נישט גערעכט? ער האָט זיך דאָך שוין אויף אייביג פאַרקויפט דער נאַכט. האָט זי איהם דען נישט דערפאַר דריי מאָל געקושט מיט שרעק, געפאַהר און וויי? בין איך דען נישט גלייכצייטיג דער אַכזר וואָס האָט הרגעט און דער קרבן וואָס בלוטיגט?"

אַ, ווי זיינע נאָזלעכער אָטעמען איין מיט גלוסט־טונג די שאַרפע לופט פון געפאַהר!! ווי, זיינע אויגען לייכטען פּאַנפאַריש אין ים פון דער שרעק! ווי זיינע גלידער לעכצען נאָך דער הייסער אומאַרמונג פון וויי!! אַ, ווי אַלץ איז פאַרטאָגיג־בלאַס, געשפּענסטיג איז שפּינגעוועב!! ער איז פאַרשאָלטען ווי דער נחש הקדמוני איז אַלץ צו פיהלען דעם טעם פון ערד, ער פאַלט צו מיט פאַרברענטע ליפּען צו שפּרודלענדיגע קוואַלען נאָר זיי זענען פאַרסמ'ט... אַלע גייען מיט זייערע פעהלער צו זייערע געצן האַר־פעדיג, מונטער, נאָר ער קוילעט זיך אין ווייטאָג און די טאָלען פון זיין פאַרחושכ'ט געמיט:

... אַ גרילץ פון אַן אָוועקגעריקטער שטול רייסט איהם איבער פון זיינע מחשבות. דאָס האָט היים זיך אויפגעכאַפּט, געוואַלדעוועט די הענט און געלאָפען אין שטיבעל אַריינכאַפּען אַ מעריב".

די פינסטערניש אין שטוב ווערט געדיכטער און אָנגעבלאָזענער.

די שטילקייט דריקט איהם ווי אַ בלייערנע משא.
די שעהן שלעפּען זיך ווי שלעפּעריקע קעץ.
ברוך סעגאַל טראַכט וועגען „זיינע": די אַלמנה „גם זו" די בוגרת.

דער מעלאַנכאָליקער, דער ענגליש־לעהרער און דער לערנער, אַלע שלימזלען אומפעהיג צום לעבען, ער דערמאָהנט זיך אין זייער דעם „פּיאַק" וואָס האָט פאַרכוסה'ט זיין ריזיק פערמעגען.

די קללה פון אַסאַוויזם? — שטותים, פאַר זיינע אויגען שווימט אַרויס דאָס בילד פון דער מאַמען מיטן בלייכען פנים און די שוואַרץ בלאָהע רינגען אַרום די יסורים'פולע אויגען דאָ ווערט זיין האַרט'לזאַרץ צע־גאַנגען. אַ שטורמדיגע רחמנות כוואַליע פאַרפלייצט מיט אַמאָל די טרוקענע רעגעס פון זיין שכל זיינע אויגען ווערען פול מיט בּייזיגע טרערען.

וויצען אנשטאט שפייז אין נאצי־דייטשלאנד

אין דער איצטיגער צייט געהען ארום א סך פאליטישע וויצען, געשאפען פון לאיאלע אריער, טראָגענדיג דאס שטענדיג וואכענדע אויג פון דער געהיים־פאליציי. — עטליכע ביישפילען פון אט די וויצען.

(א בריף פון בערלין)

פון ב. סמאלאר

דייטשען זענען בטבע זעהר שווערע מענשען. האבען נישט קיין זין פאר הומאר. עס פעהלט די לייכטקייט צו פערשטעהן א וויץ.

אבער אין שווערע צייטען איז א גוטער וויץ גענענעהמע אפּפרישונג. אין די איצטיגע צייטען פון נויט וואס די דייטשען לעבען איבער, איז ...סער פאליטישער וויץ די איינציגע טרייסט ...עם דורכשניטליכען דייטש אין היטלער'ס לאנד־

— האט איהר שוין געהערט דעם סאמע לעצ... וויץ??

מען שטעלט אייך די דאזיגע פראגע און מען ...צעהלט אייך פון מויל אין אויער דעם ניי־ ...ען אנטי־נאצי־וויץ פון טאג. אין קאפע־הויז, ...פריוואטער געזעלשאפט און זאגאר אין דער ...טעגליכער ארבייט אין פאבריק און אין ביורא ...מעטום הערט איהר יעדען טאג נייע און נייע ...ען.

היטלער האלט א רעדע, ווערען אויפ'ן צווייטען ...געבוירען א טוץ נייע וויצען. גערינג ער־ ...אין א נייעם אוניפארם, איז עס די בעליבטסטע ...פאר א שפאגעל־פרישען וויץ. געבעלס און ...ייכער רעדען וועגען יודען, זענען זייערע רע־ ...אנ'אומערשעפטער קוואל פאר נייע וויצען.

די דאזיגע וויצען ווערען געשאפען נישט גראד ...ידען, — די יודען אין דייטשלאנד ליגט איצט ...אין קאפ זיך צו וויצלען, — נאר פון הונ־ ...פראצענטיגע דייטשען, פון עכטע „אריער", ...ייטשען, וועלכע האבען נאך א חוש פאר קריטיק. ...אומצופרידען פון דעם וואקסענדען מאנגעל אין ...סע שפייז־פראדוקטען, שאפט איצט דאס דייט־ ...פאלק זיינע פאליטישע וויצען, הויפטזעכליך ...דער פראגע פון שפייז.

— עס איז נישטא וואס צו עסען, וויצעלט ...זיך כאטש וועגען עסען!...

א דייטשער זשורנאל, „דער קווערשניט", האט ...געוואגט ארויסצוקומען בלויז מיט איין זייטעל ...ן, וואס כאראקטעריזירען עטוואס די איצטיגע ...ונג אין דייטשלאנד, איז דער זשורנאל פער־ ...געווארען אויף שטענדיג און דער ארימער ...קטאר בעבער וועט נאך מוזען ערשייזען פאר'ן ...צוזאמען מיט'ן שרייבער פון די וויצען.

די וויצען גופא זענען גאר נישט אזעלכע ארי־ ...עז געהען אריבער דייטשלאנד מעהר ...דיג וויצען. אבער אפילו בלאזע פאליטישע ... ווערען אויך איצט נישט געדולדעט פון דער ...הער רעגירונג. די דייטשע הערשער ווילען זיך ...זעהען אין דעם שפיגעל פון זייער אייגענער ...אזוי ווי זיי ווערען געזעהען אין דעם שפיי־ ...פון דער אויסלענדישער פרעסע. זיי דולדען ... די מיניכטע סאטירע.

דער רעדאקטאר האט אפגעדרוקט אין „קווער־ ..." א גאנצע זייט מיט פרעמדע ווערטער, אויס־ ...טשט ווי מען טייטשט זיי איצט אויס אין דייט־ ...אנד צווישען אינטעליגענטע מענשען. די אויס־ ...טייטשונג פון די דאזיגע פרעמדע ווערטער, — ... כאראקטעריסטיש פאר דער איצטיגער לאגע ...דייטשען רייך, — לייענט זיך, צום ביישפיל, אזוי:

אבסורד — ווען איינער האט אויף בעסערע ...ען.

פעליעטאן — דאס איינציגע, וואס מען לייענט אין א צייטונג.

נעהאלט — אבערגלויבען ביי ארטיסטען.

פינאנסען — א קראנק־ווארט רעטעניש פאר לאנד.

האקוס־פאקוס — פאליטיק.

אידעאלען — א שפילצייג פאר קינדער.

זשורנאליזם — א טאנץ צווישען די שורות.

קאפיטאל — א שעהנע זאך, וואס איז איצט א לעגענדע.

שמאטעס — די עפענטליכע מיינונג פון נעכטען.

גאנסענס — א זאך, וואס איז איצט מעגליך צו יעדער צייט.

אפטימיסט — אנ'אומהיילבארער.

פאליטיק — מאדערנער אויסדרוק פאר שווארצען כשוף.

דייטשען זענען בטבע זעהר שווערע מענשען.

סטאטיסטיק — א מיידעל, וואס מען נוצט פאר אלץ.

אוניווערזיטעט — א מושטירונגס־פלאץ פאר צוקונפטיגע העכערע רעגירונגס־בעאמטע.

טאלאנט — א זאך צו פערדינען געלד.

אויסגעטייטשט די דאזיגע אלע „פרעמדע ווער־טער" לויט די איצטיגע שטימונגען אין דייטשלאנד, איז דעם רעדאקטאר פון „קווערשניט" גארנישט איינגעפאלען, אז ער וועט דערמיט אויפרייצען געגען זיך דעם צארן פון „געסטאפא", פון געבעלס'ן און פון אנדערע דייטשע מאכט־האבער. סוף־כל־סוף קומען די דאזיגע אויסטייטשונגען נאך ווייט נישט צו די עכטע שטימונגס־וויצען אין לאנד.

אויסגעלאזט האט זיך אבער די זאך גאנץ אנ־דערש. דער „שווארצער קארפס", די צייטונג פון די געסטאפא־קרייזען, איז די ערשטע ארויס מיט א טומעל, אז אזעלכע „אויסטייטשונגען" זענען אין היינטיגען דייטשלאנד נישט דערלאזבאר. די צווייטע צייטונג, ארויסצוקומען מיט א טומעל איז געווען היטלער'ס אייגענע צייטונג: „דער פעלקישער בעא־באכטער". עס האט זיך אנטוויקעלט ארום די דאזיגע סאטירישע „אויסטייטשונגען" א גרויסער פאר־ליטישער סקאנדאל. געגען יעגט האט זיך עס דערמיט, וואס דער „קווערשניט" איז פערבאטען געווארען דערוויילן אויף שטענדיג, און די גאנצע אנגעלע־גענהייט ווערט בנוגע איבערגעגעבען צו א פראצעסיא־נעלען געריכט..."

דעם אורטייל, וואס אזא געריכט וועט ארויס־טראגען, קאן מען זיך זעהן לייכט פארשטעלען...

נישט נאר וואגט נישט איצט קיין שום זשורנאל אין דייטשלאנד צו פערעפענטליכען וויצען פון יענע מיט וועלכע דאס לאנד איז פול, נאר דייטשען וואס פאהרען קיין אויסלאנד, היטען זיך זעהר און זעהר, מען זאל ביי זיי אויף דער גרעניץ נישט געפינען קיין שום נאטיצען, אויף וועלכע אזעלכע וויצען זיינען פערצייכענט.

— פאר ארויספיהרען אנטי נאצי־וויצען קיין אויסלאנד ווערט מען בעשט אפט פ ב ט אזוי שטרענג ווי פאר ארויספיהרען מעהר ווי צעהן דייטשע מארק.

נישט־קוקענדיג אויף דער שטרענגער צענזור פון געבעלס'ן און אויף דעם שטענדיג־וואכענדען אויג פון די פערשידענע געהיים־בעאמטע, פער־שפרייטען זיך איצט פונדעסטוועגען די אנטי־נאצי וויצען איבער דייטשלאנד מיט יעדען טאג אלץ שטארקער און שטארקער. דאס דייטשע פאלק, נישט האבענדיג בטבע קיין זעהר גרויסען זין פאר הומאר זוכט זיין טרייסט אין א גוטען וויץ, כדי כאטש צו לאכען פון די אייגענע צרות.

מען מארשירט און מען קעמפט יעדען טאג

פון דער סעריע: „יודען אין פרעמדען לעגיאן"

פון י. האמסקי

— 8 —

דער לאדזער לעגאנער לאנדא דערצעהלט זיין לעבען אין פרעמדען לעגיאן, נאך א שווערען אויסאיבונגס פאראד מארשירט זיין קאמ־פאניע אפ אין דער קוכער געגענד פון מאראקא.

ערשט דעמאלט האט זיך פאר אונז אנגעהויבען דער לעגיאן. מען האט אונז איבערגעשיקט אין ויד פון מאראקא און מיר האבען פלוצלינג דער־פיהלט, ווי גוט אונז איז פריהער געווען. מיר זענען שוין אייגענטליך געווען איינגעלעבט אין מארשען, אבער ווי קומט עס צו דעם, וואס אונז האט ער־ווארט... די טריט זענען נאך יעדען טאג אזעגשוואָ־לען געווארען מיט בלאזען און פון די בלאזען זע־נען געווארען בלאטערע אין דער שווייס האט זיך געגאסען איבער'ן פנים אין דער זאק האט געשניטען אין די אקסלען און דער פאס מיט קוילען האט ארומגענומען די זייטען ווי א רייף, און מען האט מארשירט, מארשירט. אמאל נאך געווען מיט די אויסגעטרוקנטע העלזער, אמאל געהערט דאן קלאַ־פען פון דער פייק; אמאל קוים געקענט די ביקס אין האנד איינהאלטען, אזוי האט זי געבריהט פון דער זון. שוין נישט געווען מעהר קיין פראגע: — וואוהין? — צוליב וואס? — עס איז געווען יעדעס א קללה, א פערשאלטעניש צו געהען ערגעץ איב־ענדליך און נישט דערגעהן... איז נאך געווען א וועג, איז דער שטויב נישט געווען אזוי גרויס, און דער שוך האט לייכטער זיך געהויבען און דאס בעוואוסטזיין איז פערטומעלט געווארען אינ'ם ריטם פון די הונדערטער געטשוועקעטע שיך, אבער דא און דארט פלעגט דער וועג זיך אפהאקען און מען האט געדארפט שפרייזען איבער זאמד, וואס מען זינקט אין דעם איין, אדער איבער הארטע, שפי־ציגע, הייסע שטיינער. וואס האבען געבריהט און געשטאכען. נאר מיר זענען געגאנגען, געגאנגען, און געזונגען.

און אין די איבונגס־חדשים האט מען שוין בעוויזען אין אונז איינצוימפלאנצען אויך דעם דעווין פונ'ם פרעמדען־לעגיאן.

— דער לעגיאן טרעט קיינמאל נישט אפ! —

מיר האבען אויך געוואוסט שוין, אז ווען מען וויל אפטרעטען קען מען נישט, ווייל פון טיל היט מען אונז.. זענען מיר געגאנגען, פאראויס אין זאמד פאראויס צווישען טויטע סקאלעס. פאראויס, פאר־אויס.

און דא איז קיין שפאס שוין מעהר נישט גע־ווען. מיר זענען אריין אין דער באזע פון מא־ראקא, וואו מען געהט דורך אויער מען שטארבט. אונזער מיסיע איז געווען צו פאציפירען א גע־געגנד און איבערצוטראגען די פראנצויזישע גרע־ניצען נאך ווייטער אויף דרום. ביז צעהן טויזענד מאן זענען מיר געווען אין געגאנגען זענען מיר נישט צוזאמען. פערשידענע מיליטערישע פארמא־ציעס האבען אזוי מארשירט אייבער פון דער אנ־דערער אויף א בערייטענער שטרעקע. 5 קילא־מעטער אפגעמארשירט. דאן אפרוהע, און ווייטער געגאנגען. די געגענד איז געווען א געפעהרליכע, דער אראבער דא א ווילדער, א פערביסענער און גוט בעוואפענטער. אונטער יעדער סקאלע האט ער געקענט ליגען און פון הינטער יעדן בערגעל האט געקענט א שפיי טון דאס שמאלע גיפטיגע העלזעל פון א ביקס. מען האט געמוזט זיין זעהר פארזיכטיג. האט ברייט ארום אויף אלע העכערע ערטער זיך אויסגעשטעלט די ווייט - שיסענדע ארטילעריע. מיט מויל - אייזלען און אויף די הענד כמעט האט מען די האמאטען ארויפגע־שלעפט אויף די שפיצען. מיר האבען מארשירט אין א טאל, ווי אין א ריזיגען בעקען, בעשיצט פון די שמאלע מיילער פון דער ארטילעריע. אערא־פלאנען האבען געראשט איבער די קעפ. האבען הויך א הויב געטון זיך, זענען קליין געווארען. האבען געגלאנצט אין דער זון ווי א מעטאלענער טשוואק אין הימעל. זענען ווייט אוועק פאר אונז און צוריקגעקומען און אראפגעווארפען אבסערוואציעס פאר די אפיצירען. ווי ריזיגע פויגלען האבען זיי פערשפרייט זייער רויש איבער אונז און זיכערער געמאכט אונזערע טריט.

* * *

פון די ווייטען זענען געגאנגען די ספאהיסטען, פאראויס — די פרייוויליגע גרופען אויסשפירער, דרייסטע זעלנער, הייץ - קעפ, וועלכע זוכען די שלאכט. אפטמאל אמת'ע העלדען, וועלכע וויסען נישט, וואס עס איז אזוינס מורא, און מיט זיי דעם מאראקאנישען סולטאנ'ס שווארצע רייטער, די „מאקראסני" און די אראבישע פארטיזאנען און גלייך נאך זיי, מיר, דער לעגיאן. יעדען טאג האבען נייע דערפער זיך אונטערגעגעבען. אפטמאל אהן שלאכט אפילו, אבער אפטמאל נאך א בלו־טיגען, פערצווייפעלטען העלדישען און אומגלויט־גען ווידערשטאנד. די אראבישע דערפער די „קאז־באס" זענען אפט זעהר שעהן פונאנדערגעווארפען ביים צופוסענס פון בערג, שטאקענווייז א שורה הייזער איבער דער אנדערער, אראפ זעהט מען סטאדעס פיה. דערפיהלט דאס דארף אונזער אנ־קומען הויבט עס אן צו שיסען צו אונז אין צו אנטלויפען. דער לעגיאן אוואנסירט כסדר. פאר־אויס און פאראויס. דער לעגיאנער רויבט נישט, דאס איז פערבאטען, שטרענג פערבאטען. גיט דאס דארף זיך אונטער, קומט דער גאנצער אראבישער שבט צום לעגיאן. מען ברענגט דאס גע־וועהר און מען ווארפט עס אויף דער ערד. דער־נאך שחט מען א קוה און מען בראט זי אפ גאנ־צערהייד. דער גאנצער שבט שטעלט זיך אויס אין א גרויסען האלבען קרייז, דער גאנצער שבט לאזט זיך אראפ אויף די קניה, בוקט זיך טיף, זאגט א כפעציעלע תפילה און אלע פערזוכען צו שטיקלעך פון דער געבראטענער קוה. דאס איז דער צערעמאניאל פון דער אונטערגעבונג און פון געשלאסענעם פרידען. בלייבט דאס דארף א גאנץ יאהר רוהיג און שטעלט מעהר נישט קיין ווידער־שטאנד, ווערען די מענער גענומען אין די פאר־טיזאנישע גרופען, וועלכע ווערען דער אוואנגארד פאר דעם ווייטערדיגען אוואנס. זיי רויבען יא, און דער ערשטער אראבער, וואס קומט און קען נעהמען, וואס ער געפינט אונטער דער האנד. איז אנ'אמת'ע שרעק צו קוקען מיט וואס פאראַ ווילדקייט. די אראבישע פארטיזאנעס ווארפען זיך שפעטער אויף זייערע ברודער־שבטים, ווי ווילדע, ווי רויב־חיות, מיט צופלאמטע אויגען, מיט א מעסער אין די צייהן, אויסגעבויגען אויפ'ן פערד, ווילד צוכראשטשעט אין זיין דזשעמאלא הויבט ער ממש אויף זיין פערד אונטער זיך — אמת'ע רייטער פון דער אפאקאליפסע, וואס טראָגען דעם טויט אין די אויגען, שיסען כסדר פאר זיך, זעהען מעהר גארנישט פאר זיך ווי דאס ארי־מע שעפסעלע אדער די מאגערע קוה וועלכע זיי וועלען מיט'ן מעסער ארויסרייסען פונ'ם אנדערען אראבער. טייוואלאנים — נישט קיין מענשען.

דער גורל פון א פרוי

סענסאציאנעלער און שפאנענדער ראמאן

...פאליציאנטען זענען אנגעקומען זיי צענומען ...לעבען דעם עולם אין זיי בעידען ארייננעפיהרט ...פאיע פון טעאטער, די אויספרעגען. ארעסטירען ...האבען די פאליציאנטען קיין חשק נישט געהאט ...ען זיי גאר צוגעוואריט ביז זיי וועלען זיך פערר־ ...ן כדי צו קענען אוועקשיקען יעהען איינעם ... א פעזונדער זייט.

אין פאיע האט מאריס דערזעהען רחלען און ...האט צו איהר אויפגעהויבען זיינע אויגען, אין ...כע עס האט געוויינט אזא צער, אזא רחמ־ ...נעבעט, אז ס'האט איהר פערקלעמט ביים הארץ ...און זי האט זיך געדארפט איינהאלטען מיט א־ ...כוחות זי זאל זיך נישט צעוויינען, זי האט זיך ...ויכטיג ארומגעקוקט און זעהענדיג אז קיינער ...יי טיישט, האט זי פון איהר האנדטאשעל ארויס ...גענומען א שטיקעל פאפיר אוועק אין א ווינקעל ...אט אנגעשריבען און צוגעגאנגען צו איהרע צוויי ...ענטע. זי האט געכומען רעדען עפעס צו טעב־ ...ערן, און ווען זי האט גענומען א געלעגענהייט, ...קיינער האט נישט געזעהען, האט זי אריינגע־ ...פט א שטיקעל פאפיר מאריסען אין האנט א־ ...מאריס האט זיך אנגעשטויסען אז דאס שטי־ ...פאפיר איז א פרייליכע בשורה פאר איהם. אז

רחל וויל זיך מיט איהם איבערבעטען און ער האט גלייך פערגעסען אלע ווייטאגען און אזא פרייד האט איהם בעהערשט, אז ער וואלט זיך שוין איצט א־פילו מיט געבריאטרן צעקושט.

רחל איז ארויס אין דרויסען צוגעגאנגען צו איהר אויטאמאביל, וואו סטעפאן דער פאלאק איז געזעסען ביים רעדעל, און ווען זי איז געווען אינעווייניג, האט זי זיך צום איהם אנגערופען:

— מיין אמאליטער געליבטער פערפאלגט מיך!

— וואס שוין ווייטער?

— האסט דאך געזעהן!

— יא! ער האט צעשלאגען געבריאטרן! כארכאר־כא!

— וואס איז דא דער געלעכטער?

— ליבע! כא־כא־כא! ליבע!

— אבער, וואס טוט מען?

— איך וועל שוין טאן.

רחל איז ווי געליימט געווארען פון שרעק. זי האט זיך צוגעבויגען צו סטעפאנען און כמעט מיט געבעט זיך אנגערופען:

— ניין, ניין! דו לאז איהם אפ, ער איז פון א זעהר אנגעזעהענער פאמיליע און צוליב א נאריש־קייט קאנסטו אונז אלעמען אזוי פערדרעהען אין צרות, אז מיר זאלען זיך קיינמאל נישט קאנען ארויס דרעהען!

— איך האב בלויז געמיינט איהם אונטערהאקען די אויגען! איהם זאגען, אז דו האסט מיר געהיר־סען, כדי ער זאל דיך נישט פערפאלגען!

— ניין, מ'דארף נישט. איך וועל מיט איהם רעדען מיט גוטען, ער וועט מן הסתם אויסגעפינען מיין אדרעס און ער וועט צו מיר ארויפקומען, וועל איך איהם אלץ דערקלערען: אין גוטען מוט, און איהם בעטען, ער זאל מיך לאזען צורוה, ער וועט פער־שטיין און מיר וועלען איבטימידען כוצלאזע געוואלד־טאטען.

— טו ווי דו פערשטייסט.

ווען סטעפאן האט זי צוגעפיהרט צו איהר וואוי־נונג האט זי איהם געזאגט, אז זי גייט היינט פריה שלאפען און ער קען זיך גיין וואו ער וויל.

ווען מאריס איז ארויסגעגאנגען פון טעאטער, האט ער אויף גיך געעפענט דאס שטיקעל פאפיר, וואס רחל האט איהם אריינגערוקט אין האנט אריין, ער האט איבערגעלייענט די פאר שורות און זיין הארץ האט אויפגעשפרונגען פון פרייד. רחל האט איהם געשריבען:

„קום גלייך ארויף צו מיר, מיין אדרעס איז: 480 ריסענט זשערמען".

ער האט גלייך גענומען א טאקסי און איז א־היינצוגעפאהרען. ביים אריינגאנג פון הויז האט זי איהם אפגעווארט, איהם געבעטען ער זאל נישט מא־כען קיין איבעריגען טומעל און איהם ארויפגעפיהרט אין איהר וואונדערליכע אויפגעפוצטע־צימער. מא־ריסען איז אפגענומען געווארען דער הענד און פיס פון דער אויפנאהמע און ער האט גלייך אויסגעוויזען, אז נישט איבערבעטען זיך מיט איהם האט זי איהם גע־רופען אהער. זיין פריהערדיגע פרייד איז אינגאנצען פערשוואונדען. ער האט זיך דערפיהלט פרעמד און אומבאקוועם און זיך קיין אָרט נישט געקאנט געפינען ער האט זיך געהיטען אנצוהויבען א געשפרעך, מורא האבענדיג, אז א דורכפאל מיט איהר וועט זיך ענ־דיגען מיט א ברוך צווישען זיי.

רחל האט מיט קלוגער אויסרעכענונג נאך פריה־ער אויסגעמארקירט נישט צו זיין גוט מיט איהם גלייך פון אנהויב אן, ביי די ענטוישונג שפעטער זאל נישט זיין אזוי שארף. איהר הארץ איז געווען פול מיט דער ווארעמסטער און איידעלסטער ליבע צו איהם. זי האט אפער א דיר הארץ ארומגעגארטעלט מיט א גארטעל פון אייז, ווייל זי האט געוואוסט, אז אנהויבען נאך אמאל וועלכע עס איז בעציהונג מיט איהם איז אונמעגליך. עס וואלט נעשטעלט זיין לע־בען אין געפאהר, ער וואלט געווארען א פיגור אין געפעהרליכען שפיל, אין וועלכען זי איז איצט פער־הרייט. עס איז נישט געווען קיין אויסוועג. איהם אויס זאגען דעם אמת וועגען איהר איצטיגער ארבייט וואלט געמיינט איהר טויט. ער איז א גרויסער פראנ־צויזישער פאטריאט און ער וואלט זי בשום אופן נישט געלאזט זיין א דייטשער שפיאן.... ער וואלט זיך פרובירט עפעס טאן און ער וואלט זיך אין איהר ארויסגעשטעלט צו די גרעסטע געפאהרען. זי האט איצט געדארפט האנדלען נישט לויט איהרע געפיהלען, נאר לויט דער סאנע, און וועלכער זי האט זיך איצט געפונען. די אומשטענדען האבען איהר דיקטירט צו האנדלען ווי זי האט איצט צו מאריסען געהאנדעלט.

(פארטזעצונג קומט)

דאס לאדזער לעבן

דאנערשטאג, 21 יאנואר
ט׳
שבט תרצ"ז

זון-אונטערגאנג 4.01
זון-אויפגאנג 7.17

נאך דער אוואנטורע אין שטאט-ראט

פרעז. גאדלעווסקי האט רעפערירט דעם פערלויף פון דער זיצונג פאר׳ן לאדזשער וואיעוואדע

נעכטען איז דער ציטאווויליגער לאדזער פרעזי־דענט אויפגענומען געווארען דורך׳ן לאדזער וואי־יעוואדע.

פרעזידענט גאדלעווסקי האט רעפערירט פארן וואיעוואדע דעם פערלויף פון דער עהערנעכטיגער זיצונג פון שטאטראט, יעלכע איז ווי בעקאנט, איפגעריסען געווארען דורך די ענדעקעס צוליב חוגם וואס זיי האבען בעשלאסען נישט צו דערלאזען צום ווארט קיין יוד.

אויף דער קאנפערענץ צווישען וואיעוואדע און שטאט - פרעזידענט האט מען זיך בעזונדערס אפ־געשטעלט דערויף וואס פארא פאלגען עס קען האבען דער אפזאג פון דער מעהרהייט אין שטאטראט צוצוטרעטען צו בעטראכטען דעם בודזשעט כל־זמן דאס געוועהלטע שטאט־פרעזידיום איז נישט בע־שטעטיגט געווארען דורך דעם אינערן מיניסטער.

דאס ציטאווויליגע שטאט - פרעזידיום האט גע־שטעלט אויפן טאג־אָרדנונג דעם בודזשעט, ווייל לויטן געזעץ מוז דער שטאטישער בודזשעט אנגע־נומען ווערען ביזן 31 מערץ. איצט איז נישט בע־קאנט ווען די מעהרהייט וועט צוטרעטען צום בע־טראכטען דעם בודזשעט און אויב מ׳וועט בעווי־זען איהם אנצונעהמען ביז דעם 31 מערץ.

דער רעזולטאט פון דער קאנפערענץ ביים וואיע־וואדע איז נישט בעקאנט.

ווי מען אינפארמירט אונז פון דער שטאטראט־מעהרהייט רעדט דאס יעיעץ נאר וועגען דעם ווען דער בודזשעט דארף אנגענומען ווערען און נישט ווע־גען דעם ווען מ׳דארף איהם אנהויבען בעטראכטען. די סאציאליסטען האלטען אז אויב מ׳וועט אנהויי־בען בעטראכטען דעם בודזשעט דעם 1 מערץ און מ׳וועט ענערגיש ארבייטען וועט ער אויך קענען פער־טיג ווערען ביז צו דער פארשריפטליכער צייט ביזן 1 מערץ קען שוין דאס נייע פרעזידיום זיין בעשטע־טיגט.

ווען וועט פארקומען א נייע זיצונג פון שטאט - ראט?

אויף היינט אוונט איז צונויפגערופען געווארען א זיצונג פון דער פינאנץ־ און בודזשעט - קאמיסיע ביים שטאטראט, אויף דער טאג־אָרדנונג גע־זיך א רייה לויפענדע פראגען. דער פונקט וועגען דורכען בעטראכטען דעם בודזשעט איז אראפ־מען געווארען פון דער טאג אָרדנונג ווייל, צוליב אפזאג פון דער מעהרהייט אויף דער פלענאר־ז פון שטאטראט איז דער בודזשעט נישט איב־שיקט געווארען אין דער קאמיסיע

צי וועלען טאקי די ענדעקעס נישט דערלאזען

רעדען קיין יודישע ראטמענער אין שטאט-ראט

די ענדעקעס האבען אויפגעריסען די זיצונג און ארויסגערופען אנ׳אונגעהייערע אוואנטורע, דעמאלט ווען ארוו. שטראוך האט פ׳רנומען די רעדנער־טרי־בונע און האט נאך נישט בעוויזען ארויסצורעדען די ערשטע ווערטער. איצט קענען זיך די ענדעקעס שוין נישט פערענטפערען דערמיט, אז די יודען האָ־בען זיי ,,פראוואצירט". ווייל זיי האבען בכלל נישט געוואוסט ווענען וואס ארוו. שטראוך וויל רעדען און וואס די יודישע דעקלאראציע האט ענטהאל־טען. דאס איז א בעווייז אז די ענדעקעס האבען טאָ־קע בעשלאסען נישט צו לאזען רעדען אין שטאטראט קיין יודישען ראטמאן. איבריגענס האבען דאך די ענדעקעס בעת דער אוואנטורע בפירוש ערקלערט, אז זיי וועלען דערהרגענען די יודען און זיי נישט לאזען רעדען. פרעגט זיך דעריבער וואס פארא לאגע קען זיך שאפען ווען די ענדעקעס וועלען זייער בעשלוס וועלען ארורכפיהרען? פערשטעהט זיך, אז די יו־דישע ראטמענער וועלען זיך נישט אפזאגען פון זיי־ערע רעכט צו רעדען אין שטאטראט און ארויסרו־קען די פאָדערונגען פון דער יודישער בעפעלקערונג.

דער נעכטיגער ,,אהיד־אוניק" שרייבענדי[g] גען דער זיצונג פון שטאט־ראט טרעט ווידער מיט דער גאנצער אומפערשעהמטקייט אז די האבען זיי פראוואצירט, דאס מאל וועט זיך זיי נישט איינגעבען צו פערשמלען, ווייל זייער פר קאציע איז געווען א בולטע

* * *

ווי מיר דערוויסען זיך איז אויף דער בעד פון די 5 יודישע ראטמענער נישט אפגעווארפע ווארען נאך דער טעראר ווענען שאפען אנ׳איינ ליכען יודישען קלוב. די פראגע וועט נאך בעטו ווערען אויף א בעזונדער״ער בעראטונג.

* * *

אין אונזער נעכטיגען בעריכט וועגען דער מיישער זיצונג פון שטאטראט איז אריינגעפאל טעות: אויף דעם אדם, וואו ס׳רעדט זיך, אז ק סקי האט געגעבען א קלאפ קאוואלסקי׳ן, דארף אז בראניסלאוו קאוואלסקי האט געגעבען דעם ראטמ. ארוו. וויצמאן.

קהלה-פרעזעס און אגודה-דאזארעס האבען נישט געגעבען קיין ענטפער

אויף דער פאדערונג פון אגודהשען „ועד הנהגה" אז ביז נעכטען ז אויסגעשריבען ווערען א קאנקורס אויף א הויפט-רב אין לאדז

נעכטען האט זיך געענדיגט דער טערמין פון אולטימאטום וואס דער ועד־הנהגה ביי דער ציוניסטי־שער ארגאניזאציע האט געשטעלט דעם קהלה - פרע זעס דעפ. מינצבערג און, די אגודהשע דאזארעס, אז זייזאלען אויסשרייבען א קאנקורס אויפ׳ן אמט פון א הויפט־רב פאר לאדז.

ווי בעקאנט האט פרעזעס מינצבערג אין א גע־שפרעך מיט אונזער א מיטארבייטער ערקלערט, אז ער האט נאך דעם עניין דערווייל נישט בעטראכט, ווייל ער האט אנדערע וויכטיגערע אויפגאבען איצט צו ערלעדיגען. קיין פעריואלטונגס - זיצונג איז נאך זייט דעמאלט נישט פארגעקומען און ס׳איז נישט געווען קיין געלעגענהייט צו פעריהרען די רב־פראגע, אזוי ארום האט דער ועד־הנהגה נישט בעקומען קיין ענטפער אויף זיין אולטימאטום און דעריבער וועט איצט בעשטימט ווערען א נייע זיצונג פון ועד הנהגה וועלכע וועט בעשטימען וואס פארא ,,רעפרעסיעס" אנצווענדען געגען די ווידערשפעניגע, וועלכע וועלען זיך נישט לאזען אויף דעם שטריקעל פון די רב־אנ־הענגער אין איצטיגען מאמענט.

די רב - אנהענגער ווילען אויסשפילען דעם קאמף אויף דער ערשטער זיצונג פון קהלה־ראט, וועלכע וועט גערופען ווערען.

ווי מיר דערוויסען זיך אבער וועט דערווייל זיצונג פון קהלה־ראט נישט גערופען ווערען. בודזשעט, וועלכער איז שוין אנגענומען גע דורך דער קאמיסיע און דער פערוואלטונג, וועט אויסגעפערטיגט און געדרוקט און ערשט ות וועט ארוים פון דרוק וועט בעשטימט ווערען ד שטע זיצונג פון קהלה־ראט.

ביז דעמאלט קומען אבער פאר פערשידענע פערענצען אין דער אגודה אליין וועגען אפליי רב־פראגע אויף א געוויסער צייט

בעשטראפט 270 פערזאן

שארפע קאנטראלע פונ׳ם ראד-פערקעהר אין לאז

(א) אין שייכות מיט אפטען איבערפאהרען טראג פון דער אדמיניסטראטיווער מאכט — דורך מענשען אין דער שטאט — איז נעכטען, לויטן אויף די פאליציי ארגאנען אדורכגעפיהרט געווארען א שאר פע קאנטראלע פונם ראד־פערקעהר סיי אין צ שטאט סיי אין די פארשטעט.

אינם קאנטראלירען — אויף ווי זוויט עס אפגעהיט די פעראָרדנונג פונם וואיעוואדע דעם ראד־פערקעהר — האבען אנטייל גענומען טאפעלטע פאליציי־פאסטענס, פאליציי אויף ציקלען און ראווער אין רייטער־פאליציאנטע

די קאנטראלע האט זיך אנגעהויבען 4 א פריה און האט געדויערט ביז 11 פארמיטאג.

אין רעזולטאט האבען 204 פערזאן בע ויארטונגען, 100 פערזאנען זענען בעשטראפט גע מיט דריטענדערע מאנדאטען אויף א סומע פון זלאטעס און 170 פערזאן זענען צונויפגעש געווארען פראטאקאלען, און זיי וועלען זיך צו פערענטפערען פארן שטאראסטווע געריכט.

די קאנטראלע איבער דער וועגען און בעוועגונג וועט אפט נעפ הרים ווערען, און ווערט צום צווייטען מאל ערטאפט ווער די פערזאנען האבען עובר געווען אויף די פא טען, וועלען זיי שטרענג בעשטראפט ווערען — מיט ארעסט.

אין צוזאמענהאנג דערמיט דערמאהנט נאך די לאדזער שטאראסטווע, אז דער ראד־פערקעה געפיהרט ווערען אויף דער רעכטער זייט פון נעבענער ריכטונג. דאס אויסמיידען פון אנ פוהר מוז פארקומען אין דערזעלבער ריכטו בער לינקס. דאס פאהרען אויף טראמוואי־שינע אין דער שטאט, סיי מזוזיץ דער שטאט איז פ טען. די וואגענס, וואס קומען אין קיין לאדז האבען שילדלעך מיטן נאמען, פאמיליע און פונם איינהאבער. אין אווענד מוזען די וואגענ בען לאמטערנדלעך. קיין מינדעריעהריגע מיט פוהרען נישט קערעווען. פראנטווארטליך עלטערען, אדער אפיטרופים.

2-טער רעציטאציע־ פריהמארגען!

צוליב׳ן גרויסען ערפאלג! אין „פילהארמאניע"

שבת, 12 א זייגער פארמיטאג

וועט אויפטרעטען צום צווייטען מאל דער בעוואוסטער ארטיסט-רעציטאטאר

אברהם וואלפשטאט

אין א גאנץ נייעם פראגראם

פון שוישפיל און ריטמישע רעציטאציע

— אין רעפערטואר: —

1. בייגאכט אויפן אלטן מארק	י. ל. פרץ	8. ציגען	שולשטיין
2. מאניש (באלאדע)	י. ל. פרץ	9. ברויט	שולשטיין
3. משוגענער בטלן	י. ל. פרץ	10. דאס פערד און די בייטש	שטיינבערג
4. דער טויבער	בערגעלסאן	11. דער גאסען־פויקער	מ. ל. היילפערן
5. הפר שקע ביק	בערגעלסאן	12. מסעות בנימין השלישי	מענדעלע
6. ביים דניעפער	בערגעלסאן	13. וועלט־בערזשע	***
7. האמערס	מ. נאדיר		

פרייזען באפילערע פאר ארבייטער-מאסן:
פארטער — 1.50
— 1.09
לאושע — 1.09
באלקאן — 0.70
גאלעריע — 0.40

אברהם וואלפשטאט — אין א גאנץ נייעם פראגראם
אברהם וואלפשטאט — אין א ספעציעלן פראלעט. רעפערטואר
אברהם וואלפשטאט — וועט איבערראשען דעם צוהערער.

בילעטען שוין צו בעקומען אין קולטור־ליגע און אין דער קאסע פון פילהארמאניע

פייער פאלקספלאט

צוגאב פאבאר-קאמיסיע

וועט טעטיג זיין ד. 28-טען ד. ח.

(א) דעם 28 ד.ח. וועט אין לאקאל (פעט ריקאווער 165) אמטירען די צוגאב פאבאר־קא־מיסיע. שטעלען דארפען זיך די פאבאראוועס פוי יאהרגאנג 1916 און עלטערע, וועלכע האבען נאך ביז איצט נישט רעגולירט די מיליטער־פליכט, דער פען זיך שטעלען די וואס וואוינען אויפן שטח פון די 1. 4. 6. 7. 10. 12. 13. און 14-טע פאליציי קאמיסאריאטען.

קאנטראלע פון מאנופאקטור- און גאלאנטעריע-געשעפטען

(ו) פארשטעהער פון דער פאליציי מאכט און פון דער סטאראסטווע האבען נעכטען דורכגעפירט א קאנטראלע אין א רייה געשעפטען פון גאלאנ־טעריע־ און מאנופאקטור־ארטיקלען.

אין פיל פאלען זענען ארויסגעגעבען געווא־רען מאנדאט־שטראפען פאר׳ן נישט אויסשטעלען קיין צעניקעס אין די שוי־פענסטער.

בעקאנטעס פאר באנוואל

(אג) לעצטענס האט דאס האנדעלס מיניסטער־יום אין ווארשא ארויסגערופט צווישען אנדערע די קאנצעפציע צוזאמענצובינדען דעם עקספארט פון פוילישע בעקאנטעס (שינקען) מיטן אימפארט פון באנוועל פון צפון אמעריקע. ווי מיר דערוויסען זיך וועט די אינדוסטרי זעהר גערן געהן אויף דער לאדזי־גער קאנצעפציע, נאך מעהר צוליב דעם וואס דאס איז א מיטעל וואס קען אין א בעדייטענדען מאס פערקלענערען די שוועריגקייטען פאר דער חשוויזען ווירטשאפט פון דער מלוכה, וואס ענטשטעהען צו־ליבן אימפארט פון רויה־שמאפען.

ווי עס איז דערפון צו זעהן, גיבען צו די מאס־געבענדע פאקטארען, געהענדיג אויף דער ליניע פון דעם וואונש פון דער טעקסטיל אינדוסטריע, א גרוי־סע בעדייטונג די קאמפעיסאציע טראנזאקציעס, וועל־כע קענען האבן גרעסערע ערשיינונג דערפיהרען צו דער פערזארגונג פון אונזער אינדוסטריע אין נויטי־גען רויה־שטאף.

74-טער יאהר-צייט

פונ׳ם אויפשטאנד אין י. 1863

(א) דעם 22-טען ד.ח. אינם 74-טען יאהרצייט פון אויפשטאנד אין יאהר 1863 האט די שול־מאכט ארויסגעגעבען א צירקולאר, אז אין אלע שולען זאָ־לען אין דעם טאג אפגעהאלטען ווערען געשפרעכען א.ד.ט. פונם יאנואר אויפשטאנד און וועגען זיין בעדייטונג.

עס וועלען איינגעאָרדענט ווערען ספעציעלע אַ־קאדעמיעס.

(א) דער ארבייטער בילדונגס־ און קולטור־אינ־סטיטוט אויף זשעראמסקיס נאמען וועט דעם 24 ד.ח. זונטאג, 11 אינדערפריה איינארדענען א ספעציעלע אקאדעמיע אינם שטאטישען טעאטער. אין דער דאַ־זיגער אקאדעמיע וועט זיך צ.א. בעטייליגען דער זעצער פון די אויפשטענדיגע, פאר. הארדי.

אפטייקען.

(א) היינט ביינאכט דיזשורירען: סאראווסקא - דאנצער (זגערזשער 63), זי. גראשקאווסקי (11 ליס־טאפאדא 15), ט. קארל (פילסודסקיעגא 54), ר. רעמבעלינסקי (אנדזשעיא 28), י. כאנדזשינסקי (פעטריקאווער 165), ע. מילער (פעטריקאווער 46), ג. אנטאניעוויטש (פאביאנ צער 56).

KINO TEATR
MIRAŻ
11 LISTOPADA 16

היינט און פאלג. טעג!

די רייצענדע און מעהנ׳טע

Marlena Dietrich

און דער העלדישער

GARY COOPER

אין דעם ליבעס-פילם א. נ.

„ריזיק"

אנהויב 4 נאכמ. שבת און זונטאג—12 בייט

פאַרזיצער פון קאָמיטעט פון דער אַלט-שטעטישער שוהל מיט זיין טאָכטער

באַשולדיגט אין בעליידיגען דאָס פּוילישע פאָלק און גרינגשעצן די פּוילישע מלוכה און רעגירונג

א בלבול פון א געקינדיגטען סטרוזש

נעכטען איז פאָרגעקומען אין צו ה׳ בנימין וואָלף וויאַנאָווסקי, פאַרזיצער פון שוהל־קאָמיטעט אין אַלטשטאָט, געקומען א פּאָליציאַנט און אָפּגעפיהרט וויאַנאָווסקין צוזאַמען מיט זיין טאָכטער רוזשאַ אין קאָמיסאַריאַט. פון דאָרט האָט מען זיי אָפּגעפיהרט צום אויספאָרשונגס־ריכטער אויף א פאַרהער און האָט האָבען זיי זיך דערוואוּסט, אז זיי ווערען באַשולדיגט אין בעליידיגען דאָס פּוילישע פאָלק און גרינגשעצען די פּוילישע מלוכה און רעגירונג. נאָכ׳ן פאַרהער זענען ביידע אָפּגעלאָזען געוואָרען אַהיים.

די באַשולדיגונג איז געקומען אויפ׳ן סמך פון אַן אַנקלאַגע, וועלכע מ׳האָט אויף זיי אַריינגעטראָגען דער סטרוזש פון וויאַנאָווסקיס הויז, פּילסודסקיעגאָ 8.

מיט א צייט צוריק האָט וויאַנאָווסקי, נישט זייענדיג צופרידען מיט זיין סטרוזש, איהם געקינדיגט און אַפילו אַרויסבעקומען אויף איהם אַן עקסמיסיע. אויף דער אינטערווענץ פון אַרבייטס־אינספּעקטאָר האָט וויאַנאָווסקי פאַרלענגערט די קינדיגונג און די עקסמיסיע, דער סטרוזש האָט אָבער די גאַנצע צייט געדראָהט, אַז ער וועט זיך נוקם זיין אין דעם הויזווירט.

איצט, זעהט אויס, האָט דער סטרוזש אויסגענוצט דאָס „מאָדערנע" מיטעל און אַריינגעטראָגען אַן אַנקלאַגע געגען וויאַנאָווסקי און זיין טאָכטער.

500 ביטעס פון פעראַרימטע האַנדווערקער און קליינהענדלער

אויף אויסצוקויפען פאַר זיי פּאַטענטען

קאָנפערענץ פון די קליינהענדלער און האַנדווערקער-פעראיינען נישט אָנגענומען די סומע וואָס לעגט פאַר די קהלה

אין לאָקאַל פון קאַלאַניאַל-הענדלער־פעראיין שרודמיעסקאַ 20 איז נעכטען אונטער פאַרזיץ פון פּרעס גרשון וואָלמאַן פאָרגעקומען א קאָנפערענץ פון פאַרשטעהער פון א רייה פעראיינען וועגען פאַרטיילען א סומע פון 3,500 זל. וועלכע די קהלה גיט אויף אויסצוקויפען פּאַטענטען פאַר פעראַרימטע קליינהענדלער און האַנדווערקער.

ס׳זענען אַנוועזענד געווען פאַרשטעהער פון פאָלגענדע פעראיינען: שרודמיעסקאַ 20, זשעראָמסקיעגאָ 45, גייערס ראַיאָן, פּאַמאַרסקאַ 15, סטאַרי רינעק 10, זגערזשער 38, אַגראַדאָווע 10, פל. וואָלנאַשטשי 3 און פון דער האַנדווערקער־עקספּאָזיטור פּיעטרקאָווער 45.

ס׳האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אז ס׳זענען אַנגעקומען ביטעס פון 500 האַנדווערקער און קליינהענדלער, און מיט 3,500 זל. איז גאָרנישט מעגליך אויפצוטון, אויף דער פאַרזאַמלונג איז געקומען צום אויסדרוק די שרעקליכע לאַגע, אין וועלכער עס געפינען זיך די קליינהענדלער און האַנדווערקער וואָס האָבען נאָך ביז היינט נישט געקענט אויסקויפען קיין פּאַטענטען.

צום סוף איז בעשלאָסען געוואָרען די סומע נישט אָנצונעהמען און פאָדערן פון דער קהלה צו אַסיגנירען אַזאַ סומע, מיט וועלכער מען זאָל קענען נאָכקומען די 500 אַריינגעטראָגענע ביטעס.

עקסמיסיע אויף א 15-גראַדיגע פראָסט

איז אויכגעפיהרט געוואָרען אויף בזשעזשינער 94

אויף בזשעזשינער 94 וואוינט זייט עטליכע יאָהר א געוויסער י. ק. דער לאָקאַטאָר אַליין קען נישט אַרבייטען, ווייל ער איז א קאַליקע אויף די אויגען, ער האָט דריי יונגינקע קינדער, וועלכע האָבען איהם אויסגעהאַלטען, לעצטענס זענען זיי אָבער געוואָרען אַרבייטסלאָז און געבליבען הינטערשטעלינג מיט׳ן דירה-געלט.

דער ווירט פון הויז א געוויסער ש. שאַיעוויטש האָט נישט לאַנג געוואַרט, פאַרקלאָגט אין געריכט און אַרויסבעקומען אַן עקסמיסיע, מ׳האָט געפּרובט אינטערווענירען ביי שאַיעוויטשען, אז ער זאָל צוּוואַרטען מיט׳ן חוב ביז די קינדער וועלען בעקומען אַרבייט, אָבער דאָס האָט נישט געהאָלפען. מאָנטאָג ווען די פראָסט אין לאָדז האָט דערגרייכט 15 גראַד, איז שאַיעוויטש געקומען מיט׳ן קאָמאָרניק און אַרויסגעוואָרפען די פאַמיליע, וועלכע האָט געוואוינט אין איין שטוב, אויף דער גאַס. די עקסמיסיע האָט אין באַלוט געמאַכט א געוואַלטיגען רושם.

גנבים זיך אַריינבעקומען אין ליכטענשטיין־קלוב

זיי האָבען גענישטערט אומעטום און גאָרנישט מיטגענומען

נעכטען אינדערפריה ווען מ׳האָט געעפענט דעם לאָקאַל פון ליכטענשטיין־קלוב, וואו ס׳געפינט זיך דער אַרכיוו און אַלע דאָקומענטען פון דעם לאָדזשער בונדישען פּאַרטיי־קאָמיטעט, האָט מען בעמערקט, אז אַלע שענק און שופלאָדען זענען אויפגעריסען, די דאָקומענטען זענען צוואָרפען און אין גאַנצען לאָקאַל הערשט אַן אומאָרדנונג.

מ׳האָט זיך משער געווען אז ביינאַכט האָבען אין לאָקאַל געבאַלעבאַטעוועט גנבים, דאָס האָט זיך אַרויסגעשטעלט פאַר ריכטיג, דער לאָקאַל איז געשלאָסען געוואָרען אַרום 11 א זייגער אין אָוונד, די גנבים האָבען זיך אַריינגעקומען דורך דער הינטערטיר, וועלכע זיי האָבען אויפגעבראָכען און פון דאָרט זענען זיי אַריינגעקומען אין לאָקאַל, מ׳האָט אָנגעהויבען באַכצוקאָנטראָלירען, צי ס׳פעהלט נישט עפּעס און ס׳האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אז די גנבים האָבען מיט זיך גאָרנישט מיטגענומען.

ווי דער הויזוועכטער ערקלערט, האָט ער אין אָוונד בעמערקט ווי ס׳דרעהען זיך אויפ׳ן הויף 2 פערדעכטיגע פּערזאָנען.

די פּאָליציי פיהרט אַן אויספאָרשונג.

א מיאוסע מעשה

מיט א שיינער אומנאָרמאַלער מיידעל

יז) א געוויסע גוטע-מאַריע ווילטשינסקאַ – 19 יאָהר אַלט – איז נעכטען געשטאַנען פאַר׳ן געריכט דערפאַר, וואָס זי האָט דעם 15 נאָוועמבער פ. י. נאָכ׳ן „איבערנעכטיגען א נאַכט" ביי איינעם קאַזשימיעזש מאָזיעלסקי – פּיעטריקאָווער 187 – צוגעגנב׳עט ביי איהם א טעקע מיט 2,000 זלאָטעס וועקסלען און איז פאַרשוואונדען געוואָרען.

ערשט דעם 10 דעצעמבער האָט זי די זיטען-פּאָליציי אַרעסטירט.

נעכטען אויפ׳ן פּראָצעס האָט זיך אַרויסגעוויזען, אז פאַר׳ן פאַרברעכען איז זי נישט פאַראַנטוואָרטליך, ווייל זי איז פּסיכיש נישט נאָרמאַל.

נעהמענדיג אין אַכט די מעדיצינישע עקספּערטיזע, האָט זי דאָס געריכט פריי געשפּראָכען.

קליינער פעליעטאָן

די 27, נעבעך...

— וואָס ווילט עטץ — זאָגט שמיל־שמעלקי — עס איז דאָך געווען גאַנץ נאָרמאַל! אַבסאָלוטניע אין אָרדנונג! קאַבאַנובעק בלייבט קאַבאַנובעק, און מען קאָן זיך גאָר נישט פאַרשטעלן, אז עס זאָל בקרוב אי״ה זיין אַנדערש!

פערפאַלען! אַ מיניסטער איז אַ מיניסטער! און אַז אַ מיניסטער טוט א זאָג אויף די דאָזיגע ליט: משוגע-מטורף — איז עס משוגע מטורף און מיט א המיטשיק דערצו...

ס׳איז אַמאָל וואָשמח און לאַמצעהריצע... די תחתונים אויפן קאָפּ און די קאָמיזעלקע אויפן ווי זאָגט־מען־עס!

אז וואָס טאָם פּאָוויע־ישאַל טען זשידאָווסקי ראַבין ר׳ פּפּאַ: הוליאַי דו... פּאַניע-לעבען! הוליאַי דו...

ניע פּאָזוואָלימי זשידאָווסקי דעקלאַראַציע, מאַמי וולאַסנע דרעקלאַראַציע!

ניע פּאָטשעבוימי ציִמעסי זשידאָווסקיע אי ראַדי־ציִמעסקיע!

אז מען שמועס אַזוי — טאָ וואָס זשע איז זיך דאָ צו וואונדערן? וואָס איז פאַראַן זיך צו בעליידיגען?

פון וועמען? פון אָדאַש׳ן פון גייעם מאַרס? פון שאָש׳ן? פון טאָפּיעטש׳ן? פון קאָוואַלסקי מיט׳ן סאַקעץ?

איך ווייס נישט, ווי איהר! איך האָב זיי אין דער ערד!

איך מיין נאָר, אז מע, ברוך צושטעלען 27 בעטלער אין קאַבאַנובעק, א. ן ראָס מוז מאַכן אַרורכפיהרען דער נייער שטאָט־ראַט!

שמילשמעלקי

פייערליכע אקאדעמיע

צום 20-יעהריגען יובל פון קאָלאָניאַל הענדלער-פעראיין

דער קאָלאָניאַל-הענדלער־פעראיין, שרודמיעסקאַ 20 פייערט איצט דעם 20־טען יובל פון זיין עקזיסטענץ, לכבוד דעם דאָזיגען יובל קומען פאָר א גאַנצע רייה אימפּרעזעס, היינטיגען זונטאָג וועט פאָרקומען א פייערליכע אַקאַדעמיע, אין וועלכער ס׳וועלען אנטיילנעהמען פאַרשטעהער פון מאַגיסטראַט, קהלה, האַנדעלס־קאַמער און געזעלשאַפטליכע אינסטיטוציעס, עס וועלען אַרויסטרעטען דער פּרעזעס פון צענטראַלען קליינהענדלער־פעראיין אין פּוילען אַד. זונדעלעוויטש (וואַרשע), ד״ר טאַרטאַקאָווער, אַדוו. צימערמאַן, לאַווניק יאָעל, ראַטמ. ד״ר ע. לעווענבערג, ראַטמ. אַדוו. שטראַוך, ש. זיידלער, ח. גאָטליב און אַנדערע, א חוץ דעם וועלען פאָרקומען א גאַנצע רייה פערווייללונגס-נומערען.

צו דער פייערליכקייט האָט דער פעראיין אַרויסגעגעבען א ספּעציעל יובל בוך.

Dr. med.

HALTRECHT

ספּעציעל-אַרצט פאַר הויט-,געשלעכטס קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע

האָט זיך איבערגעצויגען פון פּיעטריקאָווער 10 אויף

161 פּיעטריקאָווער 161

טעל. 245-21

נעהמט אָן פון 8 ביז 2 בייטאָג און פון 7 ביז 9 אָוו. זונטאָג און הגאות פון 9 ביז 1 בייטאָג.

פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצאַ-פּרייזען

ה. איזראַעל

אויף נאַוואָמיעסקאַ

שפּאַנענדער ראָמאַן פון לאָדזשער לעבען

12)

די אָפּטיילונג איז נישט דערפאָהרען צום טייך וואַסער דער שונא, וועלכער איז געשטאַנען אויף יענער זייט טייך האָט אָנגעהויבען אַ שטורם מיט פייכאָטע, אין איבערוואַרפענדיג עטליכע, אויף דעם שנעל אויסגעפּאַרטיגטע פּאָנטאָן־בריקען, אין א גרויסע אָפּטיילונג מיליטער איבער דעם טייך. די אכזריות׳דיגע פּרייסישע סאָלדאַטעסקע האָט נישט איבערגעלאָזען לעבעדיג קיין איינעם פון דער רוסישער אָפּטיילונג, וועלכע איז געפאָהרען צום טייך וואַסער.

אויף דער זייט טייך איז געוואָרען אַ מהומה צווישען רוסישען מיליטער. דער אָנגריף איז געקומען אומגעריכט און מ׳האָט זיך געמוזט איילינג צוריקציהען. דער דאָזיגער בעפעהל איז געגעבען געוואָרען אויף דער גאַנצער פראָנט־ליניע און איז אויך אָנגעקומען אין פעלד־שפּיטאָל. אַ סיגנאַל פון טרומייט האָט אויפמערקזאַם געמאַכט אויף דער געפאַהר און אויפ׳ן אָנקומען פון שונא.

— צוגרייטען זיך צום ריקצוג, איז געפאַלען דער בעפעהל פון דאָקטאָר־פּאָלקאָווניק. אין פערלויף פון איין שעה זאָל אַלץ זיין פערפּאַקט און פאַרטיג אוועקצוגעהען. די לייכטער־פערוואונדעטע איז ס׳איז מעגליך, מיטנעהמען, די שווער־פערוואונדעטע איבערלאָזען. אָבער וואָס׳ענען די דאָזיגע פערוואונדעטע, אַז זיי זאָלען זיך נישט לאָזען נעמען אין געפאַנגענשאַפט, ווייל אנדערש וועלען זיי שוין ווערען אַלס דעזערטירען.

ווי אַזוי ס׳איז מעגליך געווען, אַז די שווער־פערוואונדעטע זאָלען זיך נישט לאָזען נעהמען אין געפאַנגענשאַפט, דאָס האָט קיינער נישט פאַרשטאַנען. אַזוי האָט אָבער געלויטעט דער בעפעהל פאַר אַלע זעלנער אויפ׳ן פראָנט און דריבער איז ער אויך חל געווען אויף די פערוואונדעטע, ווייל אין בעפעהל איז וועגען דעם קיין בעזונדערע בעמערקונג נישט געווען.

מיט א שעה שפּעטער האָט מען נישט געזעהען מעהר קיינעם פון די, וועלכע האָבען זיך נאָך געקאָנט האַלטען אויף די פיס, אין שפּיטאָל, אַלץ איז אַוועק, א האַלב שפּיטאָל איז געווען פונאַנדערגעטראָגען, קיין שום זאַך האָט מען נישט איבערגעלאָזען אין דעם גרויסען רוים זענען געבליבען אַ׳ערך 10 פערוואונדעטע, וועלכע מ׳האָט נישט געקענט מיטנעהמען צוליב זייער שווערען צושטאַנד, איינער פון זיי איז אַפילו געבליבען אויפ׳ן אָפּעראַציע-טיש אָהן בעוואוסטזיין און אַזוי אָפּגעשטאָרבען. די קראַנקע, וועלכע זענען נאָך געווען ביים בעוואוסטזיין האָבען געזעהען די געפעהרליכע לאַגע, אָבער זיך נישט געקענט העלפען, זיי זענען געבליבען ליגען ווערענדיג פערברענט דורך דער אינערליכער היץ און געפרוירען דורך דער אויסערליכער קעלט, פאַר וועהטאָג האָבען זיי געריסען די באַנדאַזשען פון זייערע וואונדען, פון וועלכע ס׳האָט געטריפט בלוט און אייטער.

— דו הערסט, האָט זיך מיט א שוואַכער שטים אָנגערופען אויף יודיש איין פערוואונדעטער צום צווייטען, וועלכער איז געלעגען נעבען איהם, אויב מ׳וועט אונז נעהמען אין געפאַנגענשאַפט וועלען מיר בעטראַכט ווערען אַלס דעזערטירען, אונז, פרוב זיך נישט לאָזען נעהמען.

— אח, איך קען זיך קיין ריהר נישט געבען, ס׳טוט מיר אַלץ וועה, איך פיהל, אז ביי מיר זענען צובראָכען ביידע פיס, האָט זיך אָנגערופען דער צווייטער יודישער זעלנער, איך טראַכט גאָר נישט וועגען דעם וואָס עס וועט זיין ווייטער, איך בין זיכער, אז איך וועל שטאַרבען, וואָס איז מיר דעמאָלס פאַרא אונטערשיד.

— איך האָב דיך געזאָגט יודיש אויף וויפיל איך האָב געקענט, האָט דער צווייטער געקרעכצט, מיך וועט מען אויך נישט בעוויזען צו נעהמען אין פלען.

— און איך האָב נאָך בעוויזען אַהיימצושרייבען א געזעגענונגס-בריף צו מיין פרוי און קינד, וועלכעס איז מיר נישט בעשערט געווען צו זעהען, מיין פרוי ווייס שוין דאָרט וואָס זי האָט צו טון.

ביידע פערוואונדעטע יודישע זעלנער זענען פערשוויגען געוואָרען, ווייל אין דעם מאָמענט האָבען זיך אין שפּיטאַל בעוויזען די ערשטע דייטשע פאַרפּאָסטענס.

אַן אָפיציר מיט צוויי זעלנער זענען שנעל אַדורך איבער׳ן זאַל און נאָכגעקוקט ווער ס׳איז דאָ פערבליבען.

— מעלדען וועגען דעם פעלד־שפּיטאָל דעם סאַניטאַר־אַמט, האָט דער אָפיציר בעפוילען.

— בעפעהל. הער לייטענאַנט.

דער אָפיציר האָט מיט קיינעם פון די פערבליבענע פערוואונדעטע נישט גערעדט, קיינעם גאָרנישט געפרעגט, נישט איבערגעקוקט זייערע וואונדען אַזוי ווי דאָס אַלץ וואָלט איהם נישט אינטערעסירט און איז באַלד אַרויס.

א לאַנגע צייט זענען די עטליכע שווער פערוואונדעטע, כמעט טויטע מענשען געבליבען גאַנץ אַליין, קיינער האָט שוין גאָרנישט גערעדט אויס מורא פאַר די דייטשע זעלנער פאַר וועלכע מ׳האָט זיך אַזוי געשראָקען, יעדער האָט געצעהלט די געבליבענע מינוטען פון זיין לעבען, ס׳איז געווען אַזוי שטיל. אז מ׳האָט נישט געוואוסט ווער פון זיי איז שוין געשטאָרבען און ווער עס אָטעמט נאָך, די וואָס האָבען נאָך געלעבט האָבען נישט געוואוסט ווי לאַנג ס׳האָט געדויערט ווען ס׳איז אָנגעקומען אַן אָפּטיילונג פון דייטשע סאַניטאַרען און אויף טראַגעס זיי אַוועקגעטראָגען.

קאַפּיטעל 7

אין געפאַנגענעם לאַגער

דער שווער פערוואונדעטער יודישער געפאַנגענער פון רוסישען מיליטער האָט געעפענט די אויגען. ער האָט זיך אַרומגעקוקט אין אַלע זייטען און האָט בעמערקט, אַז ער געפינט זיך נישט אויף דעם זעלבען אָרט, וואו ער איז ביז איצט געווען, דאָס איז זיכער געווען א שפּיטאָל, דערין האָט ער נישט געהאַט קיין שום ספק, דאָ איז געווען וואַרים און ליכטיג, ער איז געווען אינגאַנצען פערבאַנדאַזשירט און הגם ער האָט זיך נאָך ווייטער נישט געקענט ריהרען פון אָרט, האָט ער זיך אָבער געפיהלט פיל בעסער, איהם האָט זיך אויסגעדוכט, אז ס׳איז שוין אוועק אַן אייביגקייט פון דעם מאָמענט אָן ווען ער איז געלעגען אין יענעם שפּיטאָל פערשמאַכט, געפרוירען און קויט זשיפּענדיג, פאַר זיין בעטעל, אויף וועלכען ער איז געלעגען איז געשטאַנען אַן אָפיציר. לויט דעם אוניפאָרם, האָט דער פערוואונדעטער דערקענט, אַז דאָס איז א דייטש, ער האָט זעהט אויס געוואַרט ביז דער קראַנקער וועט עפענען די אויגען, געבערענט א פאַפּיר און געפרעגט.

— פערשטעהט איהר דייטש.

— איך פערשטעה, האָט דער פערוואונדעטער געענטפערט, איך בין א יוד.

— ווי הייסט איהר?

(המשך קומט)

ז"ל פילהארמאניע
טעל. 213-84.
די איבערגעבליבענע בילעטן פון 1 ביז 5 זל.
צו בעקומען אין קאסע פון „פילהארמאניע"
היינט 8.30 אווענד
Dora KALINOWNA
נאך גרויסע סוקצעסעז אין ענגלאנד.
אקאמפאניאמענט: Miecz. Gomółka
אין פראגראם, צווישן אנדערע: פאראריעס, גראטעסקעז, נעגער-לידער, מזרח-מאטיוועז, פוילישע פאלקס- און ביבלישע לידער.

גרויסע זאפאסען באנוועל-גארן אין לאדז

(אג) נאך א געוויסען איבערייס, וואס איז ארויס געדרופען געווארען דורך דער איבערגאנגס צייט צווישען דעם פארענדיגטען ווינטער סעזאן אין דער טעקסטיל אינדוסטריע, און דעם זומער סעזאן, וואס דארף זיך אנהייבען, האט מען אין די לעצטע טעג אויפ'ן היגען מארק פון באנוועל גארן בעמערקט א פערגרעסערטע נאכפראגע, וואס ערקלערט זיך דערמיט, אז די אינדוסטריע האט שוין אנגעהויבען די צוגרייטונגען צום זומער סעזאן.

עס דארף בעטאנט ווערען, אז די זאפאסען באנוועל גארן ביי די היגע שפינער, זענען איצטיגע מאמענט זעהר גרויס און בעטרעפען איבער 2,200,000 קילא. ווי גרויס די זאפאסען זענען בעווייזט דער פאקט, אז אויף פאראיאהריגע אין דער צייט, ווען עס האבען נאך נישט פערפליכטעט די דעוויזען רעגלאמאנטאציע און דער איינפיהר פון באנוועל איז געווען לייכט האבען די אזוי פיל בעטראפען.

ליקווידירט אנ'אקופאציאנס-שטרייק

(א) מיט א צייט צוריק האט אויסגעבראכען א שטרייק אין דער פירמע מאקאווסקי און צאודער (שטשעקעוויטשא 56). אין דער דאזיגער פאבריק ארבייטען 150 פערזאן. די לויגען זענען אבער געווען אזוי פערשידענארטיג אז עס זענען געווען אויף די 150 פערזאן עטליכע צעהנדליג קאטעגאריעס לויגען. די ארבייטער האבען פערלאנגט אז עס זאלען נארמירט ווערען די ארבייטס-בעדינגונגען און נעשלאסען ווערען א קאלעקטיווער אפמאך.

אין ארבייטס-אינספעקטאריאט איז נעכטען פארגעקומען א קאנפערענץ מיט אנטייל פון ביידע פאראינטערעסירטע צדדים. עס איז געלונגען צו קומען צו א הסכם: עס זענען פעסטגעשטעלט געווארען גרויסע קאטעגאריעס פון די לויגען. לויט דעם נייעם אפמאך בעקומען די ארבייטער פון 10 ביז 18 פראצענט הוספה.

נעכטען זענען די ארבייטער צוריק צוגעטרעטען צו דער ארבייט.

מעלאניא און מיכאלינא
אדער-אזא היימישער בירנערין-סריג...

(א) מעלאניא לוטשאק (שיעווא 12) האט א לענגערע צייט חושד געווען, אז איהר שכנה'טע מיכאלינא סטראינסקא גנב'עט ביי איהר שטיקלעך וועש פונ'ם בוידעם.

זענען מחמת דעם אפט פארגעקומען צווישען זיי קריגערייען.

נעכטען האט זיך מיכאלינא אזוי „טיף" בעליידיגט, אז זי האט געכאפט א שאנ-אייזען און א גריבעל געטון מעלאניאן איבערן קאפ.

אין מאלאניא ביי זיך נישט געפאלען, נאר זי האט געכאפט א טשייניק קאכעדיג וואסער און אפגעבריהט מיכאלינאן, ווי להבדיל א חזיר נאך'ן קוילען...

ס'איז ארויסגערופען געווארען פאגאטאוויע, און פאליציי האט די ביידע „סותרת'עס" צוגעצויגען צו פעראנטווארטליכקייט.

פאר'ן שמוץ אויפ'ן גרינעם מארק

(א) לודוויק באום (זלאטע 4) דער פאכטער פונ'ם גרינעם מארק איז נעכטען דורכ'ן סטאראסטווע-געריכט פערמשפט געווארען אויף צו בעצאהלען 1.000 זלאטעס שטראף מיט'ן פערבייטען אויף 2 וואכען ארעסט — פאר'ן האלטען דעם מארק אין א שמוציגען, אנטיסאניטארישען צושטאנד.

צוגעזאגט חתונה צו האבען
און קודם-כל אויסגענארט דעם נדן

חנה פינטשעווסקא פון רורע-פאביאניץ זשעראמסקי גאס 5, האט געמאלדען דער פאליציי, אז יאנקעל גרינבערג (לאדז, קילינסקעגא 44) האט ביי איהר אויסגענארט 1000 זל. צוגעזאגט חתונה צו האבען מיט איהר און נעלם געווארען.

די געשיכטע זאל האבען פארגעקומען אזוי: די פינטשעווסקא האט זיך בעקענט מיט גרינבערג'ן און אנגעהויבען צו געהען מיט איהם, אין א צייט ארום האט גרינבערג פארגעלענט מען זאל אפיציעל שרייבען תנאים.

אין דער וואוינונג פון די קרובים פון דער כלה, אויף שרודמיעסקא 39 זענען אפיציעל די תנאים געשריבען געווארען און דער חתן האט א קאנטע פון קינפטיגען נדן בעקומען 1000 זל.

נאך דעם האט גרינבערג איבערגעריסען מיט דער כלה און איז ערגעץ נעלם געווארען, די פאליציי פיהרט אנ'אויספארשונג.

מיט א טינטער אין בעאמטען
איצט ווערט ער צוויי מאל בעשטראפט

(א) דעם 20 סעפטעמבער 1936 איז אין דער אפטיילונג פאר געזעלשאפטליכער שוץ ביי דער שטאט-פערוואלטונג געקומען דער 42 יאהריגער אינוואליד יוליאן רייניטש ערלעדיגען א געוויסען ענין.

צווישען איהם און דעם ביורא-סעקרעטאר איינענקאל איז אויסגעבראכען א קריגעריי, בעת וועלכער רייניטש האט געכאפט א טינטער און איהם א שליידער געטון איינענקלען אין קאפ.

איינענקאל איז פערוואונדעט געווארען, און אלס רעזולטאט פונ'ם „טינט-שאס" הערט ער שלעכט אויף אנ'אויער.

דאס קרייז-געריכט האט נעכטען פערמשפט רייניטש'ן אויף 6 חדשים טורמע פאר'ן בעליידיגען א בעאמטען אויף זיין אמט.

פאר צוקאליעטשען איהם וועט ער האבען נאך א פראצעס.

בילינג! בילינג! בילינג!
ער פערקויפט מלוכה-גיטער און כאפט א מיאוס'ען סוף

דער 42-יעהריגער אידישער פושיזשאניאק האט זיך געמאכט אזא געשעפטעל:

ער האט געעפענט א ביורא אין לאדז און אויך אין אנדערע שטעט און האט פערקויפט פארצעלעס פונם מלוכהשען גוט, בלאניע, לאדווער קרייז.

די פארצעלען האט ער פערשטייט זיך פערקויפט זעהר בילינג, און געטון האט ער עס נאר... אויף די ספעציעל אויסגעארבייטע פלענער

פאר זיין מיה האט ער גענומען ארערויפען, שכר טרחא, מאניפולאציע געלדער וכדומה — גאנץ גרויסע סומען.

לסוף, אז פון די פארצעלען האט זיך אויסגעלאזט א בוידעם — איז דער ענין אריבער אין דער פראקוראטור.

מען האט איהם פערמשפט אויף 2 יאהר טורמע און צו פערלירען די רעכט אויף 5 יאהר.

סכסוך אין דער ווידזעווער מאנופאקטור

(א) אין צוזאמענהאנג דערמיט וואס גם איז איינגעפיהרט געווארען אין דער פראדוקציע גארן און געוועב פון נייע קאטאן פעדעם (קאטאניזירטער פלאקס) איז אין ווידזעווער מאנופאקטור ענטשטאנען א סכסוך. די ארבייטער האבען געפאדערט מען זאל ענדערן דעם סיסטעם פון בעדינען די מאשינען. ווייל די ארבייט ביי די מאשינען איז איצט שטארק פערשווערט געווארען, גלייכצייטיג האבען די ארבייטער געפאדערט א הוספה פון 15 פראצענט.

די הירעקטע אונטערהאנדלונגען צווישען דער דירעקציע פון דער פירמע מיט די פארשטייער פון די פראפ. פעראיינען — האבען צו גארנישט נעבראכט.

נעכטען איז פארגעקומען א קאנפערענץ אין ארבייטס - אינספעקטאראט.

די פארשטייער פון דער פירמע האבען געבעטען א וואך צייט צו בעטראכטען די פאדערונגען, וועלכע עס האבען ארויסגעשטעלט די ארבייטער.

די צווייטע קאנפערענץ זאל פארקומען דעם 27-טען ד.ח.

שטרייק פון מייסטער'ס
אין ווידזעווער מאנופאקטור זאל היינט אויסברעכען

(א) אויף דער אלגעמיינער פערזאמלונג פון די פאבריק-מייסטער'ס האבען די מייסטער'ס פון ווידזעווער מאנופאקטור בעשלאסען צו פיהרען די אונטערהאנדלונגען וועגען א געזעצליכער פערשטענדיגונג מיט דער דירעקציע ביז'ן 20 ד. ח.

די אונטערהאנדלונגען ביז נעכטען האבען קיין פאזיטיווען רעזולטאט נישט געגעבען, די מייסטער'ס פאדערען בעסערע ארבייטס און לוין בעדינגונגען.

לויט דעם בעשלוס פון דער זונטאג'דיגער פערזאמלונג זאלען די מייסטער'ס אויב עס וועט ביז היינט נישט קומען צו קיין הסכם ערקלערען א שטרייק.

די מייסטער'ס פון אנדערע פאבריקען האבען בעשלאסען זיך צו בעטייליגען אויפ'ן פאל פון א שטרייק לטובת די מייסטער'ס פון ווידזעווער מאנופאקטור.

פון זגערזשער ענדעקישען געמיזעכץ

(א) היינט, דעם 21 ד. ח. וועט אין זגערזש פארקומען א זיצונג פון שטאטראט, אויף וועלכער עס וועלען אדורכגעפיהרט ווערען צוגאב-וואהלען אין דער שטאט-פערוואלטונג.

ווי מיר האבען שוין געמאלדען איז אויף דער פריהערדיגער זיצונג — מיט די שטימען פון די ענדעקעס, פוילישען וואהל-קאמיטעט און דייטשען — געוועהלט געווארען אלס פרעזידענט, דער לאנגיאהריגער בורמיסטער און דערנאך פרעזידענט, יאן סוויערשטש.

די קאנדידאטור פון לעאפאלד זאיאנטשקאווסקי — אנ'ענדעק — האט נישט בעקומען די געהעריגע צאהל שטימען און דעריבער זענען די ווייטערדיגע וואהלען איבערגעריסען געווארען.

אויף דער היינטיגער זיצונג זאל ער געוועהלט ווערען אלס וויצע-פרעזידענט, און עס זאלען אויך געוועהלט ווערען די לאווניקעס.

Dr. med. Trepman
ספעציאליסט פאר טריפער, סיפיליס און הויט-קראנקהייטען.
בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע
זאוואדזקא 6, טעל. 234-12
נעמט אן פון 8–11 נאכמ. און פון 6–8 אווענד

Dr. H. LUBICZ
med.
ספעצ. פאר הויט וועגערישע קראנקהייטען און מענער-שוועכע
האט זיך איבערגעצויגען פון ציגעל-גאס 7 אויף
פילסודסקיעגא 69
(רוג נארוטאוויטשא) טעל. 141-32
נעהמט אן פון 8–10 פריה, 12–2 און 5–8 אוו.
זונטאג און חגאות פון 9–11 פריה.

Dr. REICHER
פאלודביאווא 28, טעל. 201-93
ספעציאליסט
פאר מענער - שוועכע - בעהאנדלונג
סעקסועלע שטעראונגען פון פסיכא - אנאליז
רענטגען-בעשטראהלונגען, הויט-קראנקה.
נעמט אן פון 8—11 פון 5—8 אווענד.

ראדיא - ווינקעל

א שולע פאר ראדיא רעפארטאזשען

דער ראדיא רעפארטאזש איז א נייע געביט, געשאפען האבען איהם עטליכע פיאנערען און זיין ענטוויקלונג איז אריבער אלע גרעניצען, דער כוח איז, אז היינט צו טאג איז פארהאן קוים א האלבער טוץ פעהיגע ראדיא רעפארטערן, וועלכע קאנען גוט דורכפיהרען א רעפארטאזש. כדי אפער די דאזיגע זאך זאל אנטוויקלט ווערען ווי געהעריג, מוז זיין א שולע פאר ראדיא רעפארטאזש. מיט צוויי פאקטארען מוז זיך אט די שולע רעכענען, מיט דעם אונטערריכט - מאטעריאל און מיט לעהרער.

אין דער שולע פאר ראדיא רעפארטערען דארפען זיין 4 קלאסען. די ערשטע קלאס דארף ארומנעמען יענע געגענשטאנדען וואס זענען נוגע דער ראדיא טעכניק. מיטן דאזיגען דארף דער ראדיא רעפארטער זיין בעקאנט אזוי, ווי דער אויטאמאבילסט מיטן מאטאר פון אויטא. די צווייטע קלאס „פון בערוף" דארף ארומנעהמען דאס ספעציאליזירען זיך אין וועלכען געביט פון ספארט, געזעלשאפטליכען לעבען מיט אלע זיינע בעגלייט ערשיינונגען (צערעמאניעס, פייערליכקייטען, עפענטליכע מאניפעסטאציעס א. ד. גל.) די דריטע קלאס די „פסיכאלאגישע" די מאמע וויכטיגסטע אפשר, דארף בעקענען די צוקונפטיגע ראדיא - רעפארטערן מיט די פארערונגען פון מיקראפאן (דיקציע, קונסט פון אימפראוויזירען א. ד. גל.) ווי אויך מיט די פארערונגען פון ראדיא אודיטאריום. דא וועט שוין די אודיציע אויספאלען אנגענעם וועט געפעלען, און אמאל איך אויסקומען בעלעהרענד די לעצטע קלאס, די פירטע, דארף זיין א „עקספערימענטאל קלאס וואו די שילער דארפען דורכפיהרען זעלבסשטענדיגע רעפארטאזשען אונטער דער השגחה פון די לעהרערס.

אט דאס אלץ דארף עס זיין די יסודות פון אונטערריכט אין דער שולע פאר ראדיא רעפארטאזש

קורצכוואליעדיגע מייסטערס אין ראטענפערבאנד.

דער צענטראל-ראט פון דער ליגע פאר לופט און געגען גאז שוץ אין ראטען פערבאנד האט בעשטימט צו געבען דעם טיטול פון קורצכוואליעדיגען מייסטער די אלע אמאטארען וועלכע וועלען דערגרייכען די גוטליכסטע רעזולטאטען ביים פערשטענדיגען זיך אויף ווייטע מרחקים. למשל: אזא טיטול וועט בעקומען יענער וואס וועט בעווייזען צו פערשטענדיגען זיך ראדיא טעלעפאניש אדער ראדיא טעלעגראפיש מיט די סאוויעטישע פראווינצען א. ד. גל. מיט אלע קאנטינענטען.

כד צו ווערען א קורץ כוואליעדיגער מייסטער מוז מען פערבינדען א ראדיא טעלעגראפישע צוזיכטונג - קאמוניקאציע מיט אלע קאנטינענטען רגל. האבען אונטער זיך א 5-יעהריגע ארבייט און ערפאהרונגען אויפן דאזיגען געביט. די מייסטערס וועלען בעקומען אויסצייכענונגען און אויך דאס רעכט פון ארויסשיקען ספעציעלע ק. ס. ל. קארטעס אויף וועלכע עס זענען אויגעצייכנט די ארויסרוף אותיות פון זייערע סטאציעס.

ביים היינטיגען טאג זענען אין ראטען פערבאנד שוין פארהאן העכער 600 קורצכוואליעדיגע אמאטארען סטאציעס.

בערג קאמוניקאציע מיט דער הילף פון קורצע כוואליעס.

פון יאהר 1926 האלט די איטאליענישע וויסענשאפט אין איין דורכפירען פארשונגען ווי אזוי צו קאנען בעקומען מיטיא קורצע כוואליעס אויף די בערג. דער 1טער עקספערימענט פון דראטלאזער קאמוניקאציע איז דורכגעפיהרט געווארען צווישען מארקא און דעם שפיץ בארג מאנטע ראזא, וואס האט א הויך פון 3.600 מעטער. פון 1930 אן איז שוין פארהאן א רעגולערע קאמוניקאציע אויף 3 מעטערדיגע קורצע כוואליעס אין די הויכע אלפען אבער נישט אלע טעכנישע שוועריגקייטען זענען שוין בעזיגט געווארען, דאך האט מען לעצטענס אויסגעשטעלט א פלאן אויפצושטעלען אויף די אלפען אין א סך ערטער סיי אויפגיב סטאציעס און סיי אויפנאהם סטאציעס. אין א טייל ערטער זאלען אויך זיין ראדיא אפאראטען וואס מען זאל זיי קאנען איבערטראגען אזויגס, וואס נוצט זעהר די כל'ערליי טוריסטען ביי זייערע שווערע אויספלוגען.

דאס אויפשטעלען די דאזיגע נעץ זאל איבערנעמען א ראדיא געזעלשאפט בשותפות מיט א טעלעפאן געזעלשאפט.

Dr.
Wołkowyski
ציגעל-גאס 11, טעל. 238-02
ספעצ. פאר טריפער, סיפיליס און הויט-קראנקה
בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע
נעמט אן פון 8—11 בייטאג און 4—9 אווענד

ZACHĘTA
זגערזשער 26
היינט און פאלג. טעג!
גרויסע פרעמיערע!
KAPITAN BLOOD
פילם פול מיט עמאציעס!
קאמף מיט פיראטען-שיפען
אויסערדעם:
קלאנג-צוגאבען.
אנהויב 4 נ"מ, שבת און זונטאג—12 בייט.

קאמוניקאט פון דער וואיעוואודסטווע

אין צוזאַמענהאַנג מיט די נאָטיצען. וועלכע האָבען זיך באַוויזען אין דער לאָדזשער פּרעסע דעם 15. ד. ח. וועגען בויען אַ מלוכה'שען בנין אויף פּלאַץ דאָמבראָווסקי, ערקלערט דער לאָדזשער וואָיעוואָדע-אַמט, אַז קיין פּלאַן וועגען בויען דעם בנין איז אין אינערן-מיניסטעריום נישט איבערגעשיקט געוואָרען און עס קען דעריבער קיין רייד נישט זיין וועגען בעזעצען אין דעם בנין אַמטען, אַ חוץ דעם איז דער פּלאַץ וועגען וועלכען עס ווערט גערעדט אין די נאָטיצען נישט אָפּגעקויפט געוואָרען דורך דעם פינאַנץ אַמט.

ווער ווייסט?

עס איז פערפאַלען געוואָרען אַ 15-יעהריג מיידעל

דעם 10-טען ד. ח. איז אַרויס פון דערהיים און נישט צוריקגעקומען די 15-יעהריגע גיטעל ליפשיץ פון סטאַלין, ריגעק 9. דאָס מיידעל איז פון מיטעלער וואוקס, דונקעל בלאָנד, אַ רונדיג פּנים, דונקעלע אויגען, שוואַרצע ברעמען, נאָרמאַלע נאָז און מויל. אָנגעטון אין אַ גרויען מאַנטעל, גראַנאַט קליידעל, שוואַרצע שיך און זאָקען.

ווער עס ווייסט עפּעס וועגען מיידעל, ווערט געבעטען מיטצוטיילען דעם נאָהענטסטען פּאָליציי-פּאָסטען.

Dr. med. L. Berman
צעגעלניאַנאַ 15 טעל. 149-07
ספּעציעל-אַרצט פאַר מענער · שוועכע-בעהאַנדלונג אין סעקסועלע בעראַטונג
נעמט אָן פון 8—11 און פון 4—8 אָוונט.
זונטאַג פון 9—1 פאַרמיטאַג
פאַר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פּרייזען

קאָנפערענץ אין דער לאַנד־ווירטשאַפטס-קאַמער

(א) אין דער לאַנדווירטשאַפטס-קאַמער (פּיעטריקאָווער 96) איז אונטער'ן פאָרזיץ פון ד״ר. קאָוואַטשאַק, ביים אַנטייל פון פאָרשטעהער פון לאַנדווירטשאַפט-אָרגאַניזאַציעס, קצבים, אינטענדענטור פון מלוכה-מאַכט און קאָאָפּעראַטיווע אָרגאַניזאַציעס, פאָרגעקומען אַ בעראַטונג פון די פערשטענדיגונגס-קאָמיסיעס.

אויף דער דאָזיגער זיצונג זענען בעשטעלט געוואָרען די ליסטעס פון קאַנדידאַטען: אין די וואַהל-קוריעס צום ראַט פון דער בירזשע און אויף די וואַהלען פון די קאָנטראָל-קאָמיסיעס, בירזשע-קאָמיסיע, ריכטער-קאָמיסיע א. ד. גל.

די בעשלאָסענע ליסטע פון קאַנדידאַטען צו דעם ראַט פון דער פלייש בירזשע וועט צווישען געגעבען ווערען די מיטגלידער פון דער בירזשע ביז'ן 24. ד. ח. ד. ה. אַ וואָך פאַר'ן טערמין פון דער וואַהל פערזאַמלונג פון די מיטגלידער פון בירזשע, די דאָזיגע זיצונג איז בעשטימט אויפ'ן 31. ד. ח.

צוזאַמענשטויס פון צוויי טאַקסובקעס

(א) אויף רוג פּיעטריקאָווער און טראַוגוטאַ איז נעכטען פאָרגעקומען אַ צוזאַמענשטויס פון טאַקסובקעס. איין טאַקסובקע איז געפיהרט געוואָרען דורך דעם שאָפער וויטאָלד קאָניעוסקי (ציגעלגאַס 46), די צווייטע טאַקסובקע איז געפיהרט געוואָרען דורך דעם שאָפער לעאָן קוטשינסקי (זגיערזש, פּיעטריקאָווער 45).

בעת דעם צוזאַמענשטויס איז ערנסט פערוואונדעט געוואָרען דער פּאַסאַזשיר, וועלכער האָט זיך געפינען אין איינער פון די טאַקסובקעס, אַ געוויסער יוליוש אַש (ודאָובאָרטשיקוב 5).

דעם פערוואונדעטען האָט ערטיילט הילף די פּאָגאָטאָוויע. די פּאָליציי האָט צונעצויגען צו פעראַנטוואָרטליכקייט די שאָפערען.

דער סלאַיק קאָנפיטורעס איז שולדיג...

(א) דעם 5 סעפּטעמבער פ. י. האָט מען אַדורכגעפיהרט אַ גרויסע גנבה אין דער וואוינונג פון אַ געוויסען בעהם (דאָמבראָווסקי-פּלאַץ 2). מען האָט דאָרט אַרויסגעשלעפּט פערשידענע פּוטערס א. א. מלבושים און חפצים פאַר אַנ'ערך 4,000 זלאָטעס.

„מעשה-שטן" האָט אָבער דער בעקאַנטער גנב טעאָדאָר וואָזשניאַק (פּושעמיסלאַווא 35) איבערגעלאָזט דעם אָפּדרוק פון זיינעם אַ פינגער אויף אַ סלאָיק מיט קאָנפיטורען. און —

נעכטען האָט איהם דאָס קרייז-געריכט פערמשפּט אויף 5 יאָהר טורמע.

ס'האָט זיך אַרויסגעשרויפט...

(א) אַ געוויסע אסתר ראַטענבערג (זאַוואַדזקאַ 6) האָט געמאַלדען אין דער פּאָליציי, אַז איינער משה-וואָלף אָפּאָטאָווסקי פון קיליגסקיעגאָ 25 האָט זיך צוגעאייגענט 72 טייערע שרויפען אין דעם ווערט פון 1,000 זלאָטעס, פּאָליציי האָט פעראָרדענט אַנ'אויספאָרשונג.

פּלוצים געשטאָרבען

אין דער צוקערניע „קאַרלאַ" (פּיעטריק. 87) איז פּלוצים געשטאָרבען אַ גאַסט, אַ געוויסער הוגאָ ליכט (פּאָדלעשנאַ).

דער אַרויסגערופענער דאָקטאָר האָט פעסטגעשטעלט דעם טויט פון אַ האַרץ-שלאַג.

אַ שרפה

(א) אויף נאָוואָמיעיסקאַ 26 איז אויסגעבראָכען אַ שרפה אין דער וואוינונג פון פּאַפּערזילבערן, פון אַנ'אויוען-רעהר האָט זיך אָנגעכאַפּט אַ הילצערן ווענטעל און דערנאָך—דאָס מעבעל, די אָנגעקומענע פייערלעשער האָבען די שרפה תיכף איינגעלאָשען.

Każdy, kto ma pracę i zarabia, powinien pomóc bezrobotnym.
Konto PKO Nr. 70.200
Pomoc Zimowa

אויסבעסערונג

אין שייכות מיט דער נאָטיץ אין אונזער צייטונג „א' מען פערקירצט זיך די יאָהרען", טיילט מען אונז מיט אז פּרל. צפּורה ווייצמאַן האָט בעקומען נישט 6 חדשים טורמע, נאָר 1 חודש, אָפּלעגנדיג די שטראָף אויף 2 יאָהר.

שווער פערטשאַדעט

(א) נעכטען ביינאַכט זענען מחמת אַ שלעכט צוגעמאַכטען אויווען שווער פערטשאַדעט געוואָרען אויף פּעטריקאָווער 53: דער 61-יעהריגער אליהו פערנבאַך, די 32-יעהריגע האַנקאַ, די 35-יעהריגע פעלאַ און די 23-יעהריגע רויזע פערנבאַך.

אינדערפריה האָט מען געטראָפען פערחלשטע און פּאָגאָטאָוויע האָט זיי קוים אָפּגעמינטערט.

זיך געסם'ט

(ז) אויף מיצקיעוויטשאַ 11 האָט זיך נעכטען געסם'ט דער 24-יעהריגער הענעך ווינבערג. פּאָגאָטאָוויע האָט איהם ערטיילט ערשטע הילף.

דאָרפישע נקמה

(א) אינ'ם דאָרף לושטשקאָוו, קאַלישער קרייז האָט דער פּאַראָבעק יוזעף דאַסטשאַל פון אַ בעהעלטעניש געשאָסען אויף דעם 27-יעהריגען אַדאַם באַראַווי פון אָפּאָטאָבעק, וועלכער האָט ביי איהם „אויסקאָנקורירט" זיין כלה. אין אַ שווערען צושטאַנד האָט מען דעם פערוואונדעטען אָפּגעפיהרט אין שפּיטאַל.

ציהונג פון מלוכה-לאָטעריע

4-טע קלאַס — 11-טער טאָג

50.000 zł. — 177374
10.000 zł. — 33058 191873
5.000 zł. — 82984
2.000 zł. — 9938 36863 41327 44591 74316 85775 88138 88780 145185 168909 172117
1.000 zł. — 22382 32163 35106 53669 62236 68242 72496 82732 86198 96913 98041 100474 109589 124237 136322 138550 142424 163822 171024 172315 188124

WYgrane po 200 złotych

233 342 73 827 991 1215 344 80 494 580 603 54 2394 438 602 51 700 16 20 74 827 3039 96 162 231 413 669 80 831 942 4024 67 91 116 267 335 37 443 577 682 836 5155 221 307 55 589 97 624 802 917 53 70 6080 233 86 393 442 89 730 73 964 83 7402 31 39 93 731 40 8034 40 252 3 63 5 310 12 691 723 848 85 991 9021 98 144 86 219 58 479 575 804 907

10001 65 180 444 579 654 716 18 833 59 11063 105 25 380 500 8 647 723 4 925 38 72 12175 79 221 50 403 732 5 875 13066 83 669 775 812 14 14035 52 326 435 74 635 92 727 34 880 15059 135 231 515 880 16013 126 324 421 612 23 40 809 908 17302 409 662 90 718 850 18105 36 213 394 444 559 795 857 19009 164 223 388 623 742 955 65.

20598 725 93 965 95 21053 247 926 58 83 88 22052 76 282 436 90 531 57 90 23305 590 881 918 43 24225 391 429 68 523 665 8 717 41 78 872 25265 311 411 72 662 771 26064 363 759 27103 260 322 29 531 824 89 28174 228 37 315 24 533 89 706 49 89 864 82 938 29233 303 85 546 688 806 988.

30362 496 6 70 806 60 31081 149 234 8 62 600 48 32411 731 871 960 33075 216 21 573 800 38 53 969 34009 57 104 42 241 66 85 95 370 687 817 961 35376 472 93 540 81 613 746 912 14 68 36092 205 437 692 876 947 37158 231 35 347 424 618 751 2 834 925 38121 66 202 438 55 684 812 965 39039 348 638 71 709 891 940 65.

40203 349 544 743 813 19 82 41016 88 395 503 632 90 701 853 42047 102 5 735 812 43001 386 91 639 75 84 797 934 5 44011 146 567 890 994 45077 103 78 319 434 58 575 90 889 46070 3 156 84 314 458 565 758 834 902 47347 414 28 545 85 719 92 939 84 48021 191 209 547 50 731 831 991 49051 510 65 769 967.

50124 6 98 271 346 624 734 961 51200 378 410 526 765 825 53 52055 161 330 56 462 572 778 876 465 53183 410 17 580 671 724 880 54015 180 234 323 485 579 652 6 797 862 910 55159 427 620 78 91 938 56052 9 106 346 543 93 600 705 914 57085 174 270 487 625 842 914 70 58041 68 215 326 694 763 896 59333 67 77 563 680 2 91 700.

60027 [illegible] 156 3 264 6 612 46 856 96 936 52 8 61342 52 82 884 915 34 57 67 62079 155 94 234 347 414 510 606 63110 801 47 690 50 138 507 696 876 65048 167 98 235 327 863 66184 98 340 432 572 685 733 897 955 75 67034 553 702 83 848 68038 69 578 93 684 748 73 69244 415 540 2 72 609 719 65 902.

70016 24 152 83 329 506 71179 88 303 427 67 548 55 719 46 94 849 72299 320 416 645 9 73079 86 235 322 551 729 829 74205 38 60 490 693 716 65 972 75107 64 94 329 831 946 89 92 76340 85 91 468 72 583 628 64 77179 90 534 76 814 78040 105 364 79135 55 398 703 840 87 968.

80083 115 35 459 77 514 31 662 732 75 81172 228 473 513 30 612 28 749 55 809 97 82073 101 35 251 305 480 598 658 731 828 834 978 83125 58 237 401 536 722 864 84285 481 768 905 85123 263 595 637 723 86037 80 143 358 599 669 800 900 87095 397 405 76 503 63 652 772 923 60 88007 144 237 310 63 454 662 85 714 21 34 937 89006 77 329 452 576 703 807 50 925 44.

90032 242 536 48 9 63 769 87 936 46 68 91116 574 626 759 856 92109 201 13 39 510 17 635 774 91 854 75 93376 415 685 94484 558 666 731 898 95073 85 125 65 284 5 389 443 640 77 729 96027 53 6 165 384 609 32 90 751 815 68 947 97173 289 365 594 687 796 906 98228 334 88 96 534 62 663 7 743 890 99302 3 620.

100155 70 88 236 57 93 723 7 58 76 830 901 72 101182 424 67 968 102047 44 137 60 258 93 541 92 756 829 103047 103 263 357 8 79 425 50 514 629 908 104087 169 254 324 612 791 973 105084 144 9 99 210 81 367 400 827 89 922 76 106121 81 282 589 787 812 935 61 107057 116 77 261 344 438 826 108033 295 303 665 702 15 17 19 27 802 998 109126 385 91 483 571 751 75 972

110027 155 297 453 85 587 619 76 111156 205 456 92 619 701 835 7 910 112085 278 370 442 536 52 664 804 932 113037 176 249 307 420 726 815 114047 176 321 8 676 88 793 913 33 914 115039 41 109 74 228 478 96 504 21 61 83 490 116025 255 373 412 27 505 75 771 843 63 117012 92 222 312 454 511 737 810 77 118046 367 649 767 813 119119 202 363 468 600 924.

120083 90 123 281 91 498 637 53 911 738 93 911 121296 462 69 540 936 122115 615 715 23 33 957 123127 87 340 44 463 605 69 894 939 124040 102 12 97 285 384 625 870 125060 169 565 775 872 126022 213 660 807 127017 40 80 332 64 439 535 98 618 99 910 41 128218 337 72 476 511 625 68 69 852 54 88 129036 486 637 67 735 875 947 74 91.

130248 500 14 935 131059 80 114 39 57 247 97 793 946 76 132111 203 57 734 133008 23 56 84 110 347 519 621 42 712 15 64 828 32 48 929 134186 380 563 607 93 730 82 814 135048 104 77 421 504 748 75 853 987 136128 303 58 577 87 628 30 44 137054 142 308 428 44 512 685 843 969 138019 129 61 239 78 401 604 721 58 94 139070 72 113 366 423 74 610 20 61 754 893 932.

140014 35 57 85 90 247 331 49 78 469 686 832 14108 328 475 518 631 941 142008 59 124 603 757 78 834 72 991 143275 413 98 522 63 789 144103 36 295 379 718 973 145052 149 76 432 47 676 146080 91 200 4 10 707 40 516 633 713 60 915 88 142077 104 268 93 590 710 27 148019 170 277 78 472 660 806 73 149099 283 406 84 615 883.

150008 372 525 60 613 733 45 151044 68 86 205 442 887 152281 305 29 529 829 58 934 46 153269 340 547 618 56 822 918 93 154667 775 957 155195 207 37 43 88 411 521 611 97 707 814 900 156384 127 352 63 404 528 67 74 633 157074 186 314 403 667 700 46 817 36 41 44 64 68 158074 95 543 650 840 51 159057 128 63 412 92 578 647 81 731 851 942 55.

160073 303 40 90 427 567 623 817 19 33 909 161169 220 51 78 439 587 863 89 162131 44 55 226 377 424 163321 94 612 92 700 94 841 164215 52 455 504 25 634 862 956 165149 255 70 301 519 608 34 727 805 975 166074 133 478 538 73 694 167070 80 101 233 510 632 41 780 85 824 951 168099 170 210 449 584 869 169021 227 48 362 644 779 87 911

170065 174 381 554 608 20 773 873 94 981 96 171039 133 58 381 442 44 591 944 69 172311 59 405 41 517 690 927 173029 33 59 111 16 25 388 651 69 756 95 825 991 94 174003 106 58 253 737 854 902 175212 37 79 90 422 81 513 76 604 6 914 176009 176 223 70 317 741 177010 244 62 458 520 46 76 96 178056 369 438 513 179477 835.

180007 175 294 325 62 468 604 181076 114 65 262 595 182206 494 689 728 53 942 183116 17 234 470 606 790 936 184153 698 185035 49 89 142 49 213 22 330 79 442 508 613 96 725 60 62 78 99 832 926 186002 171 357 413 19 36 522 3069 678 709 867 961 187053 179 334 458 545 632 732 89 188161 219 430 583 719 24 67 823 82 962 189000 78 206 97 317 98 543 615 930 34.

190082 211 21 23 388 459 524 818 66 904 191020 111 346 526 788 92 920 192015 23 54 298 336 710 851 57 193204 15 51 53 490 632 772 194020 44 65 277 82 730 809 82 945 70

CIĄGNIENIE DRUGIE

Wygrane po 200 złotych

93 103 31 494 514 1212 334 2011 150 73 527 54 859 75 3044 182 830 4545 660 794 815 5057 93 486 532 782 93 6366 536 718 7042 299 459 647 791 972 8557 988 95 9271 98 574.

10033 499 615 770 99 11173 545 843 12087 721 13038 171 202 362 400 833 48 935 14217 468 507 931 56 15006 220 734 16365 439 705 17283 339 404 75 781 18246 478 523 804 58 93 19225 486 648

20429 539 21579 659 830 57 916 51 22006 241 414 78 757 23013 130 83 646 709 886 24457 620 921 25348 76 98 456 83 511 611 714 32 63 76 832 65 26006 105 679 830 27041 228 89 318 479 584 642 66 831 28474 927 29160 365 529

30644 72 73 81 31556 99 706 55 968 32284 361 560 33439 718 34235 83 326 562 894 35132 245 82 534 799 36038 114 573 615 19 726 99 966 37094 442 652 967 38152 588 788 833 906 39060 423 72 634 45 772 989

40058 138 311 405 591 818 41057 101 428 645 866 42208 446 506 714 43213 44 960 44108 408 29 92 704 23 935 45522 46008 22 232 923 48146 418 49455 575 818.

5010 73 666 943 51587 664 752 63 938 52290 338 452 742 48 858 961 53129 281 503 663 805 54250 300 25 558 55056 136 311 33 577 770 56022 215 327 915 57074 744 45 82 58011 80 251 661 86 58 59049 103 443 76 636 40 730 904

60023 737 969 61222 35 308 749 809 57 965 62327 611 63056 114 387 469 785 900 64103 74 248 407 585 679 728 843 65072 132 81 272 419 35 687 974 66158 311 22 522 681 771 67452 570 68237 427 93 791 902 95 69021 35 467.

70278 306 75 427 611 755 800 71251 629 72460 524 660 68 86 944 73111 97 285 697 719 941 74485 75097 344 486 584 874 951 76143 364 629 720 77057 78022 417 555 713 836 995 79039 178 89 307 785.

80020 78 209 47 392 403 19 620 851 81123 681 740 62 924 30 32 82209 375 870 83091 415 636 84163 261 68 90 449 523 685 85031 89 420 572 86303 17 402 13 40 784 97 896 907 79 87000 189 491 504 52 758 74 88359 415 933 97 89152 93 323 414 651 754 90186 584 744 74 91027 208 583 811 953 92092 920 93646 827 94647 766 95353 54 907 83 96048 103 66 211 94 588 634 754 97633 804 976 98478 511 70 758 809 99428 933

100021 103 101031 40 355 58 521 37 717 946 102231 470 526 103011 27 37 603 813 104078 841 105211 714 106205 10 321 542 660 822 107399 622 108017 327 604 07 28 935 109455 833 903.

110269 392 532 74 633 111056 108 308 37 62 587 699 8904 112185 458 670 113474 714 843 114111 366 508 897 115681 116006 268 804 58 71 117287 553 828 942 118528 36 820 119013 154 225 27 62 489 779.

120135 344 465 735 121035 142 316 919 122554 667 83 703 123672 708 124200 442 63 125167 229 368 538 126543 708 26 829 127365 69 405 94 680 709 128531 46 129122 467 616 841.

130165 66 357 99 888 942 131104 229 346 832 132023 401 813 133395 815 56 134658 73 135221 46 448 92 531 857 957 136088 526 137289 531 727 76 877 933 79 138538 810 139360 646 66 89 99 843 947.

140167 219 409 141172 200 487 776 142131 410 605 143001 67 643 90 144231 532 69 89 654 70 763 145076 261 321 436 647 146294 540 147064 128 40 414 680 719 55 148025 34 209 800 16 95 057 149074 83 92 416 23 544 879 915 52.

150047 466 98 564 68 728 151120 54 90 152074 236 67 76 556 681 153006 313 726 834 154272 155337 636 890 156150 330 810 157476 827 158402 826 997 159070 573 674 836 932.

160117 49 66 335 476 738 161077 118 497 695 710 162928 163051 575 964 164449 568 773 918 165026 95 420 903 166050 504 642 811 12 993 167012 57 128 80 281 405 68 674 95 775 168233 371 410 70 79 96 551 827 169133 36 55 576 619 705 74

170332 833 171337 172120 567 93 701 870 91 173086 134 417 643 174018 110 90 97 369 558 87 810 175252 692 778 842 176016 430 53 872 968 177046 203 07 323 466 178013 135 486 179541 856.

180164 610 12 181093 803 76 182129 183645 184007 506 714 864 185016 970 186250 307 468 691 857 187788 823 74 188295 339 88 418 843 86 984 189085 946.

190147 247 93 608 80 191246 367 471 518 721 26 900 14 192045 98 483 802 31 96 193283 353 443 537 73 674 771 194192 325 539 673 783 869.

CIĄGNIENIE TRZECIE

25.000 zł. — 54442
75.000 zł. — 184653
10.000 zł. — 187111
5.000 zł. — 105346 174918
2.000 zł. — 4284 26099 29719 30594 45156 48455 76695 86761 94005 95901 109114 116901 131390 132866 150428 182131 183903
1.000 zł. — 5672 6924 10446 12966 27381 32560 35886 44176 46201 62845 66261 78559 80266 90978 93382 119762 159450 167093 176439 177190 183514 190 51 193195

Wygrane po 200 złotych

64 163 461 652 816 903 2092 176 577 792 918 35 79 3181 286 391 450 580 625 73 4403 5122 28 261 466 99 574 95 601 6176 222 496 560 92 947 7476 8068 134 55 349 495 571 674 901 9145 740.

10092 164 521 11032 213 306 461 637 44 12215 446 777 842 13646 864 14437 514 607 21 821 15041 93 228 666 998 16645 82 732 864 17160 276 342 18002 97 168 323 796 957 19204 327 930.

20099 490 622 21126 225 26 86 347 22077 125 406 508 36 637 748 867 935 50 69 23146 241 302 99 613 24913 18 25124 278 97 26050 168 628 27671 28144 250 680 762 870 29480.

30491 878 913 52 31058 109 93 323 44 437 657 32149 740 803 33031 390 492 828 988 34026 136 314 553 69 715 35244 439 683 824 966 36076 242 7 6472 703 29 37510 69 604 990 38102 534 748 39263 944.

40034 69 551 763 841 974 41181 430 511 39 42651 214 300 43213 641 44043 165 70 212 87 509 45011 39 74 94 198 334 531 871 78 46135 283 729 919 47118 449 634 48201 617 716 913 49107 738 831.

50089 408 51052 83 275 90 412 81 892 52024 286 560 656 59 530004 39 506 929 54091 97 260 447 55064 253 499 468 555 70 56397 717 58216 310 582 94 710 871 969 59473 502.

60173 97 456 500 74 692 61118 83 346 736 825 62033 104 833 63084 128 831 64256 931 46 58 65130 47 265 362 565 776 920 66148 910 64 67585 923 68230 300 985 69458 900 79.

70389 502 720 47 71020 215 347 466 824 72198 662 793 936 73154 292 673 994 74324 593 748 75240 77 301 76190 248 845 95 77210 78 380 689 78009 28 659 711 88 886 79454 537 78 730 815.

80037 155 95 253 56 363 465 550 89 949 81144 88 250 97 643 742 853 82063 743 965 83035 427 92 514 84191 398 436 814 983 85651 701 05 48 962 86020 480 604 87173 330 31 88484 675 91 99 89255 479 939.

90110 48 645 865 91084 539 92084 86 344 514 881 94255 308 471 668 983 95023 553 97 718 841 959 93 96154 411 607 23 802 919 97098 302 533 674 98440 526 631 775 848 99215 342 604 95 792

100022 182 276 318 477 97 620 890 101005 393 514 727 102043 75 92 271 103128 322 434 577 104054 75 457 613 735 54 864 105653 169 229 309 106062 193 314 18 437 582 717 41 51 107131 34 281 303 61 564 108026 43 56 57 440 754 109167 331 627 757

110043 162 994 111121 112126 211 412 113237 422 710 921 114129 53 483 692 115207 382 712 943 52 116389 677 117044 94 171 378 410 84 591 652 840 118055 138 213 698 715 119764 807 946

120000 69 74 392 648 121434 77 768 917 122094 307 443 556 646 734 123115 286 417 124358 536 125250 965 69 126029 292 645 56 393 127308 814 128085 298 684 718 129018 145 435 820 910 23.

130805 131190 420 557 88 893 132021 138 366 411 20 133358 134006 65 363 135012 146 47 240 52 57 93 322 691 136135 86 436 708 42 841 947 137021 759 138250 83 485 521 749 964 139082 585 618 865 87 945

140129 242 666 823 89 141075 90 399 437 613 775 966 142023 86 859 143038 145 209 326 503 673 814 910 28 144167 758 827 145207 338 613 789 933 146174 232 474 147032 334 66 527 39 915 148338 86 497 916 58 149418 761 810

150258 396 506 769 151163 327 477 579 745 85 98 981 152089 337 89 647 73 722 890 98 945 153299 318 58 604 960 154294 332 535 720 155099 338 696 878 99 156729 157007 104 517 57 59 909 158535 88 159020 86 297 480 639

160436 620 161332 667 857 162078 163195 570 640 81 802 164192 358 86 778 883 165124 327 40 429 39 603 166008 421 73 534 991 167110 216 54 652 795 949 168258 68 372 480 569 614 80 773 853 64 169098 743.

170140 46 93 212 402 698 717 820 919 171050 239 310 418 172546 855 64 82 173070 241 336 633 805 174024 198 238 525 785 175199 544 176528 643 912 177202 18 24 396 418 87 178295 328 91 489 508 709 937 69 179027 391

180015 306 524 48 69 615 65 181208 36 562 80 842 59 968 182263 303 744 183193 546 834 184005 435 544 935 185094 468 632 812 82 186737 829 99 973 93 187548 931 53 188005 129 677 961 189147 80 99 405 765 889

190088 343 924 88 191163 76 661 192105 587 678 784 193258 589 646 194006 136 374 803

אייזערנע רוכט פון פאָרטשריט

די געוואוינהייט איז די צווייטע נאַטור פון מענש. אָבער גוט איז צו וויסן אַז דאָס אָפּגעוואוינען זיך איז די דריטע נאַטור פון מענש צי דער פאָרשריט צווינגט אונז נישט אַפּטמאָל צו אַ סך אָפּגעוואוינהייטן? מיר זענען צוגעוואוינט געווען צו אַ רויכערנדיגען נאַפט — היינט ברענט מען עלעקטער ליכט. מיר האָבן געשריבן מיט געגנזענע פעדערן — היינט טראָגן מיר אין דער טאַש אַ פּרעכטיגע אייביגע פעדער און אַזוי ווייטער און אַזוי ווייטער. לאָמיר צום ביישפּיל נעהמען אַזאַ פּערשפּריים געביט ווי דאָס רויכערן פּאַפּיראָסן, און ס'זענען דאָך דאָ נאָך רויכערער, וועלכע האָבן נישט געלענקט קיין אויפמערקזאַמקייט אַז די ענטוויקלונג אויף דעם געביט. און דאָס איז דער פּראָדוקט פון פאָרטשריט: דער פּאַפּיראָס און די 4 וואַשקאָווע גילזען „אַסמאַן".

די גילזן „אַסמאַן" איז דער לעצטער אויסדרוק פון דער טעכניק פון דער גילזען-אינדוסטריע.

פאַר 13 זל. 10 גראָשען מיט אַ פּאָפּולער-רען צוג קיין זאַקאָפּאַנע און צוריק

די ליגע צו אונטערשטיצען די טוריסטיק אָרדנט איין אַ 3-טאָגיגען אויספלוג קיין זאַקאָפּאַנע מיט אַ ספּעציעלען פּאָפּולערען צוג, וועלכער גייט אָפּ פון דער לאָדזער פאַבריקס - סטאַציע דעם 30 יאַנואַר 11 מיט 42 מינוט אין אָוונט און קומט קיין זאַקאָפּאַנע דעם 31 יאַנואַר 10 מיט 22 מינוט פריה, צוריק פון זאַקאָפּאַנע גייט דער צוג דעם 2-טען פעברואַר 11 מיט 24 מינוט און קומט קיין לאָדז דעם 3 פעברואַר 8 פריה.

דער אָפּצאָהל פאַר אַ בילעט אין ביידע זייטען איז וואָגאָנעס פון 3-טער קלאַס 13 זל 10 גראָשען, יעדער פּאַסאַזשיר וועט האָבן אַ נומערירטען פּלאַץ.

בילעטען צו בעקומען אין „אָרביס" און „וואַגאָן-לי-קוק". די צאָהל ערטער איז בעגרענעצט.

1-טע רעטשניצע

מיט שטענדיגע בעטען

פאַר כירורגיע פון ציינער, קיהן=באַקען און יאסלעס

פון Dr. med.

Sadokierski

פּיעטריקאָווער 56, טעל. 129-77.

עמפּפאַנגס-שעה'ן פון 9 פריה ביז 12 בייטאָג.

אַ קאָנצערט און אַ בילדער-ליציטאַציע

לטובת דער ווינטער-הילף

(א) אין זאַל פון שטאָט-ראַט איז נערסטען פאָרגעקומען אַ פערזאַמלונג אונטערן פאָרזיץ פון פּילק, פּאַנעל, געווידמעט דער פראַגע פון שטעלן נאָך מיטלען לטובת דער ווינטער-הילף פאַר די אָרימסטע און אַרבייטסלאָזע.

עס איז מיטגעטיילט געוואָרען, אַז זונטאָג דעם 24. ד. ח. 4 נאָך מיטאָג וועט לטובת דער אַקציע פאָרקומען אין פילהאַרמאָניע אַ קאָנצערט אויף 2 קלאַווירען פון די שוועסטער אדא און האַלינאַ נוימאַן, און אַז דער בעריהמטער קינסטלער אַרטור שיק האָט געשענקט עטליכע בילדער פאַר דעם צוועק, וועלכע וועלען צוזאַמען מיט בילדער פון נאָך קינסטלער ליציטירט ווערען.

ראַדיאָ-פּראָגראַם

דאָנערשטאָג, דעם 21 יאַנואַר.

6.33 — גימנאַסטיק. 6.50 — מוזיק (פּליטען). 7.15 — מאָרגען-ידיעות. 7.35 — מוזיק (פּליטען). 8 — אויידיציע פאַר שיקען. 11.30 — מוזיק. פריה-מאָרגען פאַר שול-קינדער. 11.57 — צייט-סיגנאַל. 12.03 — מוזיק. 12.40 מיטאָג-ידיעות. 12.50 — קאָנצערט אויף פּערלאָנג. 2.57 — קאָרזער בערזע. 3 — ווירטשאַפטליכע ידיעות. 3.15 — „פּערגעסענע שלאַגערס". 3.25 — „אָרבים רשרט"... 3.28 — רעקלאַמע קאָנצערט. 3.40 — טעכנישע נייעס. 4 — פּליטען. 4.30 — פאַר קינדער. 4.35 — „פּערגעסענע לידער" (פון אַ לאָדזער אַרבייטער כאָר). 5 — רעפּעראַט. 5.15 — קאָנצערט. 5.50 — „בוך און וויסען". 6 — אַקטועלער שמועס. — שנירקאַ מתיקאַט (פון קראָקאָ). 6.13 באַזאַרט ידיעות. 6.20 — „אונזערע לידער" (פּליטען). 6.35 — ווירטשאַפטליכע ידיעות. 6.50 — אַקטועלער שמועס. 7 — הערשפּיל. 7.45 — קאָנצערט. 8.30 — פעליעטאָן. 8.45 — אָווענד-ידיעות. 8.55 — אַקטועלער שמועס. 9 — אויידיציע. 9.45 — טאַנץ-מוזיק (פון לעמבערג).

לודוויג סאלסקי עהרען-דירעקטאָר פון שטאָטישען טעאַטער

נעכטיגע פייערליכע פאָרשטעלונג אין שטאָטישען טעאַטער

נעכטען איז אין שטאָטישען טעאַטער פאָרגעקומען אַ פייערליכע פאָרשטעלונג, אויף וועלכער די שטאָט-פערוואַלטונג האָט בעשאָנקען דעם בעקאַנטען פּוילישען אַרטיסט לודוויק סאַלסקי מיטן טיטול „עהרען=דירעקטאָר פון שטאָטישען טעאַטער אין לאָדז".

צו דער פייערונג איז געקומען דער לאָדזער וואָיעוואָדע ה' האוקע-נאָוואַק, פּרעזידענט גראָדלעווסקי, וויצע-פּרעזידענט פּאַנטשעק און אַ ריי אָנגעזעהענע פּערזענליכקייטען.

צווישען דריטען און פירטען אַקט פון „פּריד ריך דעם גרויסען" איז סאַלסקען איבערגעגעבען געוואָרען דער עהרען-דיפּלאָם. דערביי איז דער גרויסער אַרטיסט בעגריסט געוואָרען דורך דעם וואָיעוואָדע, פּרעזידענט גראָדלעווסקי. רעד. יאַגאָשעווסקי אין נאָמען פון דער גאַנצער לאָדזער פּרעסע, דיר. וואָראָטשינסקי, אַרטיסט טאַטאַרקעוויטש אין נאָמען פון די אַרטיסטען פון שטאָטישען טעאַטער, פון אַ פאָרשטעהער פון פּאָפּולערני-טעאַטער א.א.

סאַלסקי האָט געדאַנקט פאַר די בעגריסונגען, ער האָט בעקומען פיל בלומען און מתנות.

פון די פּוילישע טעאַטערס

אין שטאָטישען טעאַטער ווערט היינט 8.30 אָווענד געשפּילט „נאַך די גראַנד האָטעל".

— אין טעאַטער פּאָלסקי ווערט היינט 8.30 אָווענד געשפּילט „טשאַרויאַנצי בלאַפּיעץ". אין פּראָבען „בונט די דאַמן פּאַפּראָווטשים".

— אין „פּאָפּולאַרני" היינט 8.30 אָווענד — „איך טשוואַראַ".

טעאַטער, מוזיק און פערוויילונג

(קאָמוניקאַטען)

היינט—אויפטריט פון דאָראַ קאַלינובנאַ אין פילהאַרמאָניע

ווי ס'איז געווען פּאָראַויסגעזעהן האָט דער צווייטער אויפטריט פון דער קאַלינובנאַ, וועלכער וועט פאָרקומען היינט דעם 21 יאַנואַר אין פילהאַרמאָניע, דערוועקט אַ גרויסע פּעראינטערעסירונג.

די אויפטריטען פון קאַלינובנאַ אין לאָנדאָן און אָקספאָרד האָבן געבראַכט גרויס כבוד דער אַרטיסטקע, וועלכע האָט געהאַט אַן אומגעהויערען ערפאָלג.

די געבליבענע בילעטען זענען צו בעקומען אין פילהאַרמאָניע.

רעציטאַציע - פריהמאָרגען פון אברהם וואָלפשטאַט אין פילהאַרמאָניע

נאָכן גרויסען ערפאָלג, וואָס דער בעוואוסטער אַרטיסט-רעציטאַטאָר אברהם וואָלפשטאַט האָט געהאַט דעם פאָריגען זונטאָג אין פילהאַרמאָניע — האָט די דירעקציע, ווי אויך אַ ריי אינסטיטוציעס בעשלאָסען איינצולאַדען אברהם וואָלפשטאַט אויף אַ רעציטאַציע - פריהמאָרגען, וועלכער וועט פאָרקומען שבת דעם 23-טען יאַנואַר פּונקט 12 אַזייגער פאַר-מיטאָג.

אברהם וואָלפשטאַט וועט אויפטרעטען אין אַ גאַנץ נייעם פּראָגראַם. בילעטען שוין צו בעקומען אין קולטור-ליגע און אין קאַסע פון פילהאַרמאָניע.

ווינער באַלעט „ווינער טאַנץ" קומט קיין לאָדז

ווי מיר דערוויסען זיך קומט די קומענדיגע וואָך קיין לאָדז און וועט אַרויסטרעטען אין פילהאַרמאָניע-זאַל דאָנערשטאָג דעם 28 און פרייטאָג דעם 29 יאַנואַר דער וועלט-בעריהמטער באַלעט „ווינער טאַנץ" אונטער דער אָנפיהרונג פון מיני קליין-מאַסבאַך.

די טאַנץ קרעאַציעס פון „ווינער טאַנץ" שטעהען אויף דער העכסטער אַרטיסטישער מדרגה. דער דאָזיגער באַלעט טרעט איצט אַרויס אין די גרעסטע שטעט פון פּוילען און לאָזט אומעטום איבער אַ געוואַלדיגען איינדרוק. דעריבער וועט דער אויפטריט פון „ווינער טאַנץ" אין לאָדזער פילהאַרמאָניע בעגריסט ווערען דורך די אַלע הענגער פון כאָרעאָגראַפישער קונסט.

Sala Filharmonji! Narutowicza 20.

W NIEDZIELĘ, dnia 24 b. m. odbędzie się

Wielki Koncert na 2 fortepiany

Ady Neumanówny i Haliny Neumann-Schulsinger (absolwentki Konserwat. Warsz.)

W PROGRAMIE: Bach-Liszt, W. A. Mozart, M. Reger, J. Brahms, Fr. Szopen, Cl. Debussy, C. Tedesco, A. Areński. Początek koncertu punkt. o godz. 16.

Cały dochód z koncertu przeznaczony na rzecz Komitetu Pomocy Zimowej w Łodzi. Ceny wejścia od 4 zł. — 1 zł.

Uczniowie Konserwatorium Łódzkiego i uczniowie szkół średnich płacą na galerii po 50 gr.

קלאַנג-קינאָ **CAPITOL** זאַוואַדזקאַ 16

הייליגט אונז פאָלגענדע טעג! ... פילם, וואָס שילדערט דאָס לעבען פון פּרעמדען-לעגיאָן אין אַפריקע

„הינטער 2 פּעהנער"

רעזשי פון ללאויד פראַנק...

CLAUDETTE COLBERT, RONALD COLMAN, VICTOR MC. LAGLEN :אין די הויפּט-ראָלעס

אויסער'ן פּראָגראַם: קלאַנג-צוגאַבען און P. A. T. אַקטואַליטעטען. פּרייזען פון די פּלעצער אויף אַלע סעאַנסען פון 54 גר.

קליינע אַנאָנסן

1 זלאָטי אַן'אָנאָנס ביז 15 ווערטער 1 זלאָטי

פערשידענעס

איך זוך אַ פּאָסטען אַלס לייטער פון אַ געשעפט, אונטערנעהמונג, אָבער נער, איינקאַסענט מיט אַ קויציע 2000 זל. עווענטועל אַלס שותף צו אַן איינגעפיהרט געשעפט. אָפערטען אָפּ נעבען אונטער „ליטער" אין אָדם.

צו פערקויפען אַ ווילע אין וו... ניאַווע=גורע, געגענאיבער דעם באַ... צו ערפאַהרען ביי קאַץ, וואָלטשאַנסקאַ 7

אַ בשורה טובה פאַר מחותנים דער ניי-רעמאָנטירטער ענגלישער זאַ... וואָלטשאַנסקאַ 5 מיט אַ שענעם גרו... מענער-זאַל. מיט אַ גרויסער היגיעני... כשר'ער קיך, הערליכע בעלייכטונג ... די נייעסטע געשירען און טיש-בעשטעק און שעהנע דעקאָראַציעס, איז צו פּ... דינגען אויף חתונות נור פאַר 10 ... אַלעע 1-טער מאַי 2.

קוואַרץ-לאַמפּען

אונטער דער אויפזיכט פון אַ דאָקטאָר מעסיגע פּרייזען אין אַמבולאַטאָריום בי... „מחזיקי חולים" (דאָמבראָווסקיעגאָ (יולי... 28, טעלעפאָן 152-65.

שרייבען שעהן און שנעל

לערנט אויס דער בעוואוסטער קאַליגראַ... ל. בערמאַן אין 15 לעקציעס. אויך ווע... אויסגעלערנט שרייבען אַ גוטען יודיש... בריף אין 15 לעקציעס אָפּילו דעם, ווע... קאָן גאָרנישט שרייבען. די עלטער ש... נישט קיין ראָלע. די פּרייזען—צוגענגל... אַלעע 1-טער מאַי 4, ביי ליפּשיק.

פרייע פּאָסטענס

אַ יונגעל ווערט געזוכט ביים וואַליזען-מאַכער בזשעזשינער 14.

לאָקאַלען

אַ גרויס געוועלב אויף אַ באַר, מלעטשאַרניע אָדער אַן'אַנדערע גרעסערע אונטערנעהמונג, אויך אַ קעלער מיט „קאַדושעס" צו קאָנסערווירען אייזער, פּייש אָדער פרוכטען צו פערמיטען ביליג. — ליסטאָפּאַד 11, ביים ווירט. 67,

פון זאָפּאָרט אָבצוגעבען 2 צימער מיט אַ קוך, ערשטער שטאָק, אויסראָמאַנטירט מיט עלעגאַנט מעבעל פון אַ קאַרידאָר מיט 2 צימער און אַ קוך צוליב אַבריייזע-צוועק. צו ערפאַהרען P.O.W. 18 ביים וועכטער.

זאָפּאָרט אָוועקצוגעבען אַ פראָנט-צימער מיט אַ בעזונדערן איינגאַנג מיט אַלע בעקוועהמליכקייטען. אַל. 1. מאַי 51, וואוינונג 1.

איבערצוגעבען אַ גוט איינגעפיהרט קויהלען-בודקע מיט אַ וואוינונג צוזאַמען. צו ערפאַהרען פראַנציסקאַנער 48, ביי מ. גרושקאַ.

בעקומען אויסצייכענונג און אַ גאָלדענעם מעדאַל אויף די אויסשטעלונגען אין די גרעסטע שטעדט פון אייראָפּע און אין תל-אביב (ארץ-ישראל)

פערקויפט אין אַלע אַפּטייקען, אַפּטייק-סקלאַדן און פּערפומעריעס.

Fabr. Chem. Kosm. „Pharmachemja", Bydgoszcz.

בחנם ווערט צוגעפּאַסט אַלערליי גלעזער!

„OPTICUM"

28 פּיעטריקאָווער 28

בעזיצט אויף לאַגער אַ גרויסען אויסוואַהל פון פערשידענע ברילען, בינאָקלען, אַלערליי צילינדער=גלעזער, קאָמבינירטע גלעזער, טערמאָמעטערס, אַלעס צו די ביליגסטע פּרייזען.

ס'ווערן אויך אויסגעפיהרט רעפּאַראַטורען: בינאָקלען און רעגלען. — געדענקט די אָרדערס פון די ה"ה דאָקטוירים

קלעפּסידרעס

ווערען אָנגענומען אַ גאַנצען טאָג און אַ גאַנצע נאַכט אין דער אַדמיניסטראַציע פון

„נייעם פאָלקסבלאַט"

פּיעטריקאָווער 21, טעלעפאָן 71-224

און ווערען אויסגעפערטיגט אין פערלויף פון איין שעה.

Dr. med.

P. Braun

ספּעצ. פאַר טריפּער, סיפילים און הויט - קראַנקהייטען. בעהאַנדלונג פון מענער-שוואַכע

צעגעלניאַנע 4, טעל. 100-57

נעמט אָן פון 8—2 מיטאָג און פון 4—9 אָוו. ספּעציעלער ווארטע-זאַל פאַר פרויען.

פאַר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פּרייזען.

לעטשניצע

פאַר וועגעריש-קראַנקע מענער - שוואַכע און הויט-קראַנקהייטען

פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען

פּיעטריקאָווער 45

מעטיג פון 9 פריה ביז 9 אָווענט. פרויען און קינדער נעמט אָן אַ פרויידאָקטאָר פון 11—1 און פון 5—7 אָווענט. אַ בעראַטונג 3 זל.

די מעכאַנישע

שלאָסעריי

פון י. רעדער

11-טער ליסטאָפּאַדאַ 11

פיהרט-אויס אַלער אַרט שלאָסער-אַרבייט, טיילען צו מאַשינען און שווייסונגען

ד"ר העלער

ספּעצ. פאַר הויט און וועגערישע קראַנקהייטען און מענער - שוואַכע

8 טראַוגוטאַ 8, טעל. 179-89

נעמט אָן פון 8—11 און פון 4—8 אָוונט, זונטאָג פון 10—2 מיטאָג.

פאַר פרויען — אַ ספּעציעלער ווארטע-זאַל. פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פּרייזען

Ze wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub. Redaktor odpowiedzialny: Chanon Kaufman.
Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.